

Handläggare
Philip Hall
Telefon: 08-508 263 76
Barbro Edlund
Telefon: 08-508 281 03

Till
Trafiknämnden

Verksamhetsberättelse 2017 för trafiknämnden

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner verksamhetsberättelse och bokslut för 2017 och överlämnar ärendet till kommunstyrelsen.
2. Trafiknämnden justerar ärendet omedelbart.

Jonas Eliasson
Förvaltningschef

Ingrid Mårtenson
Tf avdelningschef

Inga-Lill Hultin
Avdelningschef

Trafiknämnden

Box 8311
104 20 STOCKHOLM
08-508 263 76
08-508 272 00
philip.hall@stockholm.se
stockholm.se

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	5
1. Ett Stockholm som håller samman	5
1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar	5
1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo	12
1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande	15
2. Ett klimatsmart Stockholm	16
2.1 Energianvändningen är hållbar.....	16
2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade	18
2.3 Stockholm har en hållbar mark- och vattenanvändning	32
2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva	35
2.5 Stockholms miljö är giftfri	37
2.6 Inomhusmiljön i Stockholm är sund	38
3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm	39
3.1 Stockholm är en världsledande kunskapsregion.....	40
3.2 Stockholm är en företagsvänlig stad	41
3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva	42
3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar	44
4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm	47
4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika	47
4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor	49
4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering	52
4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention	53
4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla	54
4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande.....	57
4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning	59
Uppföljning av ekonomi	60
Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget.....	60
Investeringar	70
Analys av balansräkning	77

Synpunkter och klagomål.....	77
Övrigt.....	79

Bilagor

Bilaga 1 Budgetavräkning december 2017

Bilaga 2 Driftspecifikation VB 2017

Bilaga 3 Balansräkning VB 2017

Bilaga 4 Investeringar VB 2017

Bilaga 5 Investeringar, Beslutsläge stora projekt VB 2017

Bilaga 6 Planerade cykelfrämjande åtgärder VB 2017

Bilaga 7 Slutredovisningar VB 2017

Bilaga 8 Lokala utvecklingsprogram 2017

Bilaga 9 Levande Stockholm 2017

Bilaga 10 Grönare Stockholm 2017

Bilaga 11 Redovisning av genomförda granskningar enligt 2017 års internkontrollplan

Bilaga 12 Nyckeltal 2017 trafiknämnden

Sammanfattande analys

Ett Stockholm som håller samman

140 000 nya bostäder ska byggas mellan åren 2010 och 2030 och trafikkontoret spelar en central roll i detta arbete eftersom ett väl fungerande transportsystem är en förutsättning för att bostads- och arbetsmarknader ska fungera i den växande staden. När nya områden är byggda är det dessutom kontoret som ska sköta om dem och för att säkerställa effektiv drift och underhåll i framtiden har kontoret deltagit i samtliga stora och strategiska exploateringsprojekt från ett tidigt skede.

Kontoret har huvudansvar för stadens allmänna platser och ett bra underhåll av gatunätet och stadsmiljön bidrar till förbättrad trafiksäkerhet, framkomlighet och tillgänglighet i hela staden. En rad trafiksäkerhetshöjande projekt har genomförts, speciellt i de områden där barn och unga vistas. Konceptet Levande Stockholm har utvecklats ytterligare, med fler sommargångator och större geografisk spridning, för att skapa ett mer levande stadsliv med trivsammare vistelsemiljöer i hela staden.

Ett klimatsmart Stockholm

Trafikkontoret har fortsatt att implementera Framkomlighetsstrategins principer. När andelen som går, cyklar och åker kollektivt ökar, samtidigt som biltrafiken minskar, minskar trafikens påverkan på både miljö och klimat. Arbetet har därför fortsatt med att främja gång-, cykel- och kollektivtrafik. Detta har inneburit en fortsatt satsning på Stockholm som cykelstad med nya och ombyggda cykelbanor, utvecklad vinterväghållning, skärpt övervakning av felparkerade bilar i cykelfält och andra cykelfrämjande åtgärder. Gångvänligheten har förbättrats i enlighet med gångplanen och arbetet med att öka stombussarnas medelhastighet, regularitet och attraktivitet har fortsatt. Leveranstrafiken har förbättrats, den publika laddinfrastrukturen har byggts ut och parkeringsstrategin och plan för gatuparkering har implementerats enligt plan.

Arbetet med att förbättra luftkvaliteten och minska partikelhalterna (PM10) har gett mycket bra resultat. Vad gäller kvävedioxid (NO₂) saknar kontoret effektiva verktyg för att minska halterna, förutom att verka för trafikminskningar vilket sker idag genom att implementera Framkomlighetsstrategins principer.

Riktlinjerna för ett Grönare Stockholm har givit trafikkontoret ett tydligt samordningsansvar för investeringar i stadens gröna värden och en större satsning har påbörjats för att förstärka grönsstrukturen i ytterstaden. Vidare har kontoret bidragit till en hållbar livsmiljö och ett klimatsmart Stockholm genom att bl.a. ha energieffektiviserat verksamheten, deltagit i pilotprojekt för dagvattenhantering och gjort det enklare att återvinna avfall på offentliga platser genom att utöka antalet källsorteringsmoduler runt om i staden.

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Kontoret har arbetat för att förbättra verksamhetsstyrningen och budgethållningen i syfte att vidhålla en välfungerande ekonomisk förvaltning där stadens medel används på ett effektivt sätt för att maximera nyttan för stockholmarna. Samverkan med högskolor och universitet har fördjupats och företagskontakterna utvecklats. I syfte att underlätta inträdet på arbetsmarknaden har långtidsarbetslösa och sommararbetande ungdomar anställts med uppgift att plockstäda och åtgärda brister i stadsmiljön.

Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Arbetet med att integrera jämställdhetsperspektivet i verksamheten har drivits vidare, bl.a. genom en utbildningsinsats riktad till samtliga medarbetare och framtagande av rutiner för jämställdhetsanalyser. Stockholms offentliga rum ska vara tillgängliga för alla, även för personer med funktionsnedsättning och därför har staden tillgänglighetsanpassats ytterligare. Vid planering och drift av de offentliga rummen har hänsyn tagits till mänskliga rättigheter och till barns och ungas perspektiv.

För att kunna fatta allsidigt avvägda beslut och förankra dessa hos invånarna har arbetet med medborgardialog fortsatt, bl.a. genom utveckling av möjlighet att ge återkoppling på felanmälningar i Tyck till, samverka med olika stadsdels- och områdesforum, samt projekt med medborgarbudget. Kontoret har även bedrivit ett aktivt arbete med att vidta åtgärder kopplade till stadsdelsförvaltningarnas lokala utvecklingsprogram (LUP).

Uppföljning av ekonomi

För driftverksamheten redovisas minskade kostnader om 4,6 mnkr och ökade intäkter om 153,5 mnkr, vilket ger ett nettoöverskott om 158,1 mnkr jämfört med justerad budget. De ökade intäkterna härleds främst från parkeringsverksamheten och upplåtelseverksamheten.

För investeringsverksamheten beräknas totalt minskade nettoutgifter om 329,7 mnkr jämfört med justerad budget för 2017. Avvikelsen består av minskade utgifter om 289,9 mnkr och ökade inkomster om 39,8 mnkr. En stor del av avvikelsen består av senarelagda utgifter för Sergels torgs tätskikt och åtgärder inom satsningen Grönare Stockholm. Senareläggning av olika skäl medför även minskade utgifter för projekt inom cykelplanen, gångplanen trafiksäkerhetsåtgärder, gångtunnel under Odengatan och bergbanan i Skärholmen.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman

Trafiknämnden har bidragit till att uppnå KF:s inriktningsmål om ett Stockholm som håller samman genom att helt eller delvis uppfylla underliggande nämndmål. Staden växer kraftigt och mellan 2010 och 2030 ska 140 000 nya bostäder byggas, vilket ställer höga krav på planering av infrastruktur och bebyggelse för att åstadkomma ett väl fungerande trafiksystem och attraktiva offentliga rum i hela staden. Trafikkontoret spelar en viktig roll i detta arbete och har under året fortsatt att t.ex. hålla en hög standard på drift och underhåll, utveckla stadens offentliga miljö och aktivt delta i bostadsbyggnadsarbetet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar

◆ Uppfylls delvis

Analys

Ett bra underhåll av Stockholms gatunät och stadsmiljö bidrar till förbättrad trafiksäkerhet, framkomlighet och tillgänglighet och är en grundförutsättning för att nå målet om levande och

trygga offentliga rum. Trafikkontoret har huvudansvar för att förvalta och utveckla stadens allmänna platser, vilket bl.a. innebär ansvar för gator, vägar, torg, belysning, renhållning, klottersanering och skadedjursbekämpning. I egenskap av väghållare ansvarar kontoret för bl.a. gatuinspektion, vinterväghållning, vägmarkeringar och beläggningsunderhåll, samt för att trafikmiljön ska vara säker och trygg.

I takt med stadens utbyggnad med fler bostäder, arbetsplatser och servicefunktioner är det viktigt att servicen i hela staden är jämlik avseende drift och underhåll. Kontoret har därför i allt högre utsträckning frångått uppdelningen mellan innerstad och ytterstad och anpassat insatserna efter de behov som uppstår, t.ex. gällande snöröjning och renhållning. När områden ändrar karaktär görs kontinuerliga bedömningar av lämplig servicenivå för att säkerställa trygga och attraktiva offentliga rum med god framkomlighet i hela staden.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel genomförda åtgärder inom ramen för risk- och sårbarhetsanalys (RSA)	100 %			100 %	100 %	100 %	2017
  Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor 	71 %	72 %	69 %	74 %	75 %	75 %	2017
Analys Andelen stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel de bor har minskat från 74 % till 71 %. Kontoret bedömer att ökningen av våldsbrott i delar av staden har bidragit till utvecklingen. Trygghet är en bred fråga och kontoret har främst rådighet över den offentliga miljön. För att möta utvecklingen avser kontoret att under 2018 intensifiera arbetet med trygghets- och säkerhetsfrågor, bl.a. inom ramen för de lokala utvecklingsprogrammen (LUP).							
  Hastighetsefterlevnad	75 %			68 %	76 %	76 %	2017
Analys Hastighetsefterlevnaden har ökat från 68 % 2016 till 75 % 2017, vilket i huvudsak bedöms bero på slumpvariation.							
  Stockholmarnas nöjdhet med rent och städlat 	61 %	59 %	63 %	68 %	69 %	69 %	2017
Analys Stockholmarnas nöjdhet med rent och städlat har minskat och kontorets egna mätningar visar att nedskräpningen har ökat. Detta har bl.a. sin bakgrund i en ökande befolkning och fler evenemang. För att möta utvecklingen satsar kontoret under 2018 extra medel på att förbättra renhållningen i staden.							
  Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden 	61 %	60 %	62 %	68 %	69 %	69 %	2017
Analys Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden har minskat. Trafikkontorets rådighet i frågan är begränsad, då stadsdelsförvaltningarna ansvarar för driften av stadens parker, med undantag för de sex kommuncentrala parkerna. Kontoret avser att fortsätta vara en aktiv partner i dialogen med stadsdelsförvaltningarna om hur stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden kan öka.							
  Stockholmarnas nöjdhet med snöröjning/sandning 	37 %	36 %	38 %	63 %	65 %	tas fram av nämnden	2017
Analys Stockholmarnas nöjdhet med snöröjning/sandning har minskat, vilket med stor sannolikhet beror på det extrema snöfallet i november 2016. Vid liknande stora snöfall har kontoret kunnat avläsa liknande nedgångar. Det aktiva arbete som kontoret bedriver med att utveckla snöröjningen bedöms på sikt leda till en ökad nöjdhet med stadens vinterväghållning.							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Säkra passager för Gång-, Cykel- och Moped (GCM) inom en radie om 300 meter från en skola	41,38 %				41 %	öka	2017
  Uppfyllnadsgrad 24-timmarsgarantin avseende klotter	98 %			96 %	98 %	tas fram av nämnden	VB 2017

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Trafiknämnden ska fortsätta utveckla Levande Stockholm tillsammans med näringslivet, stockholmare och stadsdelsnämnder.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Arbetet med Levande Stockholm har bedrivits i enlighet med nämndens beslut från december 2016. Fem sommargågor iordningställdes och i ytterstaden provades Levande Stockholm-koncept på sex platser. Därutöver har elva pop up-parker etablerats runt om i staden. Arbeta pågår med en strategi för att göra Stockholm till en mer attraktiv vinterstad.			

Nämndmål:

Stadens offentliga rum upplevs som attraktiva och trygga i hela staden

 Uppfylls delvis

Förväntat resultat

- Drift och underhåll bidrar till förbättrad trafiksäkerhet, framkomlighet och tillgänglighet.
- Nedskräpningen minskar och staden blir renare.
- Ökad upplevd trygghet i stadens alla delar.
- Antalet svårt skadade och omkomna i trafikolyckor på stadens vägnät minskar.

Analys

Levande stadsliv

Arbetet enligt konceptet Levande Stockholm har utvecklats ytterligare under året. Försöket med sommargågor gjordes permanent på Skånegatan, Swedenborgsgatan och Rörstrandsgatan och utöver detta kunde stockholmarna under sommaren flanera fritt på Drottninggatan och stadens längsta sommargågata Hornsbergs strand, eller "Stockholms Copacabana". Dessutom prövades konceptet med sommartorg på Östberga torg, Torsnäsgatan i Kista, Bodholmsgången i Skärholmen, Hässelby Gårds torg, Ormängstorget och Tenstagången, samtliga i nära samverkan med respektive stadsdelsförvaltning. Kontoret har även medverkat till pop up-parker, exempelvis i Fatbursparken och på Valhallavägen. En utvärdering av arbetet presenterades för nämnden i december. Vintern 2017/2018 genomförs aktiviteter inom ramen för Levande Stockholm i Fatbursparken på Södermalm, i Järnvägsparken och på Sergelgatan. Utifrån utvärderingar av dessa aktiviteter kommer kontoret under 2018 att utarbeta en plan för att göra Stockholm till en mer attraktiv vinterstad. Framgångsfaktorer i arbetet med Levande Stockholm har varit att fastighetsägare och näringsidkare lokalt har bidragit till denna stadsutveckling, samt dialogen med stockholmarna.

Kontorets arbete med att förbättra gångvänligheten i staden har också bidragit till att skapa ett mer levande Stockholm och detta beskrivs närmare under nämndmål 2.2.

Runt om i staden prövades konceptet sommartorg, här i Östberga.

För att göra stadsmiljön ännu trevligare att vistas i har kontoret inrymt fler vistelseytor med t.ex. parkbänkar och andra sittmöbleringar i den offentliga miljön. Vidare pågår i LUP-stadsdelarna ett omfattande investeringsarbete inom ramen för Grönare Stockholm där ett antal befintliga torgytor kommer renoveras och utvecklas för att höja attraktiviteten och de ekologiska värdena samtidigt som platserna görs tryggare genom t.ex. nya sittplatser, ny belysning och nya träd. Ett successivt utbyte och kompletteringar av gatumöbler sker vid ett flertal platser, företrädesvis i ytterstadens mindre centrum. Vidare har sex offentliga toaletter försetts med dricksvattenfontäner.

Arbetet med att förverkliga Framkomlighetsstrategins intentioner i gatumiljöer har visat på ett behov av en helhetssyn på det offentliga rummets alla funktioner. Framkomlighetsstrategins fokus på rörelse behöver kompletteras med andra perspektiv som vistelse och stadsliv. Av det skälet har kontoret tagit fram dokumentet ”Offentliga rum – förslag till komplettering till Framkomlighetsstrategin”, som föreslår fem planeringsprinciper och en handlingsplan med tolv åtgärder. Ett ärende skickades ut av nämnden på remiss i september. I kontorets uppdrag att leda utvecklingen av offentliga rum ingår även vård och utveckling av stadens gröna och blå värden, vilket beskrivs närmare under nämndmål 2.3.

En ren och trygg stad

Kontoret arbetar kontinuerligt för minskad nedskräpning och för att göra staden renare, tryggare och mer attraktiv. Därför har kontoret deltagit i närmare trettio trygghetsvandringar tillsammans med bl.a. stadsdelsförvaltningar, polis, fastighetsägare och boende för att få tryggare vistelsemiljöer. Exempel på åtgärder som genomförts efter vandringarna är trygghetskapande belysning och gestaltning i stadens gångtunnlar, samt åtgärder för att säkerställa att allt från grönytor till skyltar och gatumöbler är i gott skick. Kontoret har löpande kontrollerat att den vegetation runt gång- och cykelbanor som trafiknämnden har skötselansvar för röjs och beskurit de ca 40 000 träd som finns planterade på gatumark runt om i staden. Kontoret arbetar även med klottersanering, bl.a. genom att sanera anmält klotter

inom 24 timmar och genomföra så kallade nollställningar, där allt klotter tas bort inom ett specifikt geografiskt område. Kontoret och tidigare klotterentreprenör var under större delen av 2016 och början av 2017 oense gällande tolkningen av kontraktet, vilket innebar att klottersanering inte kunde ske på ett rationellt sätt. Kontraktet hävdades och två nya entreprenörer handlades upp som initialt fokuserade på att sanera de objekt som anmälades under vintersäsongen och den tid som kontoret var utan entreprenör. Efter några månader kunde saneringen sedan bedrivas enligt normala förhållanden. Dock har den ökande mängden klotter och det ökande antalet anmälningar via ”Tyck till” gjort att kontorets entreprenörer inte har hunnit med nollställningar i den grad som hade varit önskvärd. En tredje entreprenör har därför handlats upp och kommer att påbörja sitt arbete fr.o.m. april 2018.

Stadens städgaranti innebär att anmälningar om nedskräpning och fyllda skräpkorgar ska åtgärdas inom 24 timmar från det att anmälan mottagits av anlitad entreprenör. För stora delar av staden har denna garanti uppfyllts med bred marginal eftersom många avtal innefattar daglig tömning och eftersom daglig plockstädning genomförs av Stockholmsvärdar i ett flertal ytterstadsområden.

I arbetet för en renare, tryggare och mer attraktiv stad inbegrips också satsningar som görs i de samverkansprojekt som pågår med privata och offentliga aktörer i olika fokusområden, vilket beskrivs närmare under nämndmål 3.2. För cityområdet bedriver kontoret samarbete med City i Samverkan, vilket bl.a. inkluderar arbetsledning av Stockholmsvärdarna som plockstädar och signalerar närvaro. Frekvensen av spolningsinsatser runt om i innerstaden har utökats och extra städning har skett i samband med olika evenemang.

Efter terrordådet på Drottninggatan den 7 april var kontorets medarbetare och entreprenörer delaktiga i att upprätthålla tryggheten i de centrala delarna av staden och säkerställa en värdig och tillgänglig plats för allmänheten att hedra attackens offer. Detta innebar bl.a. att sätta upp avspärningar, städa Drottninggatan, sätta ut fler betonglejon, flytta blommor till Sergeltrappan och slutligen ta hand om dessa blommor. Kontorets arbete i samband med dådet bedöms ha fungerat väl och de medarbetare som var på plats gjorde, trots psykiska påfrestningar, beundransvärda insatser. I syfte att utveckla arbetet med trygghetsskapande åtgärder har ytterligare sextio betonglejon köpts in och arbete pågår med att ta fram en större och tyngre lejonmodell.

Vinterväghållning

Trafikkontoret ansvarar för snöröjning av sammanlagt 3 900 gator och mer än 211 mil gång- och cykelbanor. Kontoret har arbetat för att stadens snöröjning ska vara jämställd, vilket framförallt innebär att standarden på olika sätt har höjts på gångbanor, bl.a. på försökssträckor som i huvudsak utgörs av frekventerade gångstråk, genom utvecklade metoder och tekniker, såsom sopsaltning av trottoarer. Kontoret har även gjort försök med att utifrån ett barn- och jämställdhetsperspektiv förbättra möjligheterna till cykling i områden med mindre god tillgång till kollektivtrafik, t.ex. genom utökad sopsaltning i ytterstadsområden, samt arbetat för att hitta sätt att förbättra vinterväghållningen för de gående i ytterstaden vid busshållplatser. Planering inför tester av nya maskiner under innevarande vintersäsong har skett under året och i kommande upphandlingar ges vältrafikerade gångstråk högre standard.

Utvecklingen av City

Kommunfullmäktige har beslutat om Vision för City och kontoret har tagit fram en trafik- och gatumiljöplan för City som skickades ut på remiss av nämnden i maj. Planen är både ett

visionsdokument och ett verktyg för framtida upprustning och utveckling av torg och gator i City. Planen uppdateras nu, bl.a. utifrån inkomna remissvar, för att presenteras för nämnden till våren. Vidare har arbetet med kontorets för närvarande största investeringsprojekt, tätskiktrenoveringen vid Sergels torg, fortsatt och under året har bl.a. totalrenoveringen av glasobelisken färdigställts. Det finns stort intresse hos fastighetsägare i City att i samband med ombyggnaden av sina fastigheter utveckla det offentliga rummet och olika former av samverkansavtal har diskuterats.

Koncentrerade miner när glasobelisken på Sergels torg renoverades

Trafiksäkerhet

I trafiksäkerhetsarbetet läggs särskild vikt på miljöer med många oskyddade trafikanter och trafiksäkerhetshöjande åtgärder vid gång- och cykelpassager vidtas. I enlighet med stadens trafiksäkerhetsprogram läggs fokus på åtgärder som ger stor effekt och som staden har rådighet över: hastighetsefterlevnad, säkra huvudgator och ökad kunskap. Nämnden antog i februari en åtgärdsplan för 2017 och arbetet har bedrivits enligt plan, t.ex. i form av hastighetssäkring av passager för gång, cykel och moped, nya övergångsställen, kantstenssänkningar och åtgärdande av obevakade övergångsställen med dubbla körfält. Dessutom genomfördes vid flera tillfällen en kommunikationskampanj för att förbättra samspillet mellan trafikanter och denna kampanj beskrivs även under nämndmål 2.2. Trafiksäkerhetsarbetet med stadens skolor har pågått under många år och ”Plan för säkra och trygga skolvägar”, som antogs av kommunfullmäktige 2016, ligger till grund för det fortsatta arbetet. Under året har såväl fysiska som beteendepåverkande åtgärder genomförts vid flera skolor, varav de flesta i ytterstaden, t.ex. Lindeparkens skola och Björkhagens skola.

Lägre hastigheter och bättre hastighetsefterlevnad är centralt för trafiksäkerheten och arbetet med att anpassa hastigheterna till de lokala förutsättningarna har fortsatt under 2017. I hastighetsplanens första del ingår två teststräckor, varav ombyggnaden av den första, på Rålambsvägen, har påbörjats och planeras vara färdigställd våren 2018. Därefter kommer den andra, på Bäckvägen/Sparbanksvägen, att byggas om. Sträckorna ska sedan utvärderas under 2018. De tre sista delarna av hastighetsplanerna har under året varit på remiss och synpunkter

har inkommit från bl.a. stadsdelsnämnder, landstingets trafikförvaltning och Trafikverket.

Måluppfyllelse

Kontoret har under året arbetat aktivt för att Stockholms offentliga rum ska vara levande och attraktiva, trygga och trafiksäkra, både nu och i framtiden. En mängd aktiviteter, utvecklingsprojekt och investeringar har genomförts som på sikt bedöms ha mycket goda effekter, t.ex. utveckling av metoder och avtal rörande vinterväghållningen, trafiksäkerhetshöjande ombyggnationer, framtagande av en strategi för offentliga rum och en trafik- och gatumiljöplan för City. I takt med att kontoret utvecklar standarden för de offentliga rummen höjs även stockholmarnas krav och förväntningar och av indikatorernas utfall 2017 framgår att dessa förväntningar inte har mötts fullt ut under året som har gått. Kontoret kan därför inte göra någon annan bedömning än att KF:s mål för verksamhetsområdet och nämndmålet bara uppfylls delvis. Mot bakgrund av utfallen och med ovan nämnda utvecklingsarbeten som viktiga redskap, fortsätter kontoret att utveckla och förvalta de offentliga rummen i hela staden.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Delta i det fortsatta arbetet med att utveckla cityområdet. Under 2017 ska bl.a. Tegelbacken och Järnvägsparken prioriteras.	2017-01-01	2017-12-31	
	<p>Analys</p> <p>Kontoret har tagit fram en trafik- och gatumiljöplan för City som nämnden har skickat på remiss. Planen visar bl.a. åtgärder som kan göras till år 2030 för att bidra till målen i Vision för City. I planen finns bl.a. ett förslag på ombyggnad av Tegelbacken, med minskade ytor för biltrafik till förmån för utrymme för vistelse, mer grönska och förbättringar för gång- och cykeltrafiken. I förslaget ligger också en exploatering av Järnvägsparken vilket skulle stärka Vasagatan som stråk samtidigt som en del av bilbroarna skulle döljas av byggnaden, vilket skulle kunna minska bullret vid Tegelbacken.</p> <p>Under 2017 har nya Brunkebergstorg färdigställt som har finansierats av staden och fastighetsägare. Kontoret har också deltagit i arbetet med ny detaljplan för centralstationsområdet, som bl.a. studerar möjligheterna att däcka över spårområdena mellan Kungsbron och Vattugatan. Ombyggnationen av Klarabergsgatan pågår och gatan är fri från fordonstrafik. Ett genomförandebeslut för Vasagatans ombyggnad har fattats och arbetet kommer att påbörjas under 2018. Flera fastighetsägare deltar i finansieringen. Efter önskemål av Regeringskansliet studeras möjligheterna att stänga av Fredsgatan för biltrafik av säkerhetsskäl. Utredningen ska vara klar våren 2018.</p>			
✓	Förbättra belysningen i staden via trygghetsskapande, effektivare och driftsäkrare belysning.	2017-01-01	2017-12-31	
	<p>Analys</p> <p>Arbetet med att förbättra stadens belysning bedrivs löpande i hela staden. Bland 2017 års arbeten märks bl.a. utbyte av belysning vid Hässelby torg, Tenstagången och, efter medborgarförslag, översyn av belysning i Bifrostparken i Spånga samt Hjulsta torg.</p>			
✓	Genomföra beslutade reinvesteringsprogram för cykelinfrastruktur, vägar, torg, träd, anordningar, belysning, konstbyggnader och trafiksignaler.	2017-01-01	2017-12-31	
	<p>Analys</p> <p>Arbetet enligt beslutade reinvesteringsprogram har i stort löpt på enligt plan. Årets arbetsprogram för reinvesteringsåtgärder för cykelinfrastruktur har dock inte kunnat genomföras helt enligt plan och med anledning av detta kommer en ny prioriteringsordning att utarbetas. Vad gäller programmet för gator och tillhörande anordningar har en del akuta gatuupprustningar behövt prioriteras.</p>			
✓	I syfte att förbättra trafiksäkerheten arbeta med beteendepåverkande och/eller fysiska åtgärder vid skolor i enlighet med "Plan för säkra och trygga skolvägar".	2017-01-01	2017-12-31	
	<p>Analys</p> <p>Kontoret genomför löpande beteendepåverkande och fysiska åtgärder för att förbättra trafiksäkerheten enligt "Plan för säkra och trygga skolvägar". Under året har kontoret bl.a. arbetat fram delvis nya kriterier för hur prioriteringen av skolorna ska ske. Utifrån kriterierna har därefter en prioriteringslista för skolor som bör åtgärdas tagits fram.</p>			
✓	Medverka i trygghetsvandringar och därefter vidta trygghetsskapande åtgärder.	2017-01-01	2017-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Analys			
Kontoret medverkar i samtliga trygghetsvandringar som stadsdelsförvaltningar och andra aktörer bjuder in till och under året har kontoret deltagit i närmare 30 vandringar. Iakttagelser som faller inom kontorets ansvarsområde åtgärdas och återkopplas till de som anordnat vandringen. För kontorets del utgörs åtgärderna ofta av klottersanering, byte av bänkar och papperskorgar, byte av skadade markplattor, översyn av belysningsarmaturer och slyröjning.			
 Medverka till minst tio pop up-parker under 2017.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys			
Kontoret medverkade under året till elva pop up-parker runt om i staden, t.ex. genom att beställa moduler och växtförslag.			
 Påbörja utbyggnaden av två teststräckor för hastighetsplanens första delområde.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys			
I samarbete med landstingets trafikförvaltning byggs två teststräckor, där de hastighetsdämpande åtgärdernas effekt på bussarnas framkomlighet ska undersökas. Vid en första upphandling av entreprenör för utbyggnaden inkom inga anbud och en andra upphandling fick genomföras, varför projektet försenades. Ombyggnaden av Rålambsvägen pågår och planeras vara färdig till april 2018, därefter påbörjas ombyggnaden av Bäckvägen/Sparbanksvägen. Utvärdering utförs sedan i september 2018.			
 Säkerställa en god standard avseende vinter- och barmarksrenhållning samt underhållsinsatser för stadens alla gator, torg, gång- och cykelvägar, i enlighet med stadens framkomlighetsstrategi.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys			
Stadens vinterväghållning och barmarksrenhållning har bedrivits löpande under året och bl.a. innefattat borttagning av byggsäckar, åtgärdande av potthål och omhändertagande av julgranar tillsammans med Stockholm Vatten och Avfall AB. Under vintern bedrevs sopsaltning två gånger per vardag och en gång per helg på 184 km cykelbana runt om i staden för att skapa god framkomlighet. En utvärdering av snöröjningen under vintern 2016/2017 redovisades för nämnden i juni. Inför vintersäsongen 2017/2018 togs en plan fram för saltning av torgytor och utlastning av snö på torgytor för bättre framkomlighet och under innevarande vinter testas även en ny typ av plog.			
 Utveckla arbetssätt och metoder för att fortsätta förbättra snöröjningen utifrån ett jämställdhetsperspektiv.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys			
Arbetet har fortsatt med att genomföra försök med saltlösning vid utvalda gångbanor och torrsalt på utvalda busshållplatser. Omvärldsbevakning har skett, bl.a. genom kontakt med representanter från staden Wien, där en ny typ av plog tagits fram anpassad speciellt för gångbanor. Försök med denna plog görs på utvalda stråk i Stockholm under innevarande vintersäsong.			
 Utveckla befintliga rutiner för mer enhetliga kontroller av entreprenörers fullgörande av avtalade driftinsatser.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys			
Kontroller av entreprenörers fullgörande av avtalade driftinsatser är genomförda och en gemensam kontrollplan för mer enhetliga kontroller har tagits fram.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo

 Uppfylls helt

Analys

Stockholms stad är kärnan i en mycket snabbt växande region där länet växer med ca 100 personer per dag och staden med ca 50. Det ställer stora krav på en hög bostadsbyggnadstakt och målen är 80 000 nya bostäder mellan åren 2014 och 2025, samt 140 000 nya bostäder mellan 2010 och 2030. Trafikkontoret spelar en central roll i detta arbete, eftersom ett väl fungerande transportsystem är en förutsättning för att bostads- och arbetsmarknader ska

fungera i den växande staden. Vägledande är Framkomlighetsstrategin, som anger hur staden ska kunna växa med bästa möjliga funktion i trafiksystemet och skapa ett transportsnålt och därmed hållbart samhälle. När nya områden är byggda är det dessutom trafikkontoret som ska sköta om stadsmiljön och för att säkerställa effektiv drift och underhåll i framtiden är det viktigt att kontoret i ett tidigt skede deltar i arbetet med bostadsbyggandet.

Nämndmål:

Vara en del i utvecklingen av ett växande Stockholm till en hållbar, funktionell och tillgänglig stad med god infrastruktur och attraktiva offentliga rum

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Ett tydligt infrastrukturperspektiv finns tidigt i planeringen av det växande Stockholm.
- Välavvägda prioriteringar vid planering av det offentliga rummet uppnås.
- Driftperspektivet beaktas redan i planeringsstadiet.

Analys

Kontoret har följt samtliga strategiska utvecklings- och exploateringsprojekt och arbetsuppgifterna har bl.a. inkluderat att besvara program-, detaljplane- och bygglovsremisser och att delta i såväl detaljplanarbeten som i projekteringsskedet. Det är särskilt angeläget att medverka i programarbetena då det är i detta skede inriktningen för trafiksystemet fastslås. Med Framkomlighetsstrategin som utgångspunkt utreder kontoret hur exploateringar påverkar trafiksystemet och hur staden ska prioritera i gatu- och vägnätet. Ett tydligt infrastrukturperspektiv behöver finnas med tidigt i planeringen av det växande Stockholm och trafikprognoser och -analyser är viktiga verktyg. Kontoret medverkar även vid projektens genomförande genom olika former av övertagande av anläggningar, tillståndsgivning, utfärdande av lokala trafikföreskrifter m.m. Under året har kontoret särskilt deltagit i det arbetet avseende Stockholmshuset, samt tillsammans med andra berörda förvaltningar arbetat med att finna lämpliga platser för tillfälliga boenden för nyanlända och asylsökande. Nya bostäder byggs ofta nära vägar och spår där farligt gods transporteras. Bostadsförsörjningen riskerar att påverkas negativt av säkerhetskrav kring farliga transporter och därför har kontoret arbetat tillsammans med andra berörda aktörer för att öka kunskapen i detta ämne.

En gemensam processbeskrivning för hur samarbetet mellan stadsbyggnadskontoret, exploateringskontoret, miljöförvaltningen och trafikkontoret ska bedrivas i exploateringsprojekten har tagits fram. Detta arbetssätt, kallat Ledstången, implementeras nu, samtidigt som det sker ett arbete för att ytterligare effektivisera och förtydliga processen i den förvaltningsgrupp och styrgrupp som planerar arbetet inför 2018. Samplaneringen med exploateringskontoret förbättras för att öka trafikkontorets möjligheter att vara med att planera och påverka och säkerställa att driftperspektivet beaktas redan i planeringsskedet. Nära samverkan förvaltningarna emellan är avgörande och under året har arbete bedrivits för att etablera forum för att mötas, t.ex. genom regelbundna avstämningsmöten på chefsnivå och en halvdag där medarbetare med samma områdesansvar kunde träffas. Förvaltningarna har också arbetat tillsammans med att utveckla diverse stöddokument för att tydliggöra vilka krav och riktlinjer som gäller vid utformning av allmänna platser. Vidare pågår ett arbete med att uppdatera den gränssnittslista som behandlar ansvarsområden mellan stadens olika aktörer.

Med stadens höga exploateringstakt försvinner allt fler kommunaltekniska ytor och ett strategiförslag för att säkerställa behovet av dessa ytor, främst för driftverksamhet och snöhantering, har antagits av kommunfullmäktige. Arbetet bedrivs bl.a. tillsammans med stadsbyggnads- och exploateringskontoren och platser för omhändertagandet av snö inventerades och säkerställdes både inför vintern 2016/2017 och 2017/2018. Vanadisberget utgör en viktig kommunalteknisk yta för att kunna säkerställa god standard avseende vinter- och barmarksrenhållning på stadens gator. Berget har under året återtagits i stadens ägo och kontoret utreder nu bergets framtida användning och kostnader för upprustning.

När stora snömängder faller är tillräckliga kommunaltekniska ytor av största vikt

Ombyggnaden av Slussen pågår och arbetet leds av exploateringskontoret. Trafikkontoret deltar i frågor såsom trafik och tillgänglighet, kommunikation, samt genom att förvalta den befintliga anläggningen medan nya Slussen byggs. När bygget är färdigställt tar trafikkontoret över driftansvaret för anläggningen, varför ett aktivt deltagande är av stor vikt. Kontoret medverkar även i planeringen av andra stora infrastrukturprojekt, t.ex. utbyggnaden av tunnelbanan, Roslagsbanans ombyggnad, Spårväg City, Mäljarbanan, tvärbana till Kista och Förbifart Stockholm samt bistår stadsledningskontoret i arbetet med Sverigeförhandlingen.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	I samverkan med andra berörda aktörer delta i studier och utvecklingsarbete för att säkra hur behovet av farliga godstransporter kan kombineras med en hög nivå på bostadsbyggandet.	2017-01-01	2017-12-31	
	Analys Kontoret har tillsammans med stadsbyggnadskontoret fortsatt samarbetet med Länsstyrelsen och Trafikverket inom ramen för den styrgrupp och arbetsgrupp som har bildats. Den målpunktskarta som har tagits fram har utvecklats under året. En fördjupad passagemätning analys har genomförts som breddar kunskapen om det farliga godsets omfattning och väg genom staden. Under våren har kontoret presenterat de hittills uppnådda resultaten på SKL:s översiktsplanedag och på Länsstyrelsens "Plan- och bostadsdagar". Kontoret kommer att presentera stadens arbete med trafikstyrning på Transportforum i januari 2018 och ett fördjupat arbete kring trafikstyrning har inletts med Trafikverket och Länsstyrelsen. Kontoret har också medverkat i framtagande av underlag för upphandling av utvärdering av riskanalyser i samband med detaljplaner.			
✓	Säkerställa tillgången på platser för omhändertagandet av snö liksom platser för sandupplag, entreprenadmaskiner m.m. i samarbete med stadens övriga aktörer genom implementering av den av kommunfullmäktige antagna strategin.	2017-01-01	2017-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Analys Platser för omhändertagande av snö inför vintern 2017/2018 inventerades under vår och sommar och en plan färdigställdes under tidig höst. Ett utvecklingsarbete i enlighet med kommunfullmäktiges strategi från december 2015 bedrivs för att långsiktigt säkra behovet av kommunaltekniska ytor i den växande staden.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande

 Uppfylls helt

Analys

Alla evenemang som äger rum på offentlig plats eller genererar större trafikmängder berör trafikkontoret och kontoret spelar en viktig roll i att uppfylla stadens ambitioner om att vara en av Europas ledande evenemangsstäder. Stadens offentliga miljöer utformas och utvecklas på så sätt att kulturell verksamhet inkluderas och uppmuntras. Genom gestaltning av platser kan bl.a. barns och ungas upplevelser och möjligheter att utöva olika typer av aktiviteter och kultur förbättras.

Nämndmål:

Stadens offentliga rum stödjer och inkluderar kulturell verksamhet

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Fler platser rymmer möjlighet för kulturell upplevelse och verksamhet.

Analys

När evenemang äger rum på offentlig plats, tar gatumark i anspråk eller genererar större trafikmängder är trafikkontoret en viktig aktör. Kontoret har under året arbetat för att det ska vara enkelt för arrangörer att både söka tillstånd för och att genomföra evenemang i Stockholm. Den guide till evenemangsplatser som kontoret regelbundet tar fram innehåller allt fler föreslagna platser och kontoret uppmuntrar arrangörer att sprida evenemang geografiskt för att alla delar av staden ska leva. Samverkansformerna med kulturförvaltningen har utvecklats och förvaltningarna har numera ett nära samarbete och regelbundna möten i syfte att stärka Stockholm som evenemangsstad. Ett arbete med att utveckla Kungsträdgården pågår och ett inriktningsbeslut för evenemangsytan planeras till mars 2018. Under kommande år kommer även alla inblandade aktörer att fortsätta samverka kring den fortsatta utvecklingen av evenemangsområdet.

Kontoret arbetar kontinuerligt med att utveckla formerna för hur kulturell verksamhet kan stödjas i utformningen av den offentliga miljön. T.ex. har kontoret under 2017 arbetat med konstnärlig utsmyckning av flera gångtunnlar i Fruängen. Inom programmet Kultur i ögonhöjd ingår kontoret i nätverket Staden i ögonhöjd, med medarbetare från olika förvaltningar med fokus på stadsutvecklingsfrågor. Nätverket arbetar med att belysa barns och ungas behov och stärka deras delaktighet gällande stadsutvecklingsfrågor och detta arbete beskrivs även under nämndmål 4.4.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 I samråd med kulturförvaltningen utreda och utveckla evenemangsplatsen i Kungsträdgården.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Tillsammans med kulturförvaltningen har kontoret tagit fram en handbok för arbetet med Kungsträdgården, både vad gäller evenemang och löpande drift. Ett arbete med att fortsätta utveckla Kungsträdgården, inklusive evenemangsytan, pågår och ett inriktningsbeslut planeras till mars 2018.			

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

Trafiknämnden har bidragit till att uppnå KF:s inriktningsmål om ett klimatsmart Stockholm genom att helt eller delvis uppfylla underliggande nämndmål. När andelen som går, cyklar och åker kollektivt ökar, samtidigt som biltrafiken minskar, minskar trafikens påverkan på både miljö och klimat. Främjandet av hållbara transportslag, genom implementering av Framkomlighetsstrategins principer och underliggande inriktningsplaner, har därför fortsatt. Kontoret har även på många andra sätt bidragit till ett miljövänligt och klimatsmart Stockholm, bl.a. genom att minska verksamhetens miljöpåverkan, stärka grönstrukturen och göra det enklare att återvinna avfall på offentliga platser.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Energianvändningen är hållbar

 Uppfylls helt

Analys

Ett växande Stockholm innebär en ökning av antalet energiförbrukande anordningar, när t.ex. fler belysningsstolpar och trafiksignaler tas i drift. Trafikkontoret har därför fortsatt arbetet med att energieffektivisera, dels för att en hållbar energianvändning är centralt för att staden ska nå målet om att år 2040 vara en fossilbränslefri stad, dels för att hålla nere driftskostnaderna.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Köpt energi (GWh)	61 GWh			62 GWh	61 GWh	1835 GWh	2017

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Exploateringsnämnden ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden och trafiknämnden ta fram en handlingsplan för användande av fossilbränslefria arbetsmaskiner.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Trafikkontoret har medverkat i det av exploateringskontoret ledda arbetet, där en rapport har tagits fram och presenterats för stadsledningskontoret.			

Nämndmål:

Förvaltningens egen energianvändning är hållbar

● Uppfylls helt

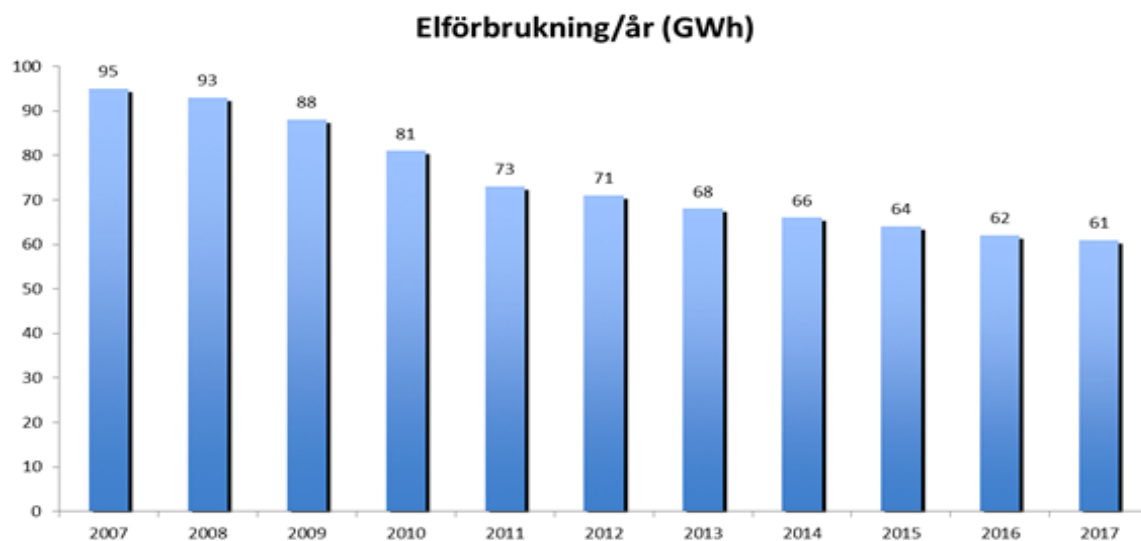
Förväntat resultat

- Energiförbrukningen i kontorets anläggningar effektiviseras.

Analys

En växande stad innebär fler tekniska anläggningar och kontoret har arbetat vidare med att effektivisera energianvändningen. Belysningen står för tre fjärdedelar av kontorets totala elförbrukning och genom att successivt gå över till energieffektiv LED-belysning har energikostnaderna sänkts, samtidigt som positiva effekter för miljön och stadsbilden har uppnåtts. Nyexploateringar och förtätning av belysning på t.ex. parkvägar innebär att stadens belysning ständigt byggs ut och vid utbyggnad väljs det mest energieffektiva systemet som motsvarar uppställda krav. Kontoret har även arbetat med att utveckla och utvärdera potentialen för behovsanpassad belysning, t.ex. belysning som är närvarostyr.

Utöver arbetet med stadens belysning utvärderas kontinuerligt andra möjligheter att effektivisera förvaltningens energianvändning. Som exempel kan nämnas det arbete som pågår med att byta ut samtliga parkeringsautomater mot solcellsdrivna, biljettlösa automater.

Verksamhetens elförbrukning per år i GWh, 2007-2017.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra utbyte av parkeringsautomater till solcellsdrivna, biljettlösa automater.	2017-01-01	2018-12-31	
Analys			
Samtliga nya automater är upphandlade och arbetet med att genomföra utbyten pågår enligt plan.			
 Reducera energiåtgången vid reinvesteringar i tekniska anläggningar som belysningsanläggningar, tunnelsystem, markvärme, hissar och rulltrappor.	2017-01-01	2017-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Analys			
Arbetet med att reducera energiåtgången vid reinvesteringar bedrivs löpande. 2017 års åtgärder har bl.a. inkluderat fortsatt utbyte av belysningsarmaturer i stadens tunnelsystem, fortsatt intrimning och optimering av stadens markvärmesystem och utbyte av ca 3 500 äldre belysningsarmaturer till mer energieffektiva LED-armaturer.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade

◆ Uppfylld delvis

Analys

Stockholmarna blir allt fler, vilket innebär att staden måste utnyttja det gatuutrymme som finns så effektivt som möjligt. Framkomlighetsstrategin beskriver hur gator, torg och kajer behöver planeras och utvecklas för att bidra till en attraktiv stad och ett hållbart transportsystem. Detta ska ske främst genom ökad prioritering av den rörliga trafiken och de färdssätt som kan transportera flest människor och gods på minst yta, d.v.s. gång, cykel, kollektivtrafik och godsfordon med hög beläggning. För att detta ska gå att genomföra måste biltrafiken minska.

Stadens framkomlighetsstrategi tillämpas i allt högre grad och har förlängts t.o.m. år 2021. Av de 21 åtgärdsförslagen i strategins handlingsplan för 2012-2016 bedöms 17 åtgärder vara helt slutförda och resterande är delvis genomförda. Strategin har konkretiserats i underliggande inriktningsplaner, bl.a. för gång, cykel, stombussar och leveranstrafik. Planerna beskriver hur strategins mål ska uppnås och innehåller handlingsplaner för prioriterade åtgärder. Under 2017 har planerna fortsatt att realiseras genom arbete i konkreta ny- och ombyggnadsprojekt.

I egenskap av väghållare har kontoret fortsatt att verka för att transportsektorns klimatpåverkan ska minska, vilket ska bidra till att uppnå stadens klimatmål och de nationella klimatmålen till år 2030. Biltrafiken per person i Stockholm är klart lägst i landet och en av de allra viktigaste åtgärderna som staden kan vidta för att minska landets totala biltrafik är därför att göra det möjligt för fler att bo i Stockholm, bl.a. genom fortsatt bostadsbyggande. Den biltrafik som återstår ska vara fossiloberoende senast år 2030 och arbetet med att främja en utbyggd publik laddinfrastruktur är en viktig del av detta.

Motorfordonstrafiken i staden har påverkan på luftkvaliteten och tidigare har miljökvalitetsnormerna för både kvävedioxid (NO₂) och partiklar (PM₁₀) överskridits. Kontorets arbete med att minska PM₁₀-halterna har dock gett resultat, främst genom utvecklandet av nya dammbindande tekniker och dubbdäcksförbud på tre av stadens gator. Arbetet behöver dock fortsätta och för NO₂ överskrids fortfarande kvalitetsnormen. Genom att implementera Framkomlighetsstrategins principer styr kontoret mot en successiv omställning till ett mer hållbart transportsystem med minskad biltrafik, vilket även kan innebära minskade halter av NO₂ i luften.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel dubbdäcksanvändning på innerstadsgator	37 %			39 %	40	38 %	VB 2017

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys							
Kontoret föreslog i tertialrapport 1 att mätmetoden för indikatorn förändras genom att Fleminggatan, där dubbdäcksförbud finns, exkluderas. Utfallet ovan är enligt den nya definitionen. Med tidigare definition skulle utfallet ha varit 36 %.							
  Andel resande med kollektivtrafik, innerstadssnittet	70 %			71 %	73	73 %	2017
Analys							
Indikatorn mäter utfall närmast föregående år, d.v.s. 2016, ett år som biltrafiken ökade i Stockholm. Samtidigt skedde även något färre resor med kollektivtrafik.							
  Cykelantal	58 800				75 800	75 800	2017
Analys							
2017 års mätningar visar flöden som är låga jämfört med de redovisade siffrorna för 2016. En faktor som kontoret bedömer som betydelsefull för utfallet är väderförhållandena under mätperioden 15 maj till 15 juni, då vädret var förhållandevis kallt och regnigt, vilket påverkar cykelflödena negativt. Utfallet är ett medelvärde av vardagsdygnen under mätperioden. Det innebär att kraftiga, kortvariga variationer av vädret jämnas ut, men om hela perioden visar liknande väder påverkas resultatet.							
  Genomsnittlig hastighet för stombusstrafiken i innerstaden	16 km/h			16 km/h	18 km/h	18 km/h	2017
Analys							
Medelhastigheten för stombussarna i innerstaden exklusive hållplatsstopp ökade med knappt 1 % från 16,2 km/h till 16,4 km/h. Den något förbättrade situationen för stombussarna kan bero på att en del störande vägarbeten avslutades under 2017 och att kontoret tillsammans med landstingets trafikförvaltning arbetat med förbättringar på linje 2 och 3. Trängseln i innerstaden är dock fortsatt hög och framförallt Kungsgatan och Birger Jarlsgatan hade mer biltrafik 2017 än 2016, vilket bidrar till bussarnas låga hastigheter.							
  Genomsnittlig hastighet för stombusstrafiken i ytterstaden	27 km/h			28 km/h	31 km/h	31 km/h	2017
Analys							
Medelhastigheten för stombussarna i ytterstaden exklusive hållplatsstopp minskade med ca 3 % jämfört med året innan, från 27,6 km/h till 26,7 km/h. Försämringen beror troligen på ökad trängsel och kontorets mätningar visar att biltrafiken var lika stor eller större 2017 än 2016. Mest ökade biltrafiken i söderort. De åtgärder som genomförts av kontoret rörande framkomligheten för stombussarna har tidigare varit koncentrerade till innerstaden. Under 2018 avser kontoret att genomföra åtgärder för att förbättra medelhastigheten, regelbundenheten och attraktiviteten för stombussarna i ytterstaden.							
  Gångflöde på ett urval gator.					1 %	Ska öka med 1 %, sammanvägt för de gator som mäts	2017
Analys							
Gångmätningstationer har upphandlats och uppsättningen av dessa pågår, varför inget utfall ännu finns att redovisa.							
  Passager över trängselskattesnittet, tunga lastbilar	18 191			17 823	18 100	18 100	2017
  Vägtrafikarbete per person	2,4 %				-0,5 %	Ska minska 0,5 % från föregående år	2017

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys							
Indikatorn visar det utfall som rapporterades i maj 2017 och som avser 2016. Vägtrafikarbetet i Stockholm har ökat under senaste åren, främst p.g.a. en stark inflyttning, bättre ekonomi och relativt oförändrade drivmedelspriser. Utfallet för 2017 kommer i maj 2018.							
 	Vägtrafikarbete totalt i staden	1,3 %			-0,2 %	Ska minska med 0,2 % jämfört med föregående år	2017
Analys							
Vägtrafikarbetet i Stockholm har ökat under senaste åren, främst p.g.a. en stark inflyttning, bättre ekonomi och relativt oförändrade drivmedelspriser. För 2017 blev resultatet att trafikarbetet totalt ökade med 1,3%. I innerstaden var ökningen ca 1 %, i västerort ca 0,3% och i söderort 2,4%.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Exploateringsnämnden ska i samråd med miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, stadsbyggnadsnämnden och Stockholms Stadshus AB ta fram en handlingsplan för hantering av byggmassor inom staden.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys			
Exploateringskontoret ansvarar för handlingsplanen och trafikkontoret har deltagit i möten rörande en nulägesbeskrivning som kommer att ligga till grund för framtagandet av en handlingsplan under 2018.			
  Kommunstyrelsen ska genomföra en förstudie, i samverkan med trafiknämnden kring samlastning av stadens egna varuleveranser. Servicenämnden och exploateringsnämnden ska bistå i detta arbete.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys			
Kontoret har deltagit i det av stadsledningskontoret ledda arbetet med förstudien. Förstudiens förslag planeras att presenteras för kommunstyrelsen under våren.			
  Trafiknämnden ska genomföra en samspelskampanj.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys			
En samspelskampanj, "Visa mer hjärta i trafiken", genomfördes under våren och repeterades flera gånger under hösten.			
  Trafiknämnden ska i Digital Demo Stockholm som projektägare fungera som kravställare till förslag på förbättrad framkomlighet och optimerade trafikflöden i staden genom att styra trafikljusen.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys			
Projektet Digital Demo Stockholm pågår. Kontoret leder ett projekt som kommer att pågå även under 2018 och som syftar till att förbättra samordningen av trafiksignaler inom ett större område än dagens samordningar. Kontoret deltar också med projektidéer kring mer uppkopplade trafiksignaler, bl.a. inom det nationella projektet KRABAT. Ansökan till Vinnova fick avslag, men en finansiering av stadens del av projekten kan komma att ske inom ramen för projektet Smart stad.			
  Trafiknämnden ska implementera Plan för gatuparkering.	2017-01-01	2018-12-31	
Analys			
Arbetet med att implementera planen har fortlöpt enligt tidplan.			
  Trafiknämnden ska skärpa övervakningen av felparkerade bilar i cykelfält.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys			
Övervakningen av felparkerade bilar i cykelfält har skärpts. Skärpningen föregicks av en kampanj i lokaltidningar och på stadens digitala reklamvitriiner.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Trafiknämnden ska utreda förutsättningarna för att skapa bredare övergångsställen på platser med höga gångflöden.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Kontoret kommer att bredda minst ett övergångsställe längs Götgatan och har inventerat lämpliga platser och genomfört föremätningar. Utvärdering kommer att ske under 2018. Bredare övergångsställen kommer också att byggas i två pågående projekt vid Fridhemsplan och längs Vasagatan.			
  Trafiknämnden, miljö- och hälsoskydds-nämnden, exploateringsnämnden, Stockholms Stads Parkerings AB och bostadsbolagen ska samverka för utbyggnad av laddinfrastruktur.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Trafikkontoret har ett nära samarbete med miljöförvaltningen när det gäller att etablera laddinfrastruktur på gatumark. På marsnämnden antogs ett mål om att 500 publika laddpunkter ska etableras på gatumark fram till år 2020. I målet är hänsyn taget till Stockholm Parkering ABs utbyggnadsplaner och i ärendet ges även förslag till riktlinjer för bostadsbolag och exploateringskontoret.			

Nämndmål:

Hållbara trafiklösningar och ökad framkomlighet gör att fler människor och mer gods kan förflyttas i staden, samtidigt som klimat- och miljöpåverkan minskar

 Uppfylls delvis

Förväntat resultat

- Ökad tillämpning av stadens framkomlighetsstrategi.
- Utvecklad regional samverkan.
- Fossila utsläpp från vägtrafiken minskar.
- Miljökvalitetsnormerna för PM10 klaras och halterna av NO2 minskar.
- Förbättrad logistik för varuleveranser
- En gemensam trafikmodell för Stockholmsregionen

Analys

Satsningar på cykel och förbättrad gångvänlighet

Stockholm har en hög ambitionsnivå för planeringen av cykelinfrastruktur och stora satsningar har genomförts för att göra det enklare och säkrare att cykla i staden. Genom investeringar och reinvesteringar utvecklas cykelvägnätet med ännu bättre framkomlighet och högre trafiksäkerhet. Bland de cykelåtgärder som har färdigställts under 2017 finns breddning av cykelbanan längs Rålambshovsleden och Norr Mälarstrand, cykelåtgärder på Ågesta Broväg och Magelungsvägen, ombyggnation av gång- och cykelbanan i Rålambshovsparken samt en ny gång- och cykelbana längs Växthusvägen i samband med dess förlängning till Järfälla kommun. Nämnden har även under året fattat genomförandebeslut för bl.a. ny gång- och cykelbana längs Bromstensvägen, nya cykelbanor och upprustning av Vasagatan, pendlingscykelstråk utmed Örbyleden, samt cykel- och trafiksäkerhetsåtgärder längs Hässelbystråket/Bergslagsvägen. Arbetet med cykelinvesteringar beskrivs närmare i bilaga 6. Vad gäller reinvesteringar har kontorets upphandlade entreprenörer inte kunnat leverera alla 2017 års planerade åtgärder gällande cykel och gata. Detta har sin grund i rådande högkonjunktur, den heta marknaden i byggbranschen och kapacitetsbrist hos kontorets entreprenörer. Merparten av åtgärderna har dock genomförts och akuta gatuupprustningar har också kunnat utföras.

Under året färdigställdes den dubbelriktade cykelbanan längs delar av Skärholmsvägen.

Det finns skäl att fortsätta utveckla arbetssätt kopplade till investeringsplaneringen, med nya och utvecklade verktyg för att prioritera såväl mellan som inom projekt. Ett arbete har därför inletts med att ta fram verktyg för kostnads-nyttoanalyser och samhällsekonomiska bedömningar av cykelinvesteringar, däribland de särskilt utpekade objekten i cykelplanen.

Fortsatta förbättringar av cyklisternas förutsättningar i staden har utretts, bl.a. gällande cykling på Sveavägen och alternativ sträckning för cykelstråket förbi Götgatsbacken. Arbetet har också fortsatt med att utreda möjligheterna till att prova att låta högersvängande cyklister cykla mot rött, liksom med att utreda och prova allgröntfas för cyklister i utvalda korsningar, med planerade redovisningar för nämnden till våren. Dubbelriktad cykling infördes under 2016 på lämpliga tidigare enkelriktade gator och effekterna av detta har analyserats. Under hösten 2017 inleddes dessutom test med en annan skyltning för dubbelriktad cykling vid fem kvarter på Östermalm och i Vasastan. Utredningen om en cykelbro mellan Gamla Stan och Tegelbacken redovisades för nämnden i juni och kontoret fortsätter att utreda möjliga alternativ.

Längs utpekade cykelpendlingsstråk hålls en högre standard på vinterväghållningen, och dessa stråk utökas varje vintersäsong. Metoden att använda sopsaltning på utpekade stråk i staden utvecklas vidare och tillsammans med Statens väg- och transportforskningsinstitut (VTI) testas bl.a. nya borststrån, nya valsar och ny form av saltlösning. Efter vintern 2016/2017 arrangerade kontoret flera möten om framtidens vinterväghållning, där kommuners krav och behov diskuterades med entreprenörer och maskintillverkare. Cykeljourens arbetsområde har utökats och samarbeten har upprättats med grannkommuner för att knyta samman viktiga regionala cykelstråk och med fokus på de sju prioriterade stadsdelarna har kontoret satsat extra på vegetationsröjning längs särskilt viktiga cykelstråk. Övervakningen av felparkerade bilar i cykelfält har skärpts och arbetet med beläggningsåtgärder samt utvecklad vägmärkning och avstängningsmaterial har fortsatt.

Kontoret bygger kontinuerligt ut cykelparkeringsplatser längs stadens gator och under 2017 har ca 2 700 platser uppförts. Dessutom har närmare 2 700 skrotcyklar rensats bort från

cykelställ under året för att frigöra parkeringsplatser för de cyklar som faktiskt används och detta arbete redovisades för nämnden i december. Upphandling av ett nytt system för låncyklar genomfördes under 2017 och det nya systemet ska även finnas utanför innerstaden och vara tillgängligt öppet dygnet runt under hela året. Upphandlingen har dock överklagats och beslut i första instans kommer förmodligen tidigast under våren 2018. För att garantera låncyklar även under säsongen 2018 har kontoret skrivit ett tilläggsavtal med nuvarande entreprenör fram till 31 oktober 2018 till oförändrade villkor.

Kommunfullmäktige har antagit gångplanen som ska stärka möjligheterna för gångtrafiken i staden och skapa ytor för ökat stadsliv och trivsammare vistelsemiljöer. Under året har bl.a. arbete bedrivits med att förbättra gångmöjligheterna på Drottninggatan och längs gångstråket mellan Hornstull och Telefonplan. Vidare har ett arbete påbörjats för förbättrad gångvänlighet längs rekreativstråket Fagersjö-Farsta strand. Gångmätningen har dessutom utökats under året både genom fler fasta mätstationer och manuella mätningar. Inom ramen för konceptet Levande Stockholm etablerades fler gågator i staden, något som beskrivs närmare under nämndmål 1.3.

Kontoret har utvecklat kommunikationen om hållbart resande och stadens satsningar på gång-, cykel- och kollektivtrafik samt leveranstrafik kommuniceras inom ramen för konceptet "Ser du möjligheterna?". Under våren genomfördes t.ex. en kampanj för att fler ska se möjligheterna med att cykla och gå i Stockholm, bl.a. genom en aktivitet på flera platser i staden där representanter från trafikkontoret fanns på plats för att diskutera gång och cykel med stockholmarna. Staden deltog i september i European Mobility Week och väckte i kommunikationen kring detta deltagande reflektion kring det egna resandet för att bidra till en attityd- och beteendeförändring mot ett mer hållbart resande. Under denna vecka genomfördes även evenemanget "I stan utan min bil", då Gamla stan och delar av innerstaden stängdes av för biltrafik mellan kl. 9-18. En kampanj för att skapa förutsättningar för bättre samspel i trafiken, under parollen "Visa mer hjärta i trafiken", genomfördes under våren och hösten.

Den 17 september fylldes delar av innerstaden av fritt flanerande gångtrafikanter, när kontoret för tredje året i rad genomförde evenemanget "I stan utan min bil".

Ökad framkomlighet för övriga transportslag

Arbetet har fortsatt för att öka medelhastigheten, regulariteten och attraktiviteten för stombussarna i hela staden, i enlighet med den nya handlingsplan för stombusstrafiken som har antagits av nämnden för 2017-2021. Under 2017 utreddes åtgärder för buss 178 mellan Jakobsberg och Danderyd och buss 179 mellan Vällingby och Sollentuna med genomförande under våren 2018. De beslutade framkomlighetsåtgärderna för linje 2 och 3 har slutförts och ytterligare framkomlighetsåtgärder för linje 1 och 4 har utretts. Utöver det har åtgärder för den nya stombusslinje 6 mellan Ropsten och Hagastaden tagits fram och genomförts. Som exempel på åtgärder som genomförts kan nämnas fler och bättre skyltade och markerade buskörfält, justering av hållplatslägen och översyn av lokala trafikföreskrifter.

Handlingsplanen innehåller även ett antal utredningar som det har arbetats med under året, t.ex. kommunikationssystem för bussprioritering och fler indikatorer som ett komplement till målet om hastigheten. Tillsammans med landstingets trafikförvaltning och Trafikverket har ett arbete om en gemensam kommunikationsplan påbörjats. Dessutom fortsatte arbetet med att optimera stadens trafiksignaler och en översyn av de befintliga samordnade signalsystemen drevs vidare i syfte att öka framkomligheten och minska väntetiderna för de prioriterade trafikslagen.

Kontoret har fortsatt att i nära samverkan med privata och offentliga aktörer genomföra de åtgärder som anges i en strategisk inriktning för bättre leveranstrafik 2014-2017. Syftet är att skapa bättre villkor för effektiva godstransporter med minimerade negativa effekter för framkomlighet, klimat och miljö. Den kommersiella samlastningslösningen #ÄLSKADESTAD som staden har arbetat med sedan 2013 invigdes och erhöll under hösten Transportföretagens hållbarhetspris. Pilotprojektet off peak (nattleveranser med tysta lastbilar eller leveranser vid andra tider då det kommunala vägnätet är mindre belastat) avslutades och analyserades och planeringen för fortsatta transporter off peak inom EU-projektet Civitas Eccentric inleddes. En utredning om möjligheten att reservera ett körfält för buss och tung trafik på Hornsgatan redovisades för nämnden i maj. Kontoret bistod även kommunstyrelsens arbete med en förstudie om förutsättningarna för samlastning av stadens egna varuleveranser och ett ärende kommer att presenteras för kommunstyrelsen i början av 2018.

I oktober tog den kommersiella samlastningslösningen #ÄLSKADESTAD emot Transportföretagens hållbarhetspris.

Utbyggnaden av publik laddinfrastruktur för eldrivna fordon har fortsatt i samverkan med näringslivet och berörda förvaltningar och bolag och i mars antog nämnden ett mål om att 500 publika laddpunkter ska etableras på gatemark fram till år 2020. De två första s.k. laddgatorna invigdes i maj 2017 och mellan maj och oktober driftsattes runt 100 nya publika laddpunkter på gatemark. Kontoret har tillsammans med miljöförvaltningen tagit fram ett kartunderlag där lämpliga platser för etablering av fler laddgator pekas ut och intresseanmälningar har inkommit från olika aktörer. Ett fördjupat samarbete med Ellevio för effektivare hantering vid etablering av laddgator har också inletts.

På Ringvägen kan eldrivna fordon numera

ladda upp inför kommande exkursioner.

Arbetet har fortsatt enligt tidplan med att implementera den av kommunfullmäktige antagna parkeringsstrategin och plan för gatuparkering som innebär att parkeringsavgifter och boendeparkering införs i fler delar av staden och att avgiftstiden för parkering förlängs i vissa delar av staden. I ytterstaden placeras färre nya parkeringsautomater ut, varför övergången till alternativa betalsystem för parkering, såsom mobilappen ”Betala P”, är viktig och appen har marknadsförts regelbundet på stadsinfotavlor och digitala vitriner. Mer än hälften betalar nu via appen istället för via automater. Vidare pågår arbetet med att byta ut stadens samtliga parkeringsautomater mot solcellsdrivna, biljettlösa automater, vilket även beskrivs under nämndmål 2.1.

Under perioden 2016-2020 deltar kontoret i EU-projektet Civitas Eccentric som syftar till att skynda på utvecklingen att ställa om till förnybara bränslen och alternativa transportsätt. Bland åtgärderna inom projektet märks t.ex. utveckling av principerna för omledning av cykeltrafik vid tillfälliga avstängningar, nattleveranser med tysta lastbilar, förbättringar för stombusslinjer i ytterstaden och försök med innovativ teknik vid parkeringsövervakning. Under 2017 har ett antal upphandlingar genomförts inom ramen för projektet och kontoret har planerat inför praktiska demonstrationer från sommaren 2018.

Planering och samverkan för en mer framkomlig stad

Den regionala samverkan har fortsatt att utvecklas, något som är en förutsättning för att upprätthålla framkomligheten med ett ökande antal trafikstörningar. Den s.k. huvudtidplanen för trafikstörande arbeten har fortsatt att utvecklas och kontoret ser löpande över de interna rutinerna för att ta fram planen och för att hantera trafikstörningar i projektplaneringsarbetet. En behovsanalys har tagits fram med ett antal rekommendationer som kommer ligga till grund för framtida förbättringsarbete med flera åtgärder planerade inför 2018. Kontoret förbättrar även den interna samordningen av arbeten som påverkar trafiken genom den samordnade projektplaneringen, bl.a. med hjälp av IT-systemet GSP (Gatuarbete Samordnad Projektplanering). Detta syftar till att samordna kontorets åtgärder på gatorna för att minska antalet störningstillfällen och ge mesta möjliga nytta för stockholmarnas medel. Under året har kontoret bedrivit ett aktivt utvecklings- och utbildningsarbete för att få till stånd ett mer allmänt tillämpande av systemet, t.ex. genom att införliva planerade bostadsprojekt i systemet och koppla ihop systemet med huvudtidplanen för trafikstörande arbeten.

Sedan 2016 pågår ett samarbetsprojekt mellan Stockholms stad och Trafikverket för etablering av en ny trafikmodell, TransModeler, som kan användas för övergripande trafikanalyser. Syftet är att kunna göra goda avvägningar, identifiera åtgärder som kan minimera trafikstörningar och lättare komma överens i gemensamma projekt. Den gemensamma satsningen har resulterat i en första modell över regioncentrum och under 2018 fortsätter arbetet med att utveckla fler användbara modeller för strategiska analyser.

När staden växer är det viktigt att framkomlighetsfrågorna beaktas i ett tidigt skede. Kontoret deltar därför i samtliga stora exploateringsprojekt och i mindre exploateringsprojekt som berör platser med stora trafikflöden. Detta arbete beskrivs närmare under nämndmål 1.4.

Minskad klimatpåverkan

En av de stora utmaningarna när Stockholm växer är att tillgodose efterfrågan på ökat resande, samtidigt som klimatpåverkan ska minska. Biltrafiken ska minska och till år 2020

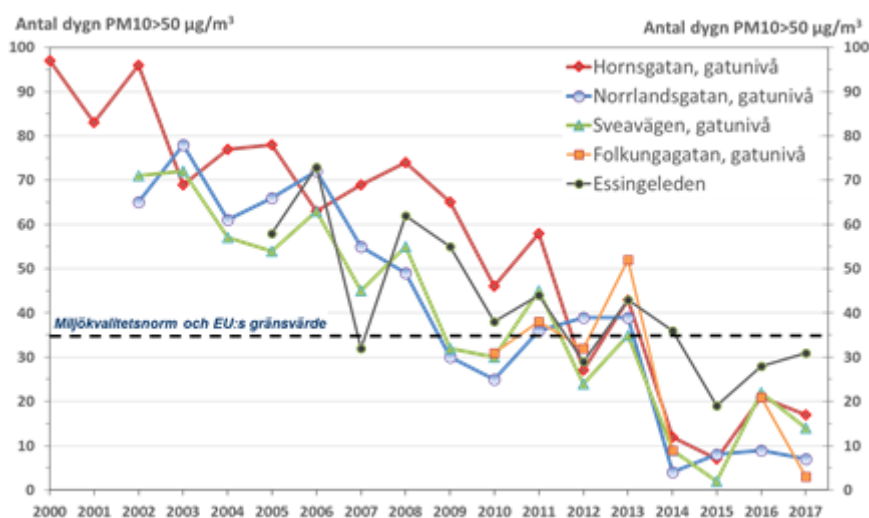
ska trafikminskande åtgärder ha vidtagits i staden som sammantaget motsvarar en reduktion av utsläppen med minst 80 000 ton CO₂e (koldioxidekvivalenter). Åtgärder genomförs även för att uppnå stadens klimatmål och de nationella klimatmålen till år 2030. År 2040 ska Stockholm vara en fossilbränslefri stad. Att utforma gaturummet på gåendes och cyklisters villkor, medverka till att kollektivtrafik byggs ut, öka kollektivtrafikens attraktivitet, förbättra tillgången till publik laddinfrastruktur, styra tillgången till parkering och priset på densamma, främja bilpooler och anpassa hastigheter är samtliga exempel på åtgärder som kan minska biltrafiken och därmed klimatpåverkan och som i varierande grad ligger inom ramen för kontorets verksamhet och rådighet. Under året har kontoret medverkat i stadsledningskontorets arbete med att ta fram en handlingsplan för fossilfria vägtransporter, vilket inkluderar att se över hur de styrmedel staden förfogar över kan användas för att främja en fossiloberoende fordonsflotta. En remiss till stadens nämnder planeras till våren 2018.

Förbättrad luftkvalitet

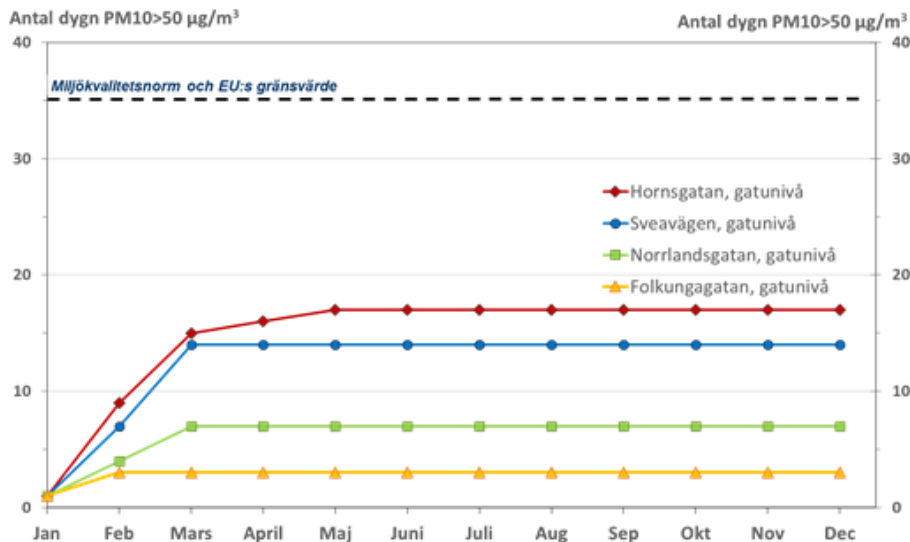
Arbetet för att förbättra luftkvaliteten avseende PM₁₀ och NO₂ har fortsatt och enligt gällande åtgärdsprogram för luft har kontoret under 2017 arbetat med följande:

- Dammbindning av gator och trafikleder i Stockholms stad vid risk för överskridanden av miljökvalitetsnormen för PM₁₀.
- Städning med ny teknik på Stockholms stads gator vid risk för överskridanden av miljökvalitetsnormen för PM₁₀.
- Tidig vårstädning av Stockholms stads gator vid risk för överskridanden av miljökvalitetsnormen för PM₁₀.
- Optimerad halkbekämpning.
- Informationsinsatser för ökad efterlevnad av miljözonsregleringen avseende tunga fordon.

Kontoret har genomfört åtgärder enligt åtgärdsprogrammet för samtliga utpekade gator med mycket bra resultat. Som framgår av nedanstående diagram ligger stadens gator under gränsvärdet för dygnsöverskridanden av PM₁₀. Arbetet behöver dock drivas vidare och staden har alltså fortsatt för höga partikelhalter för att klara det långsiktiga nationella miljömålet om frisk luft.

Trend för antalet dygnsmedelhalter av PM10 högre än normvärdet 50 µg/m³, åren 2000-2017. Normvärdet får överskridas maximalt 35 dygn per år för att klaras.

Preliminärt ackumulerat antal dygnsmedelhalter av PM10 högre än normvärdet 50 µg/m³ under perioden 1 januari – 31 december 2017. Normvärdet får överskridas maximalt 35 dygn per år för att klaras.

Dubbdäcken utgör den enskilt viktigaste källan till partikelemissioner och dubbdäcksförbud finns på Hornsgatan, Fleminggatan och delar av Kungsgatan. Studier visar att förbuden både minskar andelen lätta fordon med dubbdäck på förbudsgatorna och PM10-emissionerna. Kontoret följer och utvärderar tillsammans med miljöförvaltningen andra åtgärder för att ytterligare minska partikelemissionerna.

Måluppfyllelse

Kontoret kan konstatera att utfallen för flertalet indikatorer kopplade till detta mål inte når upp till årsmålen och varje indikator kommenteras ovan. Under året har ett stort antal aktiviteter genomförts för att åstadkomma hållbara trafiklösningar och ökad framkomlighet runt om i staden. Framkomlighetsstrategin är vägledande i detta arbete och även om vissa åtgärder ger effekt med en gång, är en stor del av åtgärderna av mer långsiktig karaktär. I vissa fall kan det dessutom finnas motsättningar mellan de olika tidsperspektiven, där vägarbeten för att stärka de hållbara transportslagen på lång sikt kan innebära nedsatt framkomlighet på kort sikt.

Kontorets rådighet över vissa av indikatorerna är begränsad, t.ex. gällande andel resande med kollektivtrafik, halterna av kvävedioxid i luften och vägtrafikarbetet. De utgör dock viktiga värdemätare och kontoret kommer att fortsätta följa och analysera indikatorernas utveckling. Ökningen av vägtrafikarbetet är särskilt oroande. Staden har tydliga mål om att biltrafiken ska minska, samtidigt som den kraftiga inflyttningen i kombination med högkonjunkturen och de relativt oförändrade drivmedelspriserna utgör starka drivkrafter för ökad biltrafik. Biltrafiken per person i Stockholm är klart lägst i landet, men för att kunna upprätthålla god framkomlighet i den växande staden behöver biltrafiken minska. Att på kort sikt påverka detta är svårt för kontoret och statliga åtgärder kommer att krävas. På längre sikt bedöms dock arbetet med att implementera Framkomlighetsstrategins underliggande planer bidra till

minskad biltrafik när mer hållbara transportslag blir mer attraktiva. Mot bakgrund av indikatorernas utfall kan dock kontoret inte göra någon annan bedömning än att KF:s mål för verksamhetsområdet och nämndmålet bara uppfylls delvis.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal dygn över normvärdet för kvävedioxid i luft	23				7		2017
Analys Det är svårt att hitta effektiva och rimliga åtgärder för att på kort sikt minska halten av kvävedioxid i luft. Allmänt trafikdämpande åtgärder, t.ex. trängselskatt och eventuellt parkeringsavgifter, har vissa effekter. Det viktigaste är dock åtgärder riktade mot fordon, t.ex. utsläppskrav på nya fordon, förbud att köra med gamla fordon och val av bränsle. Samtliga av dessa åtgärder ligger utanför kontorets rådighet. Vidare bidrar den ökande andelen av dieselfordon till att målet ej nås och även väderförhållanden kan påverka.							
 Antal dygn över normvärdet för PM10 i luft	31				35		2017

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Aktivt arbeta för framkomlighet på stadens cykelbanor genom att undanröja hinder och hålla en hög ambitionsnivå avseende skötsel, drift och underhåll.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Kontoret har fortsatt att arbeta aktivt för bättre framkomlighet på stadens cykelbanor, bl.a. genom bortforsling av akuta hinder. 184 km cykelbana har ronderats av totalt tio maskiner på stadens prioriterade cykelnät. Kontoret har haft kontinuerliga dialoger med entreprenörer om vikten av framkomlighet på cykelbanorna och samarbetar med kranskommuner och Trafikverket för att upprätthålla bra framkomlighet i regionen. Under året har också omfattande beläggningsarbeten genomförts och delar av cykelvägnätet ingår i den kommande reinvesteringsplanen.			
 Fortsätta genomförandet av cykelplanen bl.a. genom utbyggnad av högkvalitativa pendlingsstråk, cykelparkeringar och vägvisning.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Arbetet har drivits vidare utifrån ambitionen att nå målet om cykelinvesteringar om en miljard kronor under perioden 2012-2018. Under 2017 har ytterligare cykelinvesteringsprojekt förberetts som planeras ingå i inriktningsbeslut med preliminärt genomförande från 2019. Dessutom har identifierade åtgärder initierats med hög genomförbarhet t.o.m. 2018.			
 Genomföra åtgärder för delar av gångstråk enligt gångplanen som pekats ut med syftet att förbättra gångvänligheten.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Kommunfullmäktige har antagit gångplanen som ska stärka möjligheterna för gångtrafiken i staden och skapa ytor för ökat stadsliv och trivsammare vistelsemiljöer. Under året har bl.a. arbete bedrivits med att förbättra gångmöjligheterna på Drottninggatan och längs gångstråket mellan Hornstull och Telefonplan. Vidare har ett arbete påbörjats för förbättrad gångvänlighet längs rekreativstråket Fagersjö-Farsta strand. Gångmätningen har dessutom utökats under året både genom fler fasta mätstationer och fler manuella mätningar.			
 Genomföra åtgärder i enlighet med det av Länsstyrelsen framtagna åtgärdsprogram mot PM10 och NO2. Ny teknik och nya metoder för förbättrad luftkvalitet ska följas, prövas och utvärderas.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Kontoret har löpande genomfört åtgärder enligt det av Länsstyrelsen framtagna åtgärdsprogrammet, t.ex. dammbindning och optimerad halkbekämpning. Nya metoder och tekniker har fortlöpande provats och utvärderats. I samband med förändringar av miljözonsregleringen avseende tunga fordon genomför kontoret informationsinsatser. Vad gäller NO2 saknar kontoret effektiva verktyg för att minska halterna, förutom att verka för trafikminskningar. Detta sker idag genom kontorets arbete med att implementera Framkomlighetsstrategins principer som innebär en successiv omställning till ett mer hållbart transportsystem med minskad vägtrafik.			
 Genomföra åtgärder inom ramen för EU-projektet Civitas Eccentric, såsom gröna parkeringstal och åtgärder för hållbar godsdistribution.	2017-01-01	2017-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Analys Kontoret har arbetat med åtgärder inom ramen för projektet och en projektledare har anställts. Bland åtgärderna finns t.ex. utveckling av principerna för omledning av cykeltrafik vid tillfälliga avstängningar, samt försök med innovativ teknik i samband med parkeringsövervakning och ledig gatuparkering. Praktiska demonstrationer ska börja genomföras från sommaren 2018.			
 I samarbete med branschen fortsätta driva på för att genomföra åtgärder i enlighet med den strategiska inriktningen för bättre leveranstrafik 2014-2017, t.ex. off-peak-leveranser och samlastningsprojekt.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Det aktiva arbetet för att effektivisera godstrafiken i staden bedrivs löpande. Fler delar i arbetet har tillkommit, t.ex. arbete kring gods på vatten.			
 I samarbete med Stockholms Hamn AB och andra berörda leda stadens arbete för att samverka med landstingets planering för utökad kollektivtrafik på stadens vatten.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Landstingets trafikförvaltning har påbörjat ett arbete med en strategisk pendelbåtsutredning för att ta fram förslag på nya pendelbåtslinjer och trafikkontoret deltar i detta arbete.			
 I samverkan med landstinget och grannkommuner skapa infartsparkeringar.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Att skapa infartsparkeringar ligger inte inom trafiknämndens verksamhet och rådighet. Frågan bevakas dock löpande och ifall en möjlighet till infartsparkering skulle finnas i staden kommer kontoret att ta upp frågan med Stockholm Parkering AB.			
 I samverkan med landstingets trafikförvaltning genomföra åtgärder i handlingsplanen för att öka stombussarnas medelhastighet, regularitet och attraktivitet.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Arbetet har fortsatt för att öka medelhastigheten, regulariteten och attraktiviteten för stombussarna i hela staden, i enlighet med den nya handlingsplan för stombustrafiken som har antagits av nämnden för 2017-2021. Under 2017 utreddes åtgärder för buss 178 mellan Jakobsberg och Danderyd och buss 179 mellan Vällingby och Sollentuna med genomförande under våren 2018. Arbetet med framkomlighetsåtgärder för linje 2 och 3 har slutförts och ytterligare framkomlighetsåtgärder för linje 1 och 4 har utretts. Utöver det har åtgärder för den nya stombusslinje 6 mellan Ropsten och Hagastaden tagits fram och genomförts. Som exempel på åtgärder som genomförts kan nämnas fler och bättre skyltade och markerade busskörfält, justering av hållplatslägen och översyn av lokala trafikföreskrifter. Handlingsplanen innehåller även ett antal utredningar som det har arbetats med under året, t.ex. kommunikationssystem för bussprioritering och fler indikatorer som ett komplement till målet om hastigheten. Tillsammans med landstingets trafikförvaltning och Trafikverket har ett arbete om en gemensam kommunikationsplan påbörjats. Dessutom fortsatte arbetet med att optimera stadens trafiksignaler och en översyn av de befintliga samordnade signalsystemen drevs vidare i syfte att öka framkomligheten och minska väntetiderna för de prioriterade trafikslagen.			
 Inom ramen för Trafik Stockholms verksamhet utveckla trafiken.nu med ett särskilt fokus på bättre information om planerade och oplanerade störningar.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Utvecklingsarbetet av trafiken.nu har pågått under året och ett resultat är analys av kommande veckas trafik på hemsidan. En mobilapp som möjliggör pushnotiser för trafikinformation har upphandlats och är under utveckling.			
 Lämna förslag på utformning av en cykelbro mellan Gamla stan och Tegelbacken.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Arbetet med att utreda en cykelbro mellan Gamla Stan och Tegelbacken redovisades för trafiknämnden i juni och ett utredningsbeslut fattades som innebär att det fortsatta arbetet delas i två delar. Dels utreds vidare en breddning av kajen utmed Riddarholmskanalen och dels utreds alternativet med pontonbro intill Centralbron väster om Strömsborg vidare. Parallellt med en fördjupad flytbroutrledning utreds alternativet med breddad cykelbana på Vasabron.			
 Medverka i den europeiska trafikantveckan Mobility Week och genomföra en bilfri dag.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys I september medverkade kontoret i den europeiska trafikantveckan och genomförde en bilfri dag söndagen den 17			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
september, då Gamla stan och delar av innerstaden stängdes av för biltrafik mellan kl. 9-18.			
 Medverka i stadsledningskontorets utredningar om fossilbränslefrihet inom vägtransportsektorn.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Trafikkontoret har deltagit i stadsledningskontorets arbete, bl.a. genom att vara med och ta fram en handlingsplan för fossilfria vägtransporter.			
 Synliggöra förändring och utveckling för de olika transportslagen med stöd av mätningar. Särskild prioritering ska ges arbetet med att mäta cykeltrafiken, för att öka kunskapen om dess förhållanden och utveckling samt för att förbättra utvärderingen av genomförda cykelåtgärder.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Arbetet har pågått löpande under hela året. Mätningar för hastighetsplanen, vårens utökade cykel- och fotgängarmätning samt ett stort antal manuella mätningar har genomförts. Nya fasta mätstationer har upphandlats och driftsättning av dessa pågår. Sammantaget kommer dessa mätningar innebära en ökad kunskap om cykeltrafikens förhållanden och utveckling.			
 Ta fram en ny strategisk inriktning för leveranstrafik som ska gälla fr.o.m. 2018.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Kontoret har under hösten arbetat fram ett förslag till ny inriktning i form av en handlingsplan för godstrafik i Stockholms stad för åren 2018-2022. Ärendet presenteras för trafiknämnden i februari för beslut om remiss.			
 Ta fram en övergripande trafikmodell för Stockholmsregionen. Arbetet innefattar genomgång och anpassning av modellparametrar utifrån Stockholms trafikförhållanden, samt kodning och kalibrering av ett användbart trafiknätverk för olika typer av strategiska analyser.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Arbetet med att ta fram en övergripande trafikmodell pågår med kodning av en modell på mesonivå för centrala Stockholmsregionen som en första etapp. Modellen beräknas levereras omkring halvårsskiftet 2018. Ett samarbetsavtal mellan kontoret, Trafikverket och landstingets trafikförvaltning har tagits fram med budgetförslag och aktiviteter för utveckling av TransModeler, både som strategiskt verktyg och som verktyg för korttidsprognoser för Trafik Stockholms verksamhet.			
 Tillsammans med näringslivet pröva och utveckla laddning i gatumiljö.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Trafikkontoret och miljöförvaltningen har ett nära samarbete med externa aktörer för att etablera laddgator för normalladdning i gatumiljö. Den 18 maj invigdes den första laddgatan på Strandvägen, som drivs av E.ON och ett par veckor senare invigdes Vattenfalls laddgata på Ringvägen/Malmgårdsvägen. Under sommaren och hösten har närmare 100 nya laddplatser tillkommit. En utvärdering av användandet presenteras för trafiknämnden i april 2018. Kontoret arbetar nu tillsammans med näringslivet för att få upp fler laddgator under 2018.			
 Uppdatera och optimera stadens trafiksignalanläggningar och trafiksignalsystem för bättre framkomlighet för de prioriterade trafikslagen.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Arbetet har genomförts enligt plan och kommer att drivas vidare under kommande år.			
 Uppföra 2 000 säkra cykelparkeringsplatser.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Under året har ca 2 700 cykelparkeringsplatser uppförts.			
 Utreda förslag på permanent alternativ sträckning för cykelstråket förbi Götgatsbacken.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Under augusti utförde kontoret åtgärder för att förtydliga det alternativa stråket längs Repslagargatan och fler väljer nu att använda det stråket. Utredningen om förslag på en permanent alternativ sträckning fortsätter under 2018.			
 Utreda förutsättningar för bättre möjligheter till cykling på Sveavägen, med utgångspunkt från exemplet från södra Götgatan	2017-01-01	2017-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
med snabba åtgärder för hög kapacitet.			
Analys En utredning av förutsättningarna har genomförts och ett förslag till fortsatt arbete håller på att tas fram. På sikt kommer Sveavägen även att behöva åtgärder inom bl.a. dagvattenhantering, träd och växtbäddar samt beläggning.			
 Utreda hur de styrmedel staden förfogar över kan användas mer effektivt i syfte att främja en fossiloberoende fordonsflotta, såsom miljözoner och utbyggnad av laddinfrastrukturen.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Utredningen av stadens styrmedel har skett inom ramen för stadsledningskontorets arbete med att ta fram en handlingsplan för fossilfria vägtransporter, där trafikkontoret har medverkat. En remiss till stadens nämnder planeras till våren 2018.			
 Utveckla arbetsprocessen kring att ta fram huvudtidplanen för trafikstörande arbeten.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Löpande utveckling av arbetsprocessen kring att ta fram huvudtidplanen har bedrivits under året. En behovsanalys har tagits fram med ett antal rekommendationer kring hur arbetet kan utvecklas och detta kommer ligga till grund för framtida förbättringsarbete med flera åtgärder planerade inför 2018.			
 Utveckla systemet med låncyklar, bl.a. i samband med den nya upphandling av låncykelsystemet som ska ske inför 2018, samt verka för ett regionalt system för låncyklar.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Nämnden behandlade ett ärende i april och kontoret genomförde därefter en upphandling som dock överklagades. Beslut i första instans kommer förmodligen tidigast under våren 2018 och för att garantera låncyklar även under säsongen 2018 har kontoret skrivit ett tilläggsavtal med nuvarande entreprenör om drift av låncyklar fram till 31 oktober 2018 till oförändrade villkor.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholm har en hållbar mark- och vattenanvändning

 Uppfylls helt

Analys

Enligt riktlinjerna för ett Grönare Stockholm har trafikkontoret givits ett tydligt samordningsansvar för stadens gröna värden och en större satsning har påbörjats för att stärka grönstrukturen i ytterstaden. Ett förändrat klimat med stigande medeltemperatur, ökad och mer intensiv nederbörd, förhöjda vattennivåer i sjöar och hav och förändrade flöden i vattendrag kan ge upphov till stora negativa effekter på samhällets funktioner. Kontoret har därför arbetat med att anpassa den fysiska miljön för att minska risken för skadliga översvämningar. På den mark kontoret ansvarar för sker arbetet utifrån den antagna strategin för hantering av dagvatten, d.v.s. regn- och smältvatten.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Exploateringsnämnden, trafiknämnden, stadsbyggnadsnämnden och Stockholm Vatten Ab ska utgå ifrån riktlinjerna och åtgärdsområdet vid planering och projektering av dagvattenhanteringen vid nybyggnad och större ombyggnationer.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Kontoret beaktar riktlinjerna i samband med planering och ombyggnation.			
  Trafiknämnden ska i samarbete med Stockholm Vatten AB och stadsdelsnämnderna Skärholmen och Norrmalm initiera och genomföra pilotprojekt för yttlig dagvattenhantering som också tillför mervärden för stadsmiljön som ökar attraktivitet, upplevd trygghet	2017-01-01	2017-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
och social hållbarhet.			
Analys Pilotprojekt på Normalm och i Skärholmen genomförs med syfte att utveckla kunskap, metoder och verktyg för att kunna skapa en beredskap för effekter av ett förändrat klimat, främst avseende stora nederbörds mängder.			
  Trafiknämnden ska inrätta en samordningsgrupp vars uppdrag är stadsövergripande samordningsansvar för att anlägga ett antal större parker och/eller gröna stråk i ytterstaden.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Riktlinjer för ett Grönare Stockholm antogs i februari av kommunfullmäktige. En uppdragsbeskrivning för den förvaltningsövergripande samordningsgruppen har upprättats och möten har börjat hållas. T.ex. har gruppen sammanställt de viktigaste kunskapsunderlagen till det fortsatta arbetet med Grönare Stockholm. Totalt har 25 olika projekt påbörjats i de sju prioriterade stadsdelarna, inklusive en större stadsdelspark i Skärholmen, och dessa kommer att bidra till att utveckla områdenas kvaliteter, öka tryggheten och förbättra ekologiska kvaliteter.			

Nämndmål:

Stockholms blå och gröna värden håller hög kvalitet

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Grönstrukturen i staden förstärks.
- Föroreningarna från trafikdagvatten minskar.

Analys

Förbättrad vattenkvalitet och klimatanpassning

Kontoret har fortsatt att leda arbetet med utvecklingen av lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) i växtbäddar till gatuträd och annan växtlighet genom reovering med så kallad skelettjord. Skelettjorden bidrar till förbättrad dagvattenhantering och minskade föroreningar från trafikdagvatten genom att dagvattnet fördröjs eller helt tas upp av träden vilket i sin tur innebär minskad miljöpåverkan.

Redan idag kan skyfall inträffa och frekvensen förväntas öka med ett förändrat klimat. Anpassningar av bebyggelse, infrastruktur och tekniska försörjningssystem är därför nödvändiga för att minska risken för skadliga översvämningar. Ett stöd i detta arbete är stadens dagvattenstrategi som understryker behovet av klimatanpassad planering och under året har kontoret tillsammans med andra berörda förvaltningar och bolag deltagit i två pilotprojekt för ytlig dagvattenhantering, dels på Rådmansgatan där effekterna av ett skyfall i området har studerats och åtgärdsförslag inför 2018 tagits fram, och dels i Sätra. Bland övriga åtgärder som kontoret vidtagit finns bl.a. räcken, staket och brunnsrensning på översvämningss känsliga områden. Ett mer långsiktigt arbete har också bedrivits på kontoret för att utveckla fler verktyg för att hantera stora nederbörds mängder.

Förstärkt grönstruktur

Kommunstyrelsen har beslutat om riktlinjer för ett Grönare Stockholm som innebär en tydligare organisation och en strategisk satsning på stadens grönområden där trafikkontoret också givits ett större stadsövergripande samordningsansvar för utvecklingen av stadens gröna värden. Under året har den strategiska samordningsgruppen, i samarbete med berörda

stadsdelsförvaltningar, utarbetat förslag på projekt som därefter har beslutats av trafiknämnden. De flesta projekt befinner sig i ett program- eller projekteringskede med byggstart under 2018, medan ett mindre antal är i genomförandeskede med planerat färdigställande under våren 2018.

Det löpande arbetet med att förbättra livsvillkoren för stadens ca 40 000 träd på gator och torg har bedrivits löpande, bl.a. genom beskärning, trädgrovsrenoveringar samt ny- och återplanteringar. Med användning av så kallad biokol, krossad sten och kompost skapas en typ av planteringsjord med mycket låg belastning på miljön, som samtidigt binder koldioxid. Detta prisbelönta koncept tillämpas nu regelmässigt i kontorets växtbäddar och en ny biokolsanläggning invigdes i mars i Högdalen tillsammans med Fortum och Stockholm Vatten och Avfall AB. Vidare har kontoret, tillsammans med miljöförvaltningen, stadsbyggnadskontoret och exploateringskontoret, identifierat fem möjliga platser för gröna övergångar över vägar och järnvägar och denna rapport redovisades för nämnden i maj och därefter genomfördes en fördjupad utredning. Finansieringen av eventuella ekodukter är dock mycket oklar och behöver lösas i samband med större infrastruktursatsningar i närområdet.

De sex kommuncentrala parkerna som trafiknämnden har skötselansvar för har fortsatt att vårdas och utvecklas för att tillgodose behovet av välskötta gröna lungor i inner- och ytterstaden. I höst nyplanterades t.ex. paradplanteringarna ned mot Strömmen. Ett särskilt utvecklingsarbete har bedrivits för Kungsträdgården, där kontoret tillsammans med kulturförvaltningen har arbetat med att utveckla förutsättningarna på evenemangsplatsen. Arbetet beskrivs även under nämndmål 1.6.

Kungsträdgården är en av sex kommuncentrala parker som kontoret har skötselansvar för.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel reviderade parkplaner som innehåller strategier för utveckling av	100 %			100 %	100 %		2017

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Årsmål	KF:s årsmål	Period
ekosystemtjänster							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Fortsätta göra Stockholm grönare genom att plantera träd och förbättra livsvillkoren för stadens befintliga träd.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Skötsel och inventering av gatuträd sker löpande, där akuta driftåtgärder prioriteras och under 2017 har ca 240 träd planterats. LOD- och biokolsteknik tillämpas regelmässigt.			
 Fortsätta utveckla verktyg och öka kompetensen för att kunna analysera och vidta åtgärder för att minska eventuella effekter av ett förändrat klimat, främst avseende stora nederbördsmängder.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Kontoret har fortsatt att arbeta för att öka kunskapen om hur ett förändrat klimat, främst avseende stora nederbördsmängder, påverkar kontorets ansvarsområden, bl.a. genom en större konsultutredning som undersöker gränsdragningar inom staden. Pilotprojekt för yttlig dagvattenhantering genomförs på Norrmalm och i Skärholmen med syfte att utveckla kunskap, metoder och verktyg. Utöver detta är omvärldsbevakning en viktig del i arbetet.			
 I samarbete med stadsdelsförvaltningarna påbörja ett flerårigt arbete för att stärka stadens gröna kvaliteter. Arbetet inkluderar åtgärder för ökad trygghet, attraktivitet och trivsel i ytterstadens offentliga rum med prioritet för de stadsdelar med särskilda behov.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Riktlinjer för ett Grönare Stockholm antogs i februari av kommunfullmäktige. Totalt har 25 olika projekt påbörjats i de sju prioriterade stadsdelarna, inklusive en större stadsdelspark i Skärholmen, och dessa kommer att bidra till att utveckla områdenas kvaliteter, öka tryggheten och förbättra ekologiska kvaliteter.			
 Implementera kommande riktlinjer för Grönare Stockholm, vilket bl.a. innebär att kontoret får ett tydligare samordningsansvar för utvecklingen av stadens gröna värden.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Riktlinjer för ett Grönare Stockholm antogs i februari av kommunfullmäktige. En uppdragsbeskrivning för den förvaltningsövergripande samordningsgruppen har upprättats och möten har börjat hållas. T.ex. har gruppen sammanställt de viktigaste kunskapsunderlagen till det fortsatta arbetet med Grönare Stockholm.			
 Vidta åtgärder för att öka tillgängligheten till och skapa ökad attraktionskraft för stadens unika vattennära miljöer i genomförandet av kommande riktlinjer för Grönare Stockholm.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Under året har planering för arbetet med Grönare Stockholm genomförts, bl.a. för rekreationsstråket mellan Fagersjö och Farsta strand med syftet att utveckla och tillgängliggöra strandpromenaden längs sjön Magelungen.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva

 Uppfylls helt

Analys

Avfall som inte hanteras på rätt sätt ger en negativ påverkan på miljön och nedskräpning minskar stadens attraktivitet. Kontoret har därför verkat för att göra det enklare att återvinna avfall i den offentliga miljön, t.ex. genom fler källsorteringsmoduler, för att därigenom bidra till att en större andel av stadens avfall tas om hand på ett hållbart sätt.

Nämndmål:

Bidra till att göra det enklare att återvinna avfall i stadens offentliga rum

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Det blir lättare för stadens invånare och besökare att återvinna avfall.

Analys

Det har under 2018 blivit lättare för stadens invånare och besökare att återvinna avfall. Det försök som inleddes 2015, då kontoret satte ut olika källsorteringssystem i stadens parker för att se vilket system som får bäst resultat, har utökats och i år placerades närmare fyrtio källsorteringsmoduler ut runt om i staden. Modulerna har även utvecklats sedan fjolåret och har nu tre fraktioner (papper, glas och övrigt avfall) istället för sex. Dessutom har en ny typ av kärl för pantflaskor och -burkar tagits fram. Arbete pågår med att ta fram en strategi för placering av moduler och skräpkorgar och tillsammans med Stockholm Vatten och Avfall AB kommer ett arbete att påbörjas under 2018 med att främja textilinsamling.

Under 2016 tog kontoret tillsammans med andra berörda förvaltningar och bolag fram ett program för avfallshantering i offentliga rum. Syftet var att minska nedskräpningen genom att göra det enklare att återvinna avfall, både för stadens invånare och för besökare och kontoret arbetar nu utifrån detta program. Tillsammans med Göteborgs stad, Malmö stad och Håll Sverige Rent har kontoret arbetat fram en svensk standard för ett enhetligt system för källsortering på allmän plats. En rekommendation lanserades under våren till kommuner, fastighetsägare och andra intressenter.

Utöver arbetet med att göra det enklare att återvinna avfall i offentliga rum har kontoret arbetat med att i så stor utsträckning som möjligt återanvända material. Dessutom bedrivs ett omfattande arbete för att skapa en renare stad, vilket beskrivs under nämndmål 1.3.

Kontorets eget avfall

I kontorets lokaler finns goda möjligheter att sortera avfall såsom papper, glas, plast och farligt avfall. En kontinuerlig diskussion förs med fastighetskontoret om att utvidga möjligheten att sortera matavfall till samtliga kök och pentryn. Tekniska nämndhuset står inför en total ombyggnad och renovering och i planeringen av kontorets framtida lokaler tas stor hänsyn till möjligheten att sortera avfall på korrekt sätt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Utöka antalet samt utveckla arbetet med källsorteringsmoduler gällande hämtningslogistik, samt se över möjligheten att använda källsortering vid stadens egna evenemang.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Ett fyrtiotal källsorteringsmoduler har placerats ut runt om i staden. Modulerna har utvecklats sedan fjolåret och har nu tre fraktioner (papper, glas och övrigt avfall) istället för sex. Dessutom har en ny typ av kärl för pantflaskor och -burkar tagits fram. Källsorteringsmoduler har använts vid evenemang under sommaren.			

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5 Stockholms miljö är giftfri

● Uppfylls helt

Analys

Kontoret har i sin verksamhet arbetat för att stadens offentliga rum hålls giftfria, bl.a. genom att verka för hållbara och icke-skadliga val i samband med infrastrukturprojekt och övriga entreprenader.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system	0 %			40 %	75 %	75%	2017
Analys							
BVB är i dagsläget inriktad på fastighetsbyggnadsprojekt och behöver kompletteras för att kunna tillämpas för trafikkontorets verksamhet. Tills vidare använder kontoret de miljökrav som har utarbetats tillsammans med Göteborgs stad, Malmö stad och Trafikverket.							
  Andel prioriterade och relevanta avtal enligt kemikalieplanen utan avvikelse från ställda kemikaliekrav	100 %			100 %	95 %	95%	2017

Nämndmål:

Bidra till en giftfri stadsmiljö

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Verksamhetens miljöpåverkan avseende gifter och skadliga kemikalier minimeras.
- Miljömedvetenheten ökar bland kontorets entreprenörer.

Analys

I samband med infrastrukturprojekt och andra entreprenader har kontoret verkat för att gifter och skadliga kemikalier inte används. Tydliga miljökrav har ställts på entreprenörer och fortlöpande kontroller har genomförts för att säkerställa att verksamhetens miljöpåverkan minimeras och att miljömedvetenheten bland kontorets entreprenörer ökar. Som exempel kan nämnas klottersanerande entreprenörer som kontinuerligt har kontrollerats gällande kemikalieanvändning vid sanering och att skyddsutrustning använts som hindrar att rengöringsmedel och rester av sprayfärg hamnat i dagvattenssystemet. Där så är möjligt har produkter som använts i kontorets projekt stämts av mot Byggvarubedömningen (BVB), ett branschöverskridande system för miljöbedömning av byggvaror. BVB är dock i dagsläget inriktad på fastighetsbyggnadsprojekt och behöver kompletteras för att kunna tillämpas fullt

ut för trafikkontorets verksamhet. Tills vidare använder kontoret de miljökrav som har utarbetats tillsammans med Göteborgs stad, Malmö stad och Trafikverket. Arbetet med att vid upphandlingar ställa miljömässiga krav beskrivs närmare under nämndmål 4.8.

Vidare har kontoret bevakat utvecklingen vad gäller nya hållbara material och miljövänliga alternativ. T.ex. har försök med alternativa asfaltsbeläggningar med mindre miljöbelastning genomförts på Hornsgatan och detta ska utvärderas under 2018.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Ta fram riktlinjer för vilka material som kan användas på lekplatser med hänsyn till kemiskt innehåll i samarbete med miljöförvaltningen.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys En inventering av ofta använda material har genomförts och framtagande av riktlinjer har påbörjats och planeras vara färdigt till sommaren 2018. Allt material och all utrustning ska vara godkänd enligt Byggvarubedömningen.			
 Upprätta och tillämpa mer utvecklade rutiner för kontroll av hur entreprenörer tillämpar avtalade miljökrav.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Entreprenörers arbete kontrolleras löpande och reviderade miljökrav antogs av trafiknämnden i december.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.6 Inomhusmiljön i Stockholm är sund

 Uppfylls helt

Analys

En sund inomhusmiljö beror på flera faktorer, varav en stor del, såsom planläggning och byggregler, ligger utanför trafikkontorets rådighet. Kontoret har dock fortsatt arbetet för att vidhålla en sund utomhusmiljö, vilket i förlängningen även påverkar inomhusmiljön. Med många parallellt pågående infrastrukturprojekt i staden är buller och vibrationer ofrånkomligt. Därför har kontoret arbetat för att minimera temporära störningar av detta slag, samtidigt som kontinuerliga åtgärder vidtagits för att minska det upplevda bullret vid särskilt utsatta områden.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel bostäder i befintliga flerbostadsfastigheter som erbjudits åtgärder för att klara 30 dBA inomhus	100 %			85 %	90 %	90	2017

Nämndmål:

Bidra till stadens mål om en sund inomhusmiljö

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Buller- och vibrationsstörningar från trafiken minskar.

Analys

Kontoret har fortsatt arbetet för att i så stor utsträckning som möjligt förebygga uppkomsten och minska konsekvenserna av buller- och vibrationsstörningar från vägtrafik i enlighet med stadens åtgärdsprogram för buller som gäller för perioden 2014-2018, t.ex. genom att subventionera fönsterbyten, bullerskydda rekreativområden och prova ny asfaltsbeläggning. En bidragande orsak till buller är användningen av dubbdäck och kontoret arbetar för att begränsa förekomsten av dubbdäck på stadens gator, något som beskrivs närmare under nämndmål 2.2.

Vid stora infrastrukturprojekt är störningar från buller och vibrationer ofrånkomligt. Kontoret har arbetat för att hantera störningar av detta slag, t.ex. genom att försöka hitta metoder och maskiner som minskar bullernivåerna och att kommunicera proaktivt. Det sistnämnda är viktigt för att både invånare och näringsidkare ska vara förberedda på kommande störningar och förstå varför de äger rum, t.ex. i samband med omläggningen av busstrafik till Folkungagatan för Slussenprojektet och med tätskiktsreoveringen vid Sergels torg. Vidare har en bullerskärm satts upp på Liljeholmsbron för att göra Tantolunden lugnare och tre förskolor har bullerskyddats under året. Kontoret har även kartlagt vibrationskänsliga vägsträckor och fastigheter och uppmärksammat exploateringskontoret på att vibrationskänsliga transportvägar behöver förstärkas inför stora exploateringsprojekt.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal bullerskyddade rekreativområden	1			1	1		2017

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Utveckla arbetet med att hantera förekomsten av vibrationer till följd av tung trafik.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Kontoret har uppmärksammat exploateringskontoret på problemet med byggtransporter i samband med storskalig exploatering och hur det påverkar vägar som är dåligt underbyggda. Kontoren har även inlett ett samarbete gällande tidig markanvisning, där områden som är vibrationsstörda eller som potentiellt kan bli det undersöks. Utöver detta har ett kontinuerligt arbete bedrivits med att hantera vibrationsstörningar, t.ex. genom inventering.			
 Vidta bullerskyddsåtgärder enligt de riktlinjer som gäller enligt bullerprogrammet 2014-2018.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Kontoret arbetar löpande med att vidta bullerskyddsåtgärder enligt gällande program.			

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Trafiknämnden har bidragit till att uppnå KF:s inriktningsmål om ett ekonomiskt hållbart Stockholm genom att uppfylla underliggande nämndmål. Den växande staden innebär stora utmaningar för trafikkontoret och ekonomisk hållbarhet är en förutsättning för att stadens trafik- och utemiljö ska fungera både nu och i framtiden. En stor mängd investeringar behöver genomföras, samtidigt som rådande högkonjunktur och den höga bostadsbyggnadstakten i hela regionen innebär mycket hög konkurrensen om kompetens, både hos medarbetare och entreprenörer. Att utveckla verksamhetsplaneringen och arbetet med avvägningar i varje

enskilt projekt har därför fortsatt att vara prioriterade frågor för att säkerställa att investeringar kan genomföras i nödvändig takt, samtidigt som stockholmarnas medel används på ett effektivt sätt för att maximera nyttan.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1 Stockholm är en världsledande kunskapsregion

 Uppfylls helt

Analys

Stora delar av trafikkontorets verksamhet är kunskapsintensiv och i ständig utveckling. Som verksam i en av Europas snabbast växande storstadsregioner är det av stor vikt att kontoret ligger i framkant och är drivande i att nå innovativa lösningar på de utmaningar som staden står inför. Att hitta samarbeten och former för samverkan, t.ex. med högskolor och universitet, är därför en viktig strategisk fråga för framtiden.

Nämndmål:

Bidra till kunskapsuppbyggnaden inom trafiksäkerhet, infrastruktur och hållbara transporter

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Innovativa lösningar används oftare i verksamheten.
- En god samverkan med universitet, högskolor och forskningsinstitut.

Analys

Flera av de utmaningar som ligger i att förverkliga det växande Stockholm kräver god omvärldsbevakning och konstruktivt samarbete med såväl lärosäten och forskningsinstitut som med näringslivet. Under 2017 har kontoret bl.a. fortsatt att samverka med akademier och högskolor för utveckling och utvärdering av teknik för mätning av PM10- och NO2-halter i trafiktunnlar. Aktivt deltagande i EU-projekt, t.ex. Civitas Eccentric för att testa alternativa transporter och GrowSmarter för att utveckla smarta tekniklösningar, bidrar också till kunskapsuppbyggnaden inom kontorets verksamhetsområden. Innovativa lösningar används allt oftare i verksamheten, bl.a. inom ramen för nämnda EU-projekt.

Som ett led i arbetet med att säkra en långsiktig kompetensförsörjning har kontoret förmedlat frågeställningar och uppdrag som kan ligga till grund för uppsatser och flera av studenterna som under året har skrivit uppsatser för kontoret har efter examen fått anställning inom Stockholms stad. Kontoret har också deltagit i forskning och utveckling genom att tillhandahålla data och delta i olika referens- och samverkansgrupper.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Aktivt tillhandahålla uppdrag som kan ligga till grund för uppsatser och examensarbeten.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Kontoret har löpande tillhandahållit uppdrag som grund för uppsatser och examensarbeten, t.ex. om hur Stockholm kan bli			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
en mer levande vinterstad, om vinterväghållning ur ett jämställdhetsperspektiv och om kontorets interna ekonomiarbete. Flera av studenterna har efter examen fått anställning inom Stockholms stad.			
 Samverka med högskolor, universitet och näringsliv om metodutveckling och åtgärds tekniker inom områden som prognosmodeller, konstruktion och driftstekniker, samt för att främja teknikutveckling som möjliggör en fossiloberoende fordonsflotta.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Kontoret samverkar löpande med både lärosäten och näringsliv för att utveckla metoder och främja teknikutveckling som möjliggör en fossiloberoende fordonsflotta. Som exempel kan nämnas det examensarbete som skrivits på uppdrag av kontoret om vinterväghållning ur ett jämställdhetsperspektiv av en student från Linköpings universitet. Ett projekt har genomförts tillsammans med Vinnova om att vinterväghålla gångbanor med målet att få fram en ny maskin som levererar bättre resultat på ojämna gångbanor. Vidare bedrivs samverkan med leverantörer och Statens väg- och transportforskningsinstitut (VTI) för att utveckla sopsaltningmetoder, samt med leverantörer för att få fram bättre avstängningsmaterial för oskyddade trafikanter. Kontoret medverkar också i styrelsen för Centre for Traffic Research (CTR), samt föreläser regelmässigt på konferenser och mässor, t.ex. med fokus på vinterväghållning.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Stockholm är en företagsvänlig stad

 Uppfylls helt

Analys

En välskött och inbjudande stadsmiljö, tillsammans med god framkomlighet för människor och gods, är förutsättningar för ett attraktivt företagsklimat. Ett välfungerande transportsystem ger dessutom positiva effekter på stadens bostads- och arbetsmarknader, då det ger bättre matchningsmöjligheter. För individer innebär det fler bostäder och arbetsplatser nåbara inom rimlig restid och för företagen ökar på så sätt utbudet av arbetskraft.

I takt med att befolkningen ökar tilltar även behovet av fler leveranser. Att dessa är effektiva, säkra, hållbara, pålitliga och ingår som en naturlig del av stadens transportsystem är en förutsättning för en levande och attraktiv stad. Till detta ska läggas de många investeringar och reinvesteringar i gatu- och trafikmiljön som måste genomföras med minsta möjliga påverkan på såväl framkomligheten som företagsamheten.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Fastighetsnämnden och trafiknämnden ska se över torgstadgan och utreda hur regelverket kan underlätta för torghandel på fler torg, ökad nyttjandegrad på torgen samt fler arbetstillfällen. (3.2)	2017-01-01	2017-12-31	
Analys En utredning har påbörjats och arbetet drivs av fastighetskontoret, som kommer att redovisa arbetet för fastighetsnämnden i februari.			

Nämndmål:

Utveckla företagskontakterna och förståelsen för företagens villkor genom nära samverkan

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Företagen har tilltro till trafikkontoret och upplever ett gott bemötande.

Analys

Samverkan med företagsgrupper har drivits vidare under 2017, bl.a. med lokala företagareföreningar i Lunda, Kista, Tensta, Husby, Akalla, Årsta och Skarpnäck. Samverkan med företagen har även varit en förutsättning för arbetet inom ramen för uppdraget Levande Stockholm, som beskrivs närmare under nämndmål 1.3. För att underlätta för torghandeln runt om i staden har kontoret tillsammans med fastighetskontoret sett över torgstadgan och ett ärende kommer att redovisas för fastighetsnämnden i februari.

I maj redovisade kontoret förslag till principer för samfinansiering av utvecklingen av offentliga platser som tagits fram tillsammans med exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret. I det fortsatta arbetet tas erfarenheterna av tidigare och pågående projekt med medfinansiering, såsom Brunkebergstorg och Vasagatan, tillvara.

En strategisk inriktning för bättre leveranstrafik 2014-2017 har utarbetats i dialog med näringslivet och arbetet har fortsatt för att öka leveranstrafiksamverkan mellan staden och andra aktörer. Kontoret har fortsatt driva olika former av nätverk inom gods- och citylogistikområdet, t.ex. genom återkommande träffar med transportörer och fastighetsägare. Arbetet med leveranstrafiken beskrivs närmare under nämndmål 2.2. Även arbetet med att bygga ut den publika laddinfrastrukturen har bedrivits i nära samarbete med näringslivet och detta arbete beskrivs också närmare under nämndmål 2.2.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Aktivt delta i lokala näringslivsråd och företagareföreningar.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Ett löpande samarbete har bedrivits, bl.a. genom medverkan i flera stadsdelsförvaltningars lokala näringslivsråd, inom Järvaandan och platspecifika forum, t.ex. med Företagarna i norra och södra Järva. Kontoret har även ett etablerat samarbete med City i Samverkan. Kontoret har särskilt prioriterat samverkan med fastighetsägare och stadsdelsförvaltningar i de sju prioriterade stadsdelarna i syfte att uppnå ökad trygghet och förbättrad renhållning.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

 Uppfylls helt

Analys

Kontoret har under året sysselsatt långtidsarbetslösa och sommararbetande ungdomar med uppgift att plockstäda, felanmäla och åtgärda brister i stadsmiljön. Detta innebär att fler personer givits anställning och möjlighet till utökad arbetslivserfarenhet samtidigt som kontakt med möjliga framtida arbetsgivare etablerats.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	42 st	20 st	22 st	0 st	100 st	850 st	VB 2017
							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys							
Under året har kontoret tillhandahållit 100 praktikplatser, som arbetsmarknadsförvaltningen har till uppgift att fylla med praktikanter. Av de som genomfört praktik erbjuds en del Stockholmsjobb. Utöver att tillhandahålla 100 praktikplatser har kontoret ingen rådighet över hur många aspiranter som i slutändan får Stockholmsjobb.							
  Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar	80 st	38 st	52 st	100 st	100 st	500 st	VB 2017
Analys							
Under året har kontoret tillhandahållit 100 praktikplatser, som arbetsmarknadsförvaltningen har till uppgift att fylla med praktikanter. Utöver att tillhandahålla 100 platser har kontoret ingen rådighet över hur många praktiktillfällen som faktiskt genomförs.							
  Antal tillhandahållna platser för sommarjobb	378			19	200 st	8 500 st	2017
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	100			0	100 st	900 st	VB 2017
  Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	378 st	214 st	164 st	204 st	200 st	8 500 st	2017

Nämndmål:

Bidra till stadens mål om ökad sysselsättning

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Ökad sysselsättning för långtidsarbetslösa skapas.
- Ökad sysselsättning för sommararbetande ungdomar skapas.

Analys

Under 2017 sysselsattes 378 sommararbetande ungdomar och i arbetsuppgifterna ingick att plockstäda runt om i hela staden, felanmäla och åtgärda brister i stadsmiljön. Kontoret har också haft timanställda ungdomar för att stötta upp vid arbetstoppar, t.ex. på Trafik Stockholm under tider med hög belastning för att öka tillgängligheten och kunna ta emot fler samtal. Vidare har kontoret tillhandahållit 100 praktikplatser för långtidsarbetslösa att arbeta som stockholmsvärdar och det är arbetsmarknadsförvaltningen som arbetar med att fylla platserna. Målsättningen från kontorets sida har varit att alla praktikplatser ska fyllas och att arbetet ska fungera så pass bra att samtliga praktikanter kan erbjudas fortsatt anställning. Det är dock dels osannolikt, dels utanför kontorets rådighet och under året genomfördes 80 praktikplatser och 42 aspiranter fick fortsatt anställning. Detta innebär att årsmålen för två av indikatorerna ovan inte har uppnåtts, men kontoret bedömer ändå att både KF:s mål för verksamhetsområdet och nämndmålet har uppfyllts, inte minst med tanke på den stora mängd ungdomar som kunde erbjudas sommarjobb.

Kontoret har även deltagit i arbetsmarknadsåtgärder i samarbete med andra förvaltningar. I Husby gav kontoret under sommaren tillsammans med Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning

ungdomar sysselsättning och arbetslivserfarenhet genom att ta bort klotter och klistermärken, samt att renhålla gångvägar i anslutning till broar. Arbetsmarknadsförvaltningens Lundaverkstad, där övergivna cyklar som trafikkontoret har flyttat repareras, har sysselsatt ett antal långtidsarbetslösa med att laga cyklar för användning i stadens verksamheter.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Erbjudna anställningar till långtidsarbetslösa och ungdomar, t.ex. genom sommarjobb och satsningen med Stockholmsvärdar.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys 378 ungdomar anställdes under sommaren. Kontoret har även samarbetat med City i Samverkan och därigenom sysselsatt långtidsarbetslösa som Stockholmsvärdar i City.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

 Uppfylls helt

Analys

Stockholm växer kraftigt och de investeringsfrågor som behövs ta ställning till blir allt mer komplexa. Kontoret gör kontinuerliga omprövningar och prioriteringar av resursfördelningen för att nå målen och nyttja resurserna så effektivt som möjligt, både vad gäller drifts- och investeringsverksamheten. Ett aktivt arbete med att förbättra kontorets processer har bedrivits under året, t.ex. kopplat till internkontroll men även effektiviseringar med verktyg såsom Lean. Vidare är kontorets projekthanteringsstrategi ett viktigt verktyg för att driva utveckling av verksamheten.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	77,29 %			88,51 %	100 %	100 %	VB 2017
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	77,3 %			88,5 %	100 %	100 %	VB 2017
  Nämndens prognossäkerhet T2	-14 %			-6 %	+/-1 %	+/- 1 %	2017
Analys Totalt uppgår kostnaderna för genomförd verksamhet inom driftbudgeten till 2 054,0 mnkr. Utfallet på kostnadssidan avviker med 0,34 procent jämfört med tertialrapport 2. Totala intäkter uppgår till 1 516,0 mnkr vilket avviker med 5,41 procent jämfört med tertialrapport 2. Nettoavvikelsen är 84,5 mnkr, en avvikelse på 13,4 procent jämfört med tertialrapport 2. I stort sett hela avvikelsen beror på ökade intäkter främst inom parkerings- och upplåtelseverksamheten.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Trafiknämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden arbeta fram driftsnyckeltal att tillämpa i planeringsprocessen för att möjliggöra långsiktigt hållbara driftsekonomiska bedömningar samt öka förutsägbarheten i kostnaderna för framtida drift av nya områden	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Trafikkontoret och exploateringskontoret har påbörjat ett arbete för att kunna ta fram relevanta driftsnyckeltal via systemet			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
GSP, där alla arbeten på stadens gator läggs in.			

Nämndmål:

Resurserna styrs till nämndens huvuduppdrag och prognossäkerheten är god

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- En prognossäkerhet på +/-1 % i tertialrapport 2 jämfört med bokslut.
- Fler arbetsprocesser är definierade och beskrivna.

Analys

Ekonomisk förvaltning

Kontoret arbetar systematiskt med uppföljningar av ekonomiskt utfall och prognos för årsutfall för både drift- och investeringsverksamheten har kontinuerligt lämnats till förvaltningsledning och nämnd. Investeringar prioriteras i kontorets investeringsråd där hänsyn tas till förändrade förutsättningar som t.ex. förändrade tidplaner. Även inom driftverksamheten finns behov av beredskap för förändrade omständigheter, t.ex. mild/snörik vinter och ökade/minskade intäkter. För att bättre kunna möta sådana förändringar förberedde kontoret alternativa handlingsplaner för att kunna omfördela till andra prioriterade uppgifter. Som exempel kan nämnas att kontoret i tertialrapport 1 omfördelade medel till barmarksrenhållning och löpande underhåll av gator, och i tertialrapport 2 omfördelade medel till intensifierad renhållning av utsatta områden, bekämpning av björnloka och almsjuka samt utökad trädbeskrning. Arbetet med kontorets ekonomiska förvaltning har också utvecklats genom en satsning på intern utbildning för att höja medvetenheten och kunskapen om ekonomiska frågor. Dessutom har utbildningar i kontorets projekthandbok och Effektiva inköp hållits.

Intern kontroll

Internkontrollarbetet är en viktig komponent i kvalitetsarbetet och det övergripande syftet är att fullmäktiges mål och uppdrag, samt nämndens egna mål, uppnås men också att verksamheten bedrivs enligt gällande lagar och föreskrifter, policys och riktlinjer. I den risk- och väsentlighetsanalys som gjordes inför 2017 identifierades möjliga risker som kan leda till att målen inte uppfylls, att gällande lagar, föreskrifter, policys, riktlinjer etc. inte följs. Internkontrollplanen baseras på resultatet från risk- och väsentlighetsanalysen.

Kontorets egna internkontrollgranskningar har genomförts enligt fastställd internkontrollplan och visar att det finns rutiner och processer som fungerar väl och där den interna kontrollen är tillräcklig. Det finns även rutiner och arbetssätt som kan utvecklas och den interna kontrollen stärkas. Resultatet av årets granskningar inklusive förslag på åtgärder redovisas i bilaga 11.

Utvecklade arbetssätt

Kontoret har fortsatt att utveckla och effektivisera processer och under året har t.ex. processen för privata och ledningsdragande bolags schakter utvecklats genom Lean. Kontorets olika verksamheter uppmanas att arbeta innovativt, pröva nya arbetssätt och öka

digitaliseringsgraden. Arbetet för att kunna ge återkoppling på felanmälan i Tyck till är ett exempel på digitaliserad process med koppling till förbättrad medborgardialog och andra exempel är digitaliserade checklistor och åtgärdsplaner och att medarbetare i större utsträckning använder surfplattor ute på fältet.

Under 2016 togs en projekthanteringsstrategi för trafikkontoret fram som visar den långsiktiga målbilden för projektarbetet på kontoret. Under 2017 har en handlingsplan med tillhörande aktiviteter tagits fram, en ny resurs som ska arbeta med verksamhetsutveckling kopplat till strategin har rekryterats och genomförandet av vissa av planens aktiviteter har påbörjats. Arbetet koordineras med det strategiska HR-arbete som också pågår på kontoret och som beskrivs närmare under nämndmål 4.2.

Under hösten påbörjades ett arbete med att genomlysa kontorets handläggning av tillståndsärenden, med syfte att upprätthålla en god servicenivå mot såväl företag som invånare, besökare, andra förvaltningar och bolag inom staden. Arbetet har redan medfört en del smärre organisationsförändringar och under 2018 fortsätter arbetet med att kartlägga och effektivisera processerna för att få till stånd så smidiga och rättssäkra handläggningsprocesser och -system som möjligt.

Ett växande Stockholm

En växande stad innebär att trafikkontoret får ansvar för allt fler gator, anläggningar och nya områden. Val av tekniska lösningar och material som görs när dessa byggs får konsekvenser för kostnaderna för drift och underhåll. Under 2017 påbörjades därför framtagandet av analyser av hur exempelvis materialval påverkar framtida kostnadsutveckling. Detta arbete behöver ske tillsammans med exploateringskontoret och beskrivs även under nämndmål 1.4.

EU-policyarbete

Under året har kontoret arbetat med att ta fram nya riktlinjer för nämndens EU-policyarbete. Arbetet har involverat hela kontorets verksamhet och skett i nära dialog med andra berörda förvaltningar och bolag inom staden samt med stadsledningskontoret. Kontoret bevakar löpande aktuell EU-policy inom nämndens verksamhetsområde. Under våren medverkade kontoret vid mobilitetsforumets vårmöte i Lissabon och under hösten vid forummötet i Toulouse. Frågor som behandlats vid mötena är exempelvis hur mångfunktionella gatuytor som inbjuder till vistelse kan skapas och den tillgängliga staden.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Bevaka aktuell EU-policy på nämndens verksamhetsområde genom att bl.a. delta i Eurocities.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Under året har kontoret arbetat med att ta fram nya riktlinjer för nämndens EU-policyarbete. Arbetet har involverat hela kontorets verksamhet och skett i nära dialog med andra berörda förvaltningar och bolag inom staden samt med stadsledningskontoret. Kontoret bevakar löpande aktuell EU-policy inom nämndens verksamhetsområde. Under våren medverkade kontoret vid mobilitetsforumets vårmöte i Lissabon och under hösten vid forummötet i Toulouse. Frågor som behandlats vid mötena är exempelvis hur mångfunktionella gatuytor som inbjuder till vistelse kan skapas och den tillgängliga staden.				
	Fortsätta kontorets arbete med digitalisering, t.ex. genom en förstudie om förbättrad digital dokumenthantering.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Arbetet med digitalisering har fortsatt och förstudien om förbättrad digital dokumenthantering är avslutad och ett projekt har initierats.				

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra interna utbildningar för att öka medvetenheten om och kunskapen i ekonomiska frågor.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Interna utbildningar har hållits med mycket gott resultat och arbetet kommer att fortsätta under kommande år.			
 Implementera en projekthanteringsstrategi för trafikkontoret.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Under 2016 togs en projekthanteringsstrategi för trafikkontoret fram som visar den långsiktiga målbilden för projektarbetet på kontoret. Under 2017 har en handlingsplan med tillhörande aktiviteter tagits fram, en ny resurs som ska arbeta med verksamhetsutveckling kopplat till strategin har rekryterats och genomförandet av vissa av planens aktiviteter har påbörjats.			

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Trafiknämnden har bidragit till att uppnå KF:s inriktningsmål om ett demokratiskt hållbart Stockholm genom att uppfylla underliggande nämndmål. Verksamheten har fortsatt att jämställdhetsintegreras genom utbildningar och jämställdhetsanalyser i tjänsteutlåtanden. Stockholms utemiljö ska vara tillgänglig för alla och därför har arbetet med att tillgänglighetsanpassa staden fortsatt. Vid planering och drift av de offentliga rummen har fortsatt hänsyn till mänskliga rättigheter och till barns och ungdomars perspektiv tagits. I den snabbt växande staden är det viktigt att involvera stockholmarna och etablera former för att kunna göra sin röst hörd, dels för att skapa delaktighet och förankring och dels för att kunna fatta allsidigt avvägda beslut. Arbetet med medborgardialog har därför utvecklats ytterligare under året, t.ex. i samband med genomförandet av de lokala utvecklingsprogrammen.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika

 Uppfylls helt

Analys

Det finns kopplingar mellan trafikkontorets verksamhet och de jämställdhetspolitiska målen och statistik visar att det finns skillnader mellan könen, exempelvis vad gäller resvanor och värderingar. Kontoret har därför fortsatt arbetet med att integrera jämställdhetsperspektivet för att säkerställa att inte något av könen systematiskt missgynnas av kontorets verksamhet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys	27,78 %				40 %	100 %	VB 2017
Analys Kontoret har under året tagit fram underlag och riktlinjer för hur arbetet med att genomföra jämställdhetsanalyser i tjänsteutlåtanden kan bedrivas och dessa riktlinjer implementerades under hösten. Då hade redan en stor del av 2017 års ärenden tagits fram, varför årsmålet inte kunde nås. Efter 2017 års arbete står dock kontoret väl rustat att fortsätta arbetet och fr.o.m. 2018 ska samtliga relevanta ärenden innehålla en jämställdhetsanalys.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
-----------	------------	-----------	-----------

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Nämnden ska etablera rutiner för jämställdhetsanalyser i enlighet med programmet för ett jämställt Stockholm	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Kontoret har tagit fram rutiner för att systematiskt genomföra jämställdhetsanalyser i samband med relevanta tjänsteutlåtanden.			

Nämndmål:

Jämställdhetsperspektivet genomsyrar kontorets verksamhet

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Kontorets budget är jämställdhetsintegrerad.

Analys

Det systematiska arbetet med mångfald och jämställdhet är en naturlig del av kontorets verksamhet. Medvetenheten om dessa frågor har ökat och jämställdhetsperspektivet får ett allt större genomslag inom olika områden av kontorets verksamhet. För att ytterligare höja kompetensen i ämnet har workshops för samtliga medarbetare genomförts och dessutom har medarbetarna bjudits in till föreläsningar om mäns och kvinnors resvanor. Fr.o.m. oktober ska samtliga relevanta tjänsteutlåtanden till trafiknämnden innehålla en jämställdhetsanalys och rutiner för detta togs fram under våren. Årsmålet för denna indikator har inte uppnåtts, främst p.g.a. att en stor andel av årets relevanta tjänsteutlåtanden redan skrivits när rutinerna implementerades. Kontoret bedömer dock att KF:s mål för verksamhetsområdet och nämndmålet har uppfyllts under året, då den gedigna utbildningsinsatsen, tillsammans med arbetet med att ta fram ovan nämnda rutiner för jämställdhetsanalyser i tjänsteutlåtanden, har bidragit till att jämställdhetsperspektivet i allt högre grad genomsyrar kontorets verksamhet.

Arbetet med jämställd snöröjning har utvecklats vidare under året och beskrivs närmare under nämndmål 1.3. De lokala utvecklingsprojekt som beskrivs närmare under nämndmål 4.7 beaktar jämställdhets- och barnperspektiven med syftet att skapa miljöer som är välkomnande för människor av alla kön och åldrar. Kontoret har även fortsatt att verka för att så många som möjligt av stadens offentliga toaletter ska vara tillgängliga för alla oavsett kön. Under hösten har bemötandeundersökningar genomförts, bl.a. för att säkerställa att tid och utrymme fördelas proportionerligt mellan kvinnor och män på interna möten. En rapport kommer att tas fram i början av 2018 och utgöra underlag för eventuellt fortsatt arbete.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Fortsätta arbetet med att utifrån jämställdhets- och mångfaldsperspektiven säkerställa att kontoret i sin verksamhet inte systematiskt missgynnar någon grupp i samhället.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Kontoret arbetar löpande med att säkerställa att ingen grupp i samhället systematiskt missgynnas, t.ex. i samband med avvägningar som görs i drift- och underhållsarbetet och metodutveckling för mer jämställd snöröjning. En utbildningsinsats i jämställdhet för samtliga medarbetare under våren syftade till att ytterligare belysa dessa frågor.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra bemötandeundersökningar för att säkerställa att tid och utrymme fördelas lika mellan könen på kontorets interna möten.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Undersökningar har genomförts under hösten och en slutrapport kommer att tas fram i början av 2018. Rapporten ska utgöra underlag för eventuellt fortsatt arbete.			
 Genomföra en utbildningsinsats om jämställdhet.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Under våren genomfördes två parallella utbildningsinsatser om jämställdhet, dels workshops om jämställdhet i relation till kontorets verksamhet, dels föreläsningar om mäns och kvinnors resvanor.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

 Uppfylls helt

Analys

Trafikkontoret ska vara en arbetsplats präglad av hög kompetens, god arbetsmiljö och ständigt lärande. Kontoret bedriver sedan flera år ett arbete med att skapa gemensam förståelse kring frågor som rör bemötande, avvägning och leverans (BAL). Detta arbete har konkretiserats i en HR-strategi som under 2017 har förankrats och börjat implementeras.

För att ytterligare stärka kvaliteten i verksamheten ska samtliga medarbetare kunna utvecklas och ges möjlighet att höja sin kompetens. Alla medarbetares olikheter och kompetens ska tas tillvara. Kontorets chefer och ledare har fortsatt att stärkas i sitt ledarskap och arbetet med chefsutveckling bedrivs kontinuerligt.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex 	75	74	76		83	83	2017
Analys Aktivt medskapandeindex (AMI) har minskat från 80 till 75. De förbättringsområden som medarbetarenkäten pekar på finns inom områdena "Styra mot gemensamma mål" och "Samarbete med andra". Möjliga påverkansfaktorer för nedgången i AMI är att kontoret har initierat och genomför några genomgripande organisations- och förändringsarbeten som är i en sådan fas att det kan påverka motivationen och upplevelsen av vilka arbetsuppgifter som förväntas göras och tydligheten i respektive roll, en effekt som inte är ovanlig i förändringsprocesser. Sammantaget arbetar kontoret vidare med resultaten från medarbetarenkäten utifrån respektive avdelnings/enhets förutsättningar. Dessutom ingår nämnda förbättringsområden som väsentliga delar i kontorets strategiska HR-arbete, ett strukturerat arbete för att utveckla trafikkontoret som organisation och arbetsplats under perioden 2017-2022.							
  Index Bra arbetsgivare 	87				84	83	2017
  Index Psykosocial arbetsmiljö 	74				78	fastställs 2017	2017
Analys Utfallet på 74 är en minskning med fyra indexpunkter jämfört med senaste medarbetarenkäten. Kontorets strategiska HR-arbete bedöms på sikt innebära en allt bättre psykosocial arbetsmiljö.							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Sjukfrånvaro 	3,4 %	2,1 %	4,7 %	3,8 %	4,1 %	tas fram av nämnden	VB 2017
  Sjukfrånvaro dag 1-14 	1 %	1 %	1,1 %		1,2 %	tas fram av nämnden	VB 2017

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Nämnden ska ta fram kompetensförsörjningsplaner på 3-5 års sikt med aktiviteter för innevarande år. Kommunstyrelsen ska utifrån nämndernas underlag tillsammans med berörda nämnder ta fram en strategi för den framtida kompetensförsörjningen i staden, med särskilt fokus på välfärdsyrken.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Kontoret redovisade en kompetensförsörjningsplan för nämnden i december, som en bilaga till 2018 års verksamhetsplan. Som en del i arbetet har en metodik att prövats på två enheter för kompetensplanering på arbetsgruppsnivå.			

Nämndmål:

Förvaltningen kännetecknas av tydliga uppdrag och verksamhetsutveckling genom engagemang i vardagen

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Alla medarbetare trivs och bidrar till att utveckla verksamheten.
- Kontorets rekryteringsprocess är inkluderande
- Samtliga medarbetare har individuella mål definierade i medarbetarsamtalen för att bidra till nämndmålen.
- Kränkande särbehandling förekommer inte och kontorets rutiner för att motverka detta är välkända bland medarbetarna.

Analys

Strategiskt HR-arbete med personalpolicy som grund

Med en tydlig koppling till stadens personalpolicy har kontoret tagit fram en HR-strategi med sikte på år 2022. För alla delar i stadens personalpolicy har mål formulerats och en handlingsplan har tagits fram som består av tre huvudsakliga etapper: ”Samarbetsförmåga” (2017-2018), ”Professionell kompetens, erfarenhetsåterföring och lärande” (2019-2020) och ”En av regionens mest attraktiva arbetsgivare och samarbetspartners” (2020-2022). Under 2017 har arbetet med att förankra och bearbeta strategin och att genomföra planerade åtgärder gått enligt plan. Dessutom har kontorets projekthanteringsstrategi börjat implementeras, vilket beskrivs närmare under nämndmål 3.5.

Muntra miner när trafikkontorets medarbetare i oktober träffades på Münchenbryggeriet för att träna samarbetsförmåga.

Kompetensförsörjning

Under 2017 har kontoret haft en arbetsstyrka om ca 380 anställda. Personalomsättningen har ökat jämfört med föregående år, vilket till stor del bedöms bero på kompetensbrist på marknaden inom vissa områden, vilket leder till högre rörlighet för medarbetare med efterfrågad kompetens. Fler ersättningsrekryteringar har genomförts, merparten med stöd av serviceförvaltningen och kontorets chefer utbildas regelbundet i kompetensbaserad rekrytering. Medarbetarsamtalen är en viktig aktivitet för att säkerställa en uppdragsinriktad kompetensutveckling och att medarbetarna har individuella mål för att bidra till nämndmålen. Uppföljningen visar att samtalen har genomförts med god kontinuitet.

En kompetensförsörjningsplan har tagits fram, vilket har bidragit till att tydliggöra kontorets utvecklingsbehov, samt utvecklat processen för att uppdatera planen. Vidare har en ny metodik för kompetensplanering prövats för att få delaktighet och förståelse för kompetensbehovet kopplat till specifika arbetsgrupper.

För att marknadsföra trafikkontoret som arbetsgivare har kontoret deltagit på arbetsmarknadsmässor, arrangerat öppet hus för studenter, tagit emot praktikanter och exjobbssarbeten från universitet, deltagit i stadens traineeprogram och driver tillsammans med övriga tekniska förvaltningar en LinkedIn-sida med över 5 400 följare. Tillsammans med andra tekniska förvaltningar drivs också TN Akademin, ett program som riktar sig till specialister, projektledare och nyckelpersoner på kontoret, och fokuserar på personlig utveckling och att skapa goda ambassadörer för verksamheten.

Långt och hållbart arbetsliv

Kontorets arbetsmiljö följs systematiskt upp och utvecklas i samverkan med de fackliga organisationerna och både chefer och skyddsombud utbildas löpande i arbetsmiljöfrågor. Under hösten har styrkor och förbättringsområden för kontorets arbetsmiljöarbete

identifierats, vilket kommer att ligga till grund för fortsatta förbättringsaktiviteter under 2018.

Ett kontinuerligt arbete äger rum för att sänka både kort- och långtidssjukfrånvaron, bl.a. genom att tillsammans med stadsledningskontoret utbilda och informera kontorets chefer om stadens rehabiliteringsprocess och vikten av tidiga insatser. Vid arbetsrelaterade orsaker och sjukdomar anlitas alltid företagshälsovården. Kontoret erbjuder samtliga medarbetare ett omfattande friskvårdsprogram med subventionerad massage, friskvårdstimme, friskvårdsbidrag, seminarier och aktiviteter i Tekniska nämndhusets motionshall.

Lika rättigheter och möjligheter

Trafikkontoret ska vara en arbetsplats som speglar samhällets sammansättning av individer och där alla medarbetare trivs och bidrar. Kontoret strävar efter att öka mångfalden och arbetsannonser utformas så att ingen grupp känner sig exkluderad från att ansöka. Frihet från diskriminering är centralt för kontorets personalpolitik och nolltolerans råder mot kränkande särbehandling och trakasserier. Rutinerna för att motverka kränkande särbehandling och trakasserier uppmärksammas regelbundet för att säkerställa att rutinerna är väl kända bland medarbetarna. Under hösten genomfördes bemötandeundersökningar, bl.a. för att säkerställa att tid och utrymme fördelas lika mellan kvinnor och män på kontorets interna möten, något som även beskrivs under nämndmål 4.1.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förankra och börja implementera trafikkontorets HR-strategi.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Kontorets medarbetare har introducerats till, bearbetat och reflekterat över utvecklingsarbetets inriktning. Alla avdelningars ledningsgrupper har arbetat med sin egen utveckling och under året har träning för att öka samarbetsförmågan genomförts, bl.a. på en medarbetardag i oktober.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering

 Uppfylls helt

Analys

Principen om alla människors lika värde och rätt är en grundpelare i trafikkontorets arbete. Som en del av kontorets löpande arbete diskuteras skyddet för mänskliga rättigheter och vad detta innebär för verksamheten. Säkerställande av att diskriminering inte förekommer är en viktig del i kontorets verksamhet.

Nämndmål:

Alla människors lika rätt är en självklar del av kontorets verksamhet

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- I kontorets verksamhet beaktas skyddet för mänskliga rättigheter.

Analys

Värnandet om och främjandet av mänskliga rättigheter är en central princip för trafikkontorets arbete och löpande diskussioner förs om vad detta innebär för verksamheten. Att bära med sig mångfaldsperspektivet är av särskild vikt inom ramen för kontorets myndighetsutövning, för att säkerställa att diskriminering inte förekommer.

Etiska riktlinjer för reklam på de reklamplatser som staden ansvarar för har tagits fram och godkändes av nämnden i december. Riktlinjerna ska säkerställa att diskriminering inte förekommer på någon grund. Dessutom har riktlinjer för jämställd och inkluderande kommunikation tagits fram och där ingår bl.a. en bildpolicy för inkluderande bilder som speglar samhällets sammansättning av individer, en checklista för inkluderande evenemang samt en ordlista med jämlika och inkluderande ord.

Exkluderande design

I samband med 2016 års budget fick trafikkontoret i uppdrag att inventera och successivt avlägsna exkluderande design inom nämndens ansvarsområde. Under 2016 och 2017 har frågan studerats närmare och totalt fyra stadsdelar (Södermalm, Östermalm, Skärholmen och Spånga-Tensta) har inventerats. Inslag i stadsbilden som kan uppfattas som exkluderande har träffats på och den ökade kunskap om frågan som studien har resulterat i kommer att ligga till grund för kontorets fortsatta arbete med att gestalta och förvalta det offentliga rummet på så sätt att stadsmiljön uppfattas som inkluderande.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Implementera etiska riktlinjer för reklam som ska gälla på alla reklamplatser staden ansvarar för.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Kontoret tog fram förslag på etiska riktlinjer som redovisades för trafiknämnden i december.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention

 Uppfylls helt

Analys

Barns rättigheter värnas och barnperspektivet beaktas regelmässigt vid planering av kontorets investeringar och ombyggnationer. I arbetet med trafikmiljön runt skolor har kontoret lagt särskilt stor vikt vid barns och ungdomars delaktighet och perspektiv, både vad gäller skolvägar och fria ytor i närheten av skolorna.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Nämnden ska etablera rutiner för arbetet med barnkonsekvensanalyser och barnchecklistor i enlighet med strategin för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad (4.4)	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Rutiner finns dokumenterade i "Integrerad barnkonsekvensanalys och dialog", som trafikkontoret har tagit fram tillsammans med stadsbyggnadskontoret, exploateringskontoret och kulturförvaltningen, och som antogs av trafiknämnden i december.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Nämnden ska etablera rutiner för arbetet med barns delaktighet och inflytande i enlighet med strategin för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad (4.4)	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Rutiner finns dokumenterade i "Integrerad barnkonsekvensanalys och dialog", som trafikkontoret har tagit fram tillsammans med stadsbyggnadskontoret, exploateringskontoret och kulturförvaltningen, och som antogs av trafiknämnden i december.			

Nämndmål:

Barnens perspektiv tas om hand i planeringen av offentliga rum

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Barnkonsekvensanalyser genomförs och barns perspektiv är en viktig del i planeringen av offentliga rum.

Analys

Trafikkontoret arbetar aktivt för att inhämta synpunkter från alla grupper i samhället. Det innebär att barns perspektiv är en viktig del i planeringen vad gäller de fysiska miljöer där barn vistas, exempelvis vid skolor, bostäder och parker. Ett sätt att göra detta är att genomföra barnkonsekvensanalyser och detta arbete har fortsatt att utvecklas, bl.a. genom kontorets deltagande i den förvaltningsövergripande arbetsgruppen "Staden i ögonhöjd". Gruppen har tagit fram ett dokument med riktlinjer för hur staden ska arbeta med barnperspektivet vid planering av den fysiska miljön och dokumentet antogs av trafiknämnden i december. Riktlinjerna kommer att implementeras i stadens fortsatta arbete med stadsplanering.

Kontorets arbete med att föra in barnperspektivet bygger på dialog och delaktighet, där barn involveras i arbetet för att säkerställa att deras perspektiv beaktas, t.ex. genom gåturer och workshops. Arbetet med att sänka bullernivåerna vid förskolor har fortsatt och när en bullerskärm sätts upp samarbetar kontoret med förskolan för att även göra skärmarna till lekväggar, där barnen kan hitta på allehanda upptåg. Arbetet med "Plan för säkra och trygga skolvägar" har påbörjats och beskrivs närmare under nämndmål 1.3. De lokala utvecklingsprojekt som beskrivs närmare under nämndmål 4.7 beaktar jämställdhets- och barnperspektiven med syftet att skapa miljöer som är välkomnande för människor av alla kön och åldrar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra ett pilotprojekt där skolbarn uppmanas att lämna synpunkter på sin närmiljö via "Tyck till".	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Under hösten har kontoret i samarbete med Björkhagens skola uppmanat elever att lämna synpunkter på sin närmiljö via Tyck till-appen.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla

 Uppfylls helt

Analys

Trafikkontoret spelar en viktig roll i att säkerställa att stadens offentliga rum är tillgängliga för alla, även för personer med funktionsnedsättning. Det faller t.ex. på kontoret att arbeta förebyggande, följa upp att villkor för upplåtelse följs, bevaka att platser är tillgängliga under gatuarbeten samt att på ett systematiskt sätt ta bort enkelt avhjälpna hinder. Målet är att alla invånare ska kunna delta på lika villkor.

Nämndmål:

Tillgänglighetsfrågor beaktas i planering och genomförande samt vid drift av utemiljön

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Stockholm upplevs som en mer tillgänglig stad.
- Tillgänglighetsarbetet är en naturlig del av arbetet för alla medarbetare och chefer på kontoret.

Analys

I stadens program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning anges som mål att alla ska kunna förflytta sig, vistas i och använda Stockholms stads inne- och utemiljö. Under året har fokus fortsatt legat på att åtgärda brister inom nämndens ansvarsområde som omfattas av plan- och bygglagen samt Boverkets föreskrifter om enkelt avhjälpna hinder. Det systematiska arbetet med att förebygga nya tillgänglighetsbrister har löpt vidare och redan befintliga brister har åtgärdats. Arbetet med att åtgärda enkelt avhjälpna hinder har fortgått, t.ex. genom nya sittplatser, tillgänglighetsanpassning av övergångsställen och kantstenshöjningar vid busshållplatser. Åtgärderna beskrivs i kontorets årliga program för tillgänglighetsarbeten och genomförandebeslut för 2017 års åtgärder antogs av nämnden i februari och har utförts enligt plan. Syftet är att Stockholm både ska upplevas som och vara en mer tillgänglig stad. Arbetet har även fortsatt med att söka kostnadseffektiva metoder för drift av stadens offentliga rum som säkerställer behoven hos t.ex. personer med funktionsnedsättning, bl.a. genom tester av olika halkbekämpningsmaterial och ny teknik för vinterväghållning. Kontoret har dessutom deltagit i både styrgruppen och arbetsgruppen för revidering av stadens program för delaktighet.

För att öka förståelsen för situationen i stadens utemiljö för personer med funktionsnedsättning har en intern insiktsutbildning genomförts som även inkluderar kontorets entreprenörer. I samband med evenemanget "I stan utan min bil" gavs besökarna möjlighet att testa att ta sig fram med rullstol samt med synnedsättning. Kontoret har löpande följt upp att givna upplåtelse, t.ex. vid uteserveringar, följs så att inte tillgängligheten försämras. Som en del av konceptet Levande Stockholm, som beskrivs närmare under nämndmål 1.3, finns möjlighet att tillfälligt upplåta parkeringsplatser för uteserveringar, något som även är positivt för tillgängligheten då trottoarerna blir friare. Rutinerna för övervakning och bortforsling av övergivna cyklar har gjorts permanenta och närmare 2 700 cyklar har omhändertagits i samarbete med City i Samverkan, arbetsmarknadsförvaltningen och kontorets anlitade entreprenörer för parkeringsövervakning. Arbetet redovisades i ett ärende för

trafiknämnden i december.

Kontoret genomför regelbundna insiktsutbildningar för att ge tillgänglighetsperspektivet ännu större genomslag.

Aktivitet		Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Bevaka att platser är tillgängliga och framkomliga under och efter gatuarbeten	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Arbetet har bedrivits löpande, bl.a. genom platskontroller inom gatuinspektionsverksamheten.				
✓	Fortsätta följa upp att villkoren för givna upplåtelser följs och att upplåtna ytor inte begränsar tillgängligheten utomhus.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Arbetet har bedrivits löpande, främst genom samarbete med polisen, då detta formellt är en polisiär fråga. Under 2018 kommer en projektförstudie att göras, som syftar till att utreda hur efterlevnaden av upplåtelsevillkoren kan öka.				
✓	Fortsätta förebygga att nya tillgänglighetsbrister uppkommer och arbeta vidare med att åtgärda redan befintliga tillgänglighetsbrister enligt kontorets åtgärdsstrategi för enkelt avhjälpna hinder.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Ett genomförandebeslut för årets tillgänglighetsåtgärder på 15 mnkr antogs av nämnden i februari och har utförts under året. Som exempel kan nämnas ombyggnad av fem busshållplatser och åtta övergångsställen i Östberga, samt åtgärder med fokus på att underlätta för personer med synnedsättning i Hökarängen och i Hammarbyhöjden. Kontorets medarbetare med särskild kompetens inom tillgänglighet rådfrågas löpande i kontorets projekt och ett hjälpmaterial för vanligt förekommande frågor har tagits fram.				
✓	Fortsätta genomföra insiktsutbildningar för medarbetare och entreprenörer.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys En insiktsutbildning genomfördes den 4 maj. I samband med evenemanget "I stan utan min bil" gavs besökare möjlighet att prova rullstol och uppleva stadsmiljön med synnedsättning.				
✓	Utvärdera och permanenta rutinerna för övergivna och felparkerade cyklar.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Rutiner för övergivna och felparkerade cyklar har tagits fram och permanentats. En utvärdering av arbetet redovisades för trafiknämnden i december.				

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande

● Uppfylls helt

Analys

Stockholmare, företag och besökare har allt högre krav och förväntningar på både kvalitet och service. Trafikkontorets verksamhet har en direkt inverkan på invånarnas vardag och väcker stort engagemang. Alla medarbetare är därför viktiga ambassadörer för kontoret och för Stockholms stad. Arbetet med att göra kontoret mer tillgängligt, ge ökad insyn och förbättra servicen har därför drivits vidare, oavsett om möten med invånare och företag sker via personliga möten, telefon, mobilapp eller på något annat sätt. Det lokalt drivna utvecklingsarbetet utgör ett viktigt redskap för att säkerställa att stockholmarna har inflytande över sin närmiljö.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel stockholmare som vet hur de kan påverka beslut som rör deras närmiljö	21 %	22 %	20 %		21 %	Fastställt 2017	2017

Nämndmål:

Dialog och gott bemötande präglar kontakterna med invånare och företag

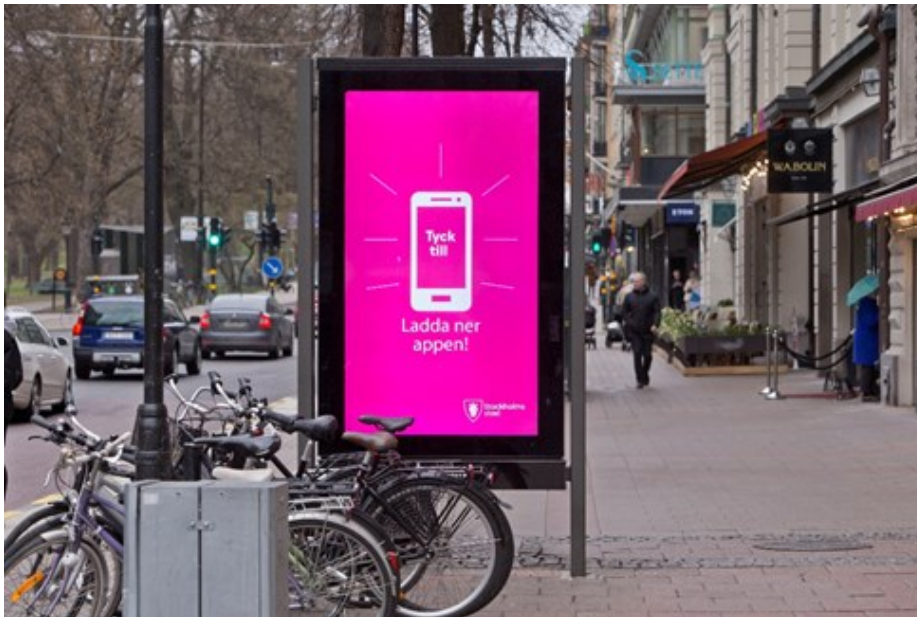
● Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Inkomna frågor från invånare och näringsliv handläggs snabbt, korrekt och med ett gott bemötande.
- Kontorets kommunikation gentemot invånare och företag uppfattas som god.
- Kontorets medarbetare uppfattas som tillgängliga, trovärdiga och aktiva i relationen till omvärlden.
- Tyck till via mobilapp och webb uppfattas som den naturliga ingången till trafikkontoret.
- Kontoret uppfattas som aktiv och konstruktiv i stadsdelsförvaltningarnas medborgardialoger.

Analys

Kontoret har fortsatt utvecklingen av Tyck till via mobilapp och webb samt löpande arbetat med att förbättra rutinerna för hanteringen av felanmälningar och synpunkter. Antalet inkomna ärenden ökar och andelen ärenden via appen ökar också vilket pekar på att Tyck till i allt högre utsträckning uppfattas som den naturliga ingången till trafikkontoret. Under året har flera kampanjer genomförts bl.a. på stadsinfotavlor och i sociala medier för att få ännu fler att ladda ner appen. Programmet för digital förnyelse har beviljat kontoret medel för att utveckla en funktion för återkoppling på felanmälningar via Tyck till-appen och denna funktion introduceras i slutet av januari 2018. Med återkoppling på felanmälningar ökar servicenivån och dialogen med invånarna förbättras.

Kontoret marknadsför regelbundet Tyck till-appen och uppmuntrar stockholmarna att lämna synpunkter på trafik- och utemiljön.

Utvecklingen av stadens offentliga platser väcker stort engagemang hos stockholmarna. Det är viktigt att lyssna på invånarna för att nå allsidigt avvägda beslut om hur staden ska utvecklas. Det proaktiva kommunikationsarbetet har utvecklats vidare för att säkerställa att bra information ges om kontorets satsningar inför, under och efter att de genomförs. Sociala medier innebär nya möjligheter och utmaningar och en strategi har under året tagits fram för hur kontoret ska verka i sociala medier, bl.a. med syftet att formalisera arbetet och öppna upp för dialog. Under slutet av året påbörjades arbetet med en aktiv närvaro i sociala medier med fokus på gång och cykel. Fler medarbetare har dessutom anställts för att besvara frågor och föra en aktiv dialog med stadens engagerade medborgare. Statistik och stickprov visar att inkomna frågor från invånare och näringsliv handläggs snabbt, korrekt och med ett gott bemötande, vilket även beskrivs under rubriken ”Synpunkter och klagomål”. Kontoret har även arbetat med andra former av medborgardialog, både i samverkan med andra förvaltningar och på egen hand, t.ex. i arbetet med säkra skolvägar där barns och ungdomars behov och upplevelser är utgångspunkt. Under året har kontoret deltagit i flera projekt som finansierats via medborgarbudget, både i Spånga-Tensta och i Skärholmen.

Under 2017 har genomförandet av åtgärderna i de sju prioriterade stadsdelsförvaltningarnas lokala utvecklingsprogram (LUP) påbörjats. Kontoret har arbetat nära berörda stadsdelsförvaltningar på såväl enskild projektnivå som på övergripande nivå i direkt kontakt med respektive stadsdelsledning. Ett 25-tal insatser har genomförts under året i de sju prioriterade stadsdelarna och LUP-arbetet beskrivs närmare i bilaga 8.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Delta i kommunstyrelsens arbete med att genomföra projekt med medborgarbudget.	2017-01-01	2017-12-31	
<p>Analys</p> <p>Kontoret har under året deltagit i flera projekt som finansieras via medborgarbudget. I Spånga-Tensta har trygghetsåtgärder genomförts i centrala Tensta och i Bredäng har insatser vid parkleken Gröna stugan genomförts. Båda dessa projekt finansierades dels via medborgarbudgetar som stadsdelsförvaltningarna har ansökt om, dels via trafikkontorets medel.</p>			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Fortsätta utveckla "Tyck till" för att ytterligare förbättra kontakten med invånarna och hanteringen av inkomna synpunkter genom återkoppling på felanmälan.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Ett utvecklingsarbete har bedrivits under året för att kunna ge återkoppling på felanmälningar och funktionen kommer att införas i januari. Utöver detta har ett löpande arbete bedrivits för att fortsätta hålla en hög servicenivå vid kontakt med stockholmarna.			
 Genomföra åtgärder i enlighet med stadsdelsförvaltningarnas lokala utvecklingsprogram med prioritet för de stadsdelar med störst behov.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Kontoret har aktivt medverkat i arbetet med de sju prioriterade stadsdelarnas lokala utvecklingsprogram. Ca 25 investeringsprojekt har påbörjats under året och en rad extra driftinsatser har genomförts. Arbetet beskrivs närmare i bilaga 8.			
 Medverka i stadsdelsförvaltningarnas medborgardialoger inom arbetet med lokala utvecklingsprogram.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Kontoret har under året haft ett nära samarbete med samtliga sju prioriterade stadsdelsförvaltningar och har bl.a. medverkat i medborgardialoger i Enskede-Årsta-Vantör och Spånga-Tensta.			
 Vidareutveckla kontorets arbetssätt för att bättre kunna möta de behov som följer av stadens arbete med lokala utvecklingsprogram	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Kontoret har arbetat med att koordinera insatserna inom ramen för LUP och de interna rutinerna för att bedriva det lokala utvecklingsarbetet har löpande utvecklats.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

 Uppfylls helt

Analys

Trafikkontoret upphandlar årligen för ca 1,5-2,0 miljarder kronor. Upphandlingsverksamheten bedrivs så att upphandlingarna optimeras, formerna för upphandlingarna utvecklas och erfarenhetsutbytet med marknadens aktörer stärks. Genom att ställa miljömässiga krav vid upphandlingar kan kontoret minska stadens egen miljöpåverkan och ge signaler till marknaden om att styra mot mer hållbar produktion och handel.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram	83 %				50 %	80%	2017

Nämndmål:

Upphandlingar genomförs innovativt, hållbart och kvalitetssäkrat

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Beställarrollen är kvalitetssäkrad.
- Upphandlingsarbetet bedrivs så att kontoret optimerar sina upphandlingar.
- Upphandlingsformerna utvecklas och ett erfarenhetsutbyte sker med marknadens aktörer.
- Rutiner för avtalsuppföljning är dokumenterade för alla verksamheter.

Analys

Som en stor beställare kan trafikkontoret påverka marknaden genom att vara professionell och ställa tydliga krav på utredare, projektörer och entreprenörer och inte minst på den egna organisationen. Kontoret har därför tagit fram en projekthanteringsstrategi för att bli en än mer professionell beställare och arbetet med att implementera strategin beskrivs även under nämndmål 3.5. I egenskap av beställare har kontoret ställt miljökrav vid upphandlingar och därigenom sänt signaler till marknaden. Kontoret har tillsammans med Trafikverket, Göteborgs stad och Malmö stad utvecklat de gemensamma kraven vid upphandling till att även inkludera miljöaspekter och reviderade krav antogs av trafiknämnden i december. Rutiner för avtalsuppföljning är dokumenterade, bl.a. i kontorets projekthandbok och med hänsyn till miljömässiga krav.

Kontoret arbetar löpande med att utveckla upphandlingsverksamheten, t.ex. genom att under hösten ha utannonserat en upphandling som totalentreprenad, där entreprenören både projekterar och bygger själv, vilket skapar förutsättningar för snabbare projektgenomförande. Som ett test för att se vad som finns på marknaden har kontoret inom ramen för EU-projektet Civitas Eccentric i samarbete med stadsledningskontoret även påbörjat en så kallad förkommersiell upphandling för provverksamhet för parkeringsövervakning.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Se över kontorets rutiner utifrån stadens nya program för upphandling och inköp i enlighet med stadens tillämpningsanvisning.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Arbetet har påbörjats och kommer att fortsätta även under 2018.			
 Skapa en väl fungerande gatudatabas som ger underlag för bättre planering och upphandling av drift och underhåll av stadens anläggningar genom att genomföra projektet Gatudata.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys En förstudie har genomförts och avslutades i juni, där kontorets behov sammanställdes genom workshops och möten. Därefter har ett genomförandeprojekt inletts och en upphandling ska påbörjas till våren 2018.			

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

För driftbudgeten redovisas minskade kostnader, inklusive kapitaltjänstkostnader, om 4,6 mnkr och ökade intäkter om 153,5 mnkr. Det ger ett nettoöverskott om 158,1 mnkr jämfört med justerad budget. Förändringen beror främst på ökade intäkter för upplåtelser 45,4 mnkr, parkeringsverksamheten 71,7 mnkr samt minskade kostnader för uteblivna snöpådrag i december 10,0 mnkr.

Prognossäkerhet

Totalt uppgår kostnaderna för genomförd verksamhet inom driftbudgeten till 2 054,0 mnkr. Utfallet på kostnadssidan avviker med 0,34 procent jämfört med tertialrapport 2. Totala intäkter uppgår till 1 516,0 mnkr vilket avviker med 5,41 procent jämfört med tertialrapport 2. Nettoavvikelsen är 84,5 mnkr, en avvikelse på 13,4 procent jämfört med tertialrapport 2.

Större delen av avvikelsen beror på ökade intäkter inom parkerings- och upplåtelseverksamheten.

Kommentarer per verksamhetsområde

I tabellen nedan redovisas utfallet per verksamhetsområde jämfört med justerad verksamhetsplan och prognosen i tertialrapport 2.

Verksamhetsområde Ökade kostnader/minskade intäkter (-)	Bokslut 2016	Justerad Budget 2017	Prognos T2 2017	Bokslut 2017	Avvikelse mot VP	Avvikelse mot T2
Kostnader						
Fysisk och teknisk planering	68,3	65,3	63,9	59,9	5,4	4,0
Gator och vägar	628,4	633,5	641,5	646,8	-13,3	-5,3
Varav:						
Gator och trafikanordningar	152,8	158,7	182,2	183,6	-24,9	-1,4
Gång- och cykelbanor	31,7	37,0	37,0	40,4	-3,4	-3,4
Broar och viadukter	61,5	58,7	45,3	45,2	13,5	0,1
Trafiksignaler	30,4	31,2	33,2	35,2	-4,0	-2,0
Belysning	138,1	141,0	143,5	144,3	-3,3	-0,8
Tunnlar (väg-, GC-, lednings-)	51,1	58,8	57,0	56,2	0,4	0,8
Offentliga rum	40,3	44,8	48,8	45,7	-0,9	3,1
Avtal	85,4	61,7	51,2	51,5	10,2	-0,3
Klotter och kampanjer	8,6	14,1	13,5	15,0	-0,9	-1,5
Trafikstyrning	28,6	29,7	29,8	29,7	0,0	0,1
Vinterväghållning	152,6	189,3	164,9	151,3	38,0	13,6
Barmarksrenhållning	183,1	179,8	196,8	194,1	-14,3	2,7
Parkering	237,2	255,9	259,7	249,6	6,3	10,1
Parker, träd och grönområden	35,8	35,1	40,2	37,5	-2,4	2,7
Markupplåtelse, torghandel m.m.	28,0	34,1	35,1	44,7	-10,6	-9,6
Förvaltningsledning, stab	5,8	6,0	5,7	5,9	0,1	-0,2
Förvaltning, administration	49,5	57,3	56,3	52,8	4,5	3,5
Arbeten åt andra	118,2	101,9	101,9	115,9	-14,0	-14,0
Hamnavtal		27,4	27,1	27,1	0,3	0,0
Summa kostnader drift och underhåll	1 507,0	1 585,6	1 593,1	1 585,7	-0,1	7,4
Avskrivningar	350,9	403,0	406,0	407,6	-4,6	-1,6
Räntor	127,0	70,0	62,0	60,7	9,3	1,3
Summa kostnader inkl. kapitalkostnader	1 984,9	2 058,6	2 061,1	2 054,0	4,6	7,1

Verksamhetsområde	Bokslut 2016	Justerad Budget 2017	Prognos T2 2017	Bokslut 2017	Avvikelse mot VP	Avvikelse mot T2
Ökade kostnader/minskade intäkter (-)						
Intäkter						
Fysisk och teknisk planering	-1,5	-1,0	-1,1	-1,0	0,0	-0,1
Gator och vägar	-135,5	-117,2	-126,2	-133,2	16,0	7,0
Varav:						
Gator och trafikordningar	-62,4	-62,2	-65,6	-67,1	4,9	1,5
Gång- och cykelbanor	-0,0	0,0	0,0	-0,2	0,2	0,2
Broar och viadukter	-0,9	0,0	0,0	-0,5	0,5	0,5
Trafiksignaler	-3,0	-2,8	-2,8	-4,0	1,2	1,2
Belysning	-4,6	-10,1	-10,1	-6,9	-3,2	-3,2
Tunnlar (väg-, GC-, lednings-)	-20,5	-17,8	-20,0	-24,9	7,1	4,9
Offentliga rum	-0,7	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,0
Avtal	-3,9	0,0	0,0	-0,3	0,3	0,3
Klotter och kampanjer	-0,9	-1,3	-1,5	-1,0	-0,3	-0,5
Trafikstyrning	-32,7	-23,0	-26,1	-28,2	5,2	2,1
Vinterväghållning	-4,7	-4,5	-4,5	-4,6	0,1	0,1
Barmarksrenhållning	-0,5	0,0	-0,3	-0,4	0,4	0,1
Parkering	-852,0	-946,2	-984,2	-1 017,9	71,7	33,7
Parker, träd och grönområden	-1,4	-1,4	-1,3	-1,7	0,3	0,4
Markupplåtelse, torghandel m.m.	-186,8	-174,0	-201,5	-219,4	45,4	17,9
Förvaltningsledning, stab	-3,4	-3,4	-3,4	-3,4	0,0	0,0
Förvaltning, administration	-11,4	-12,9	-14,2	-14,2	1,3	0,0
Arbeten åt andra	-117,4	-101,9	-101,9	-116,2	14,3	14,3
Summa intäkter drift- och underhåll	-1 314,5	-1 362,5	-1 438,6	-1 512,0	149,5	73,4
Avskrivningar investeringsbidrag	-3,1			-4,0	4,0	4,0
Summa intäkter inkl. kapitalkostnader	-1 317,6	-1 362,5	-1 438,6	-1 516,0	153,5	77,4
Netto	667,3	696,1	622,5	538,0	158,1	84,5

I bilaga 1 redovisas en mer detaljerad beskrivning över avvikelser jämfört med justerad budget. Nedan följer kommentarer till några av de större avvikelserna inom respektive verksamhetsområde.

Fysisk och teknisk planering

Inom verksamhetsområdet ingår strategisk trafikplanering, deltagande i projekt som rör utökad bostadsbyggande, hantering av medborgarärenden, upphandling och säkerhetsfrågor mm. Inom verksamhetsområdet redovisas minskade kostnader om 5,4 mnkr som omfördelats till andra verksamheter.

Gator och vägar, broar, signaler, belysning, större avtal m.m.

För verksamhetsområdet redovisas sammantaget ökade kostnader om 13,3 mnkr och ökade intäkter om 16,0 mnkr. Nedan följer kommentarer till de större skillnaderna jämfört med justerad budget. För mer detaljerad information se bilaga 1.

Gator och trafikordningar

Inom verksamhetsområdet ingår bl.a. gatuunderhåll, trafikmarkeringar, stadens del av Trafik Stockholm, verksgrävningar samt intäkter för ledningar i stadens mark. Den milda vintern gjorde det möjligt att omfördela 13,0 mnkr till gatuunderhållet redan i tertialrapport 1. Ytterligare medel har omfördelats under året. Intäkterna har ökat främst med anledning av att de ledningsdragande bolagen har anmält utökade ledningslängder.

Gång och cykelbanor

Inom verksamhetsområdet ingår cykeljouren med ansvar för barmarks- och vinterväghållning, målning, trafiksäkerhetsåtgärder samt metodutveckling. Kontoret har utfört ett ökat antal åtgärder för att öka säkerheten för cyklister t.ex. genom att ta bort hindrande vegetation vid cykelleder samt utökad vinterväghållning.

Broar och viadukter

Inom verksamhetsområdet ingår bl.a. inspektioner, bärighets- och dispensfrågor och löpande drift av broar, gångtunnlar, viadukter och kajer. Med anledning av resursbrist av egen personal med specialkompetens har framåtsyftande arbeten försenats.

Trafiksignaler

Inom verksamhetsområdet ingår felavhjälpande underhåll och teknisk utveckling. Kontoret har omfördelat medel till att digitalisera dokumenthantering av kartor och andra handlingar relaterade till arbetet med trafiksignaler. Kostnaderna för felavhjälpande underhåll av trafiksignaler har ökat.

Belysning

Inom verksamhetsområdet ingår felavhjälpande underhåll, teknisk utveckling, energikostnader och skadekostnader. Kostnader och intäkter för trafikskador på belysningsanordningar har ökat under året.

Tunnlar

Inom verksamhetsområdet ingår inspektioner, rengöring och löpande felavhjälpning i stadens väg- och ledningstunnlar. Intäkterna har ökat med 7,1 mnkr med anledning av att Fortum och Stockholm Gas har valt att lägga ut fler ledningar i stadens tunnlar.

Offentliga rum

Inom verksamhetsområdet ingår bl.a. mindre åtgärder på små platser och torg, Levande Stockholm, drift och felavhjälpande underhåll av hissar- och rulltrappor, fontäner samt toaletter. Medel har bl.a. omfördelats till arbetet med Levande Stockholm och inom ramen för detta har kontoret under året etablerat flera sommargångator, prövat konceptet med sommartorg och medverkat till att ett tiotal pop up-parker etablerats runt om i staden.

Avtal

Verksamhetsområdet omfattar till största del avtalsenliga driftskostnader för Södra och Norra Länken samt kostnader enligt vatten- och avloppstaxan. Dom har utfallit till Stockholm Vatten och Avfall ABs nackdel i tvist om uttag av taxa för omhändertagande av dagvatten. Tvisten har drivits av Trafikverket, men påverkar även staden. Trafikkontoret betalar därför 8,0 mnkr i dagvattentaxa i stället för 18,5 mnkr för år 2017.

Trafikstyrning

Verksamhetsområdet omfattar granskning och godkännande av trafikanordningsplaner som reglerar hur trafiken ska ledas om vid trafikarbeten samt kostnader i samband med vissa evenemang som staden anordnar. Antalet trafikanordningsplaner som ska godkännas och kontrolleras har ökat och därför redovisas ökade intäkter om 5,2 mnkr.

Vinterväghållning

För verksamhetsområdet redovisas minskade kostnader om 38,0 mnkr och ökade intäkter om

0,1 mnkr. Inledningen av 2017 var mild med endast ett fåtal plogpådrag och ingen snö som behövdes forslas bort. Det milda vädret gjorde det möjligt för kontoret att i tertialrapport 1 sänka de prognostiserade vinterkostnaderna från 184,4 mnkr till 160,0 mnkr och återföra medel till barmarksrenhållning och gatuunderhåll.

De årliga kostnaderna för vinterväghållningen varierar kraftigt mellan olika år, vilket kan ses i tabellen nedan, där utfallet för åren 2008-2017 redovisas.

Mnkr/år	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Utfall	130	146	265	238	224	192	136	144	148	147

Entreprenadkostnaderna består av både fasta och rörliga delar. De fasta kostnaderna består till största del av betalplaner för upphandlade entreprenader. I betalplanerna ingår främst åtgärder för halkbekämpning, dvs. sandning och isborttagning. Dessutom ingår mindre poster för egen tid och avtal.

De rörliga kostnaderna består främst av olika åtgärder för hantering av snöfall. Det gäller dels åtgärder för snöplogning (snöröjning, kompletteringsröjning och moddning), dels åtgärder för bortforsling av snö med lastbil. Se tabellen nedan:

Mnkr	Utfall 2017	VP 2017	Avvikelse Utfall/VP
Betalplan	75,3	78,7	3,4
Egen tid	4,1	4,6	0,5
Avtal	2,0	2,0	0,0
Summa fasta kostnader	81,4	85,3	3,9
Snöröjning kompl röjning moddning	33,5	50,7	17,2
Snöbortforsling	11,0	23,5	12,5
Markvärme	4,8	4,3	0,5
Övrigt	4,0	6,5	2,5
Summa rörliga kostnader	53,3	85,0	32,7
PM10	12,7	14,0	1,3
Summa PM10	12,7	14,0	1,3
Totalt	147,4	184,3	37,9

Barmarksrenhållning

För verksamhetsområdet redovisas ökade kostnader om 14,3 mnkr och ökade intäkter om 0,4 mnkr. Det milda vintervädret under de första månaderna 2017 möjliggjorde en omfördelning i tertialrapport 1 från vinterväghållning till barmarksrenhållning.

Ett extra behov har funnits av renhållning och städning där utsatta EU-medborgare uppehåller sig dag- och nattetid, främst i centrala innerstaden men även i andra stadsdelar. Åtgärderna har bestått av extra renhållnings- och städinsatser till en kostnad om 9,4 mnkr. Renhållningen har inte alltid kunnat utföras i den utsträckning som det skulle ha behövts, då närvaro av polis ibland har krävts. Dessutom har 1,5 mnkr omfördelats till arbeten i samband med terrordådet på Drottninggatan,

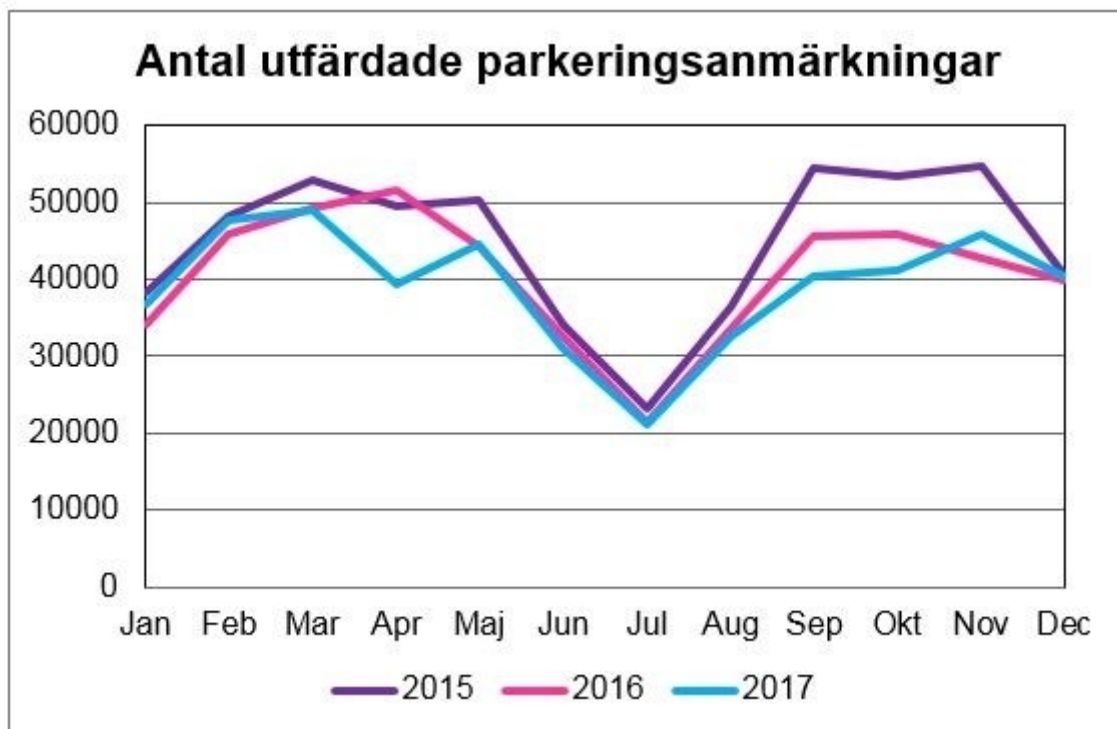
För att öka antalet skolungdomar som kunde erbjudas arbete under sommarlovet, från 200 till 378, har 3,6 mnkr omfördelats.

Parkeringsverksamhet

För parkeringsverksamheten har det varit ett svårprognosticerat år med många förändringar och kontoret redovisar minskade kostnader om 6,3 mnkr och ökade intäkter om 71,7 mnkr. Införandet av plan för gatuparkering har tagit mycket tid i anspråk från ordinarie övervakning. En ytterligare parkeringsentreprenör handlades upp för att möta de nya krav som tydliggjorts i samband med plan för gatuparkering. Erfarenhetsmässigt har en upphandling negativ effekt på parkeringsövervakningen eftersom det ofta uppstår ett glapp vid övergången till ny entreprenad. I detta fall överklagades inte upphandlingen inom utsatt tid vilket ledde till att de nya entreprenörerna kunde påbörja sitt arbete enligt plan, per den 1 november. Den tidigare entreprenören i det område som upphandlats har dock inte kunnat leverera rätt antal timmar fram tills avtalet gick ut sista oktober, även om underleveransen inte blev så stor som kontoret först befarat.

Felparkeringsintäkter

Intäkterna för felparkering uppgår till 336,0 mnkr vilket är en minskning med 4,0 mnkr jämfört med justerad budget. Under 2017 har drygt 470 000 anmärkningar utfärdats vilket kan jämföras med knappt 490 000 anmärkningar år 2016, en minskning med 4 procent. Den 15 maj 2017 beslutade kommunfullmäktige att höja felparkeringsavgifterna fr.o.m. 1 juli 2017. Höjningen har ökat intäkterna med 38,6 mnkr vilket har motverkat den negativa effekt som färre utfärdade anmärkningar har haft på intäkterna.

Under årets sista två månader ökade antalet utfärdade anmärkningar jämfört med samma period året innan, en kombination av att november 2016 bjöd på rikligt med snö medan det 2017 varit snöfattigt och att fler övervakningstimmar köpts in i och med den nya

entreprenaden. Nedgången i april beror på att parkeringsövervakningen påverkades i flera dagar i samband med terrordådet på Drottninggatan.

Parkeringsintäkter

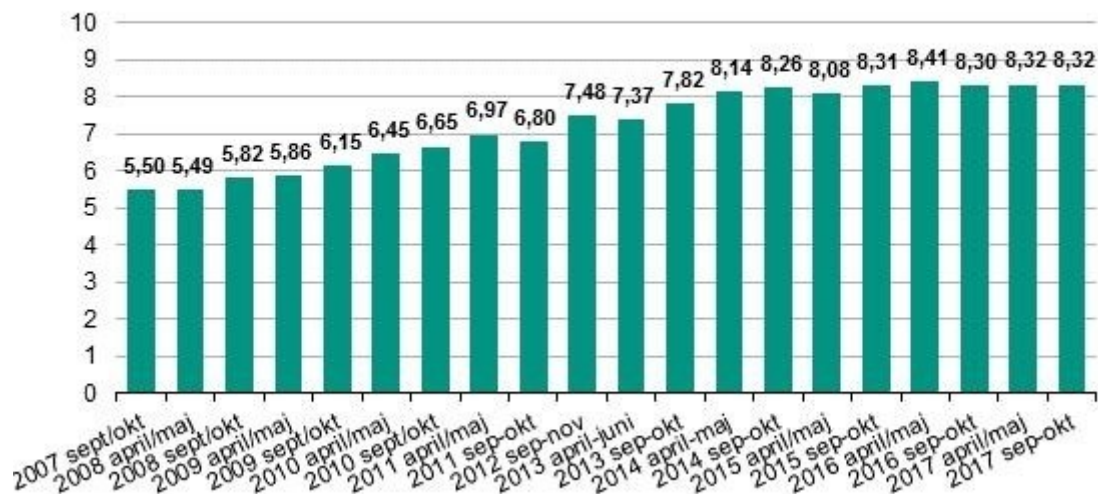
Intäkterna för parkering har ökat under året vilket främst beror på införandet av plan för gatuparkering. Inför omskyllningen i innerstaden befarade kontoret att parkeringsintäkterna i befintliga områden kunde minska då det bl.a. fanns en risk för att skyltar skulle saknas eller vara missvisande. Kontoret har under året arbetat aktivt för att minimera dessa risker och för att skynda på tidplanen för omskyllning vilket lett till ökade intäkter. Kontoret har under året även befarat att parkeringsintäkterna och rättparkeringsgraden skulle kunna påverkas negativt eftersom minskad närvaro av parkeringsvakter snabbt leder till att fler parkerar felaktigt. Höstens parkeringsundersökning visar dock att rättparkeringsgraden i innerstaden är fortsatt hög och kontoret redovisar ökade intäkter, exklusive plan för gatuparkering, på 44,4 mnkr jämfört med justerad budget och 15,2 mnkr mer än 2016.

Tabellen nedan visar utvecklingen av parkeringsintäkterna de fyra senaste åren:

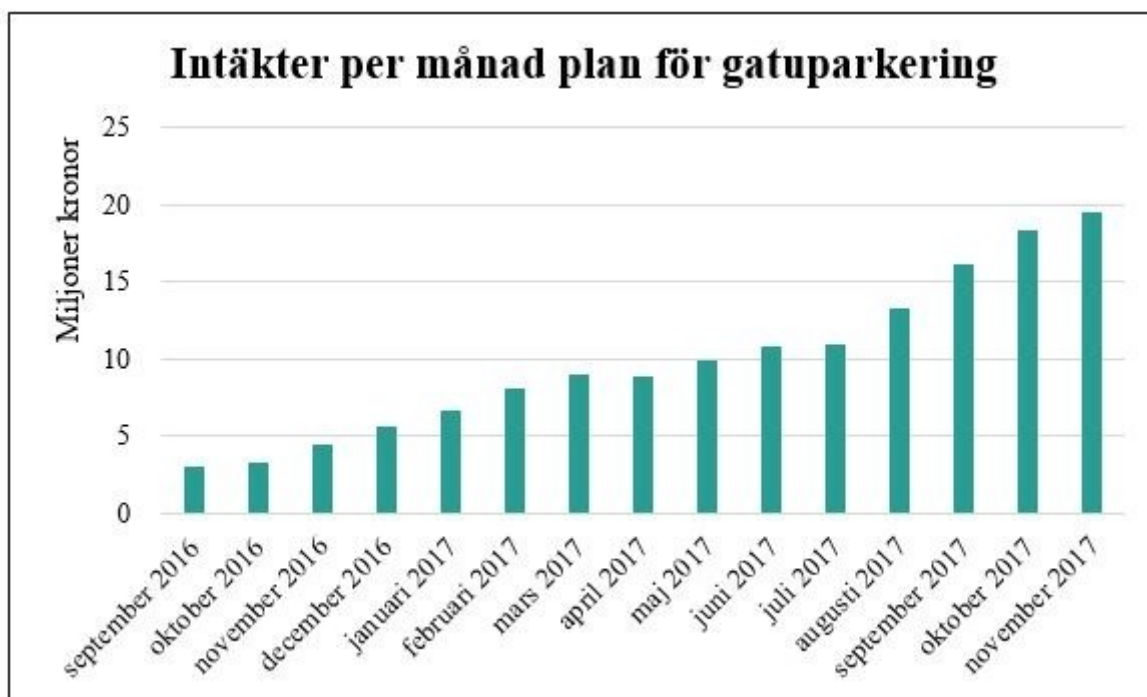
Parkeringsundersökningen genomförs två gånger per år, i mars och oktober. Tabellen nedan visar resultatet de senaste tio åren:

Andel rätt parkerade fordon av 10 i innerstaden, 2007 - 2017

Plan för gatuparkering

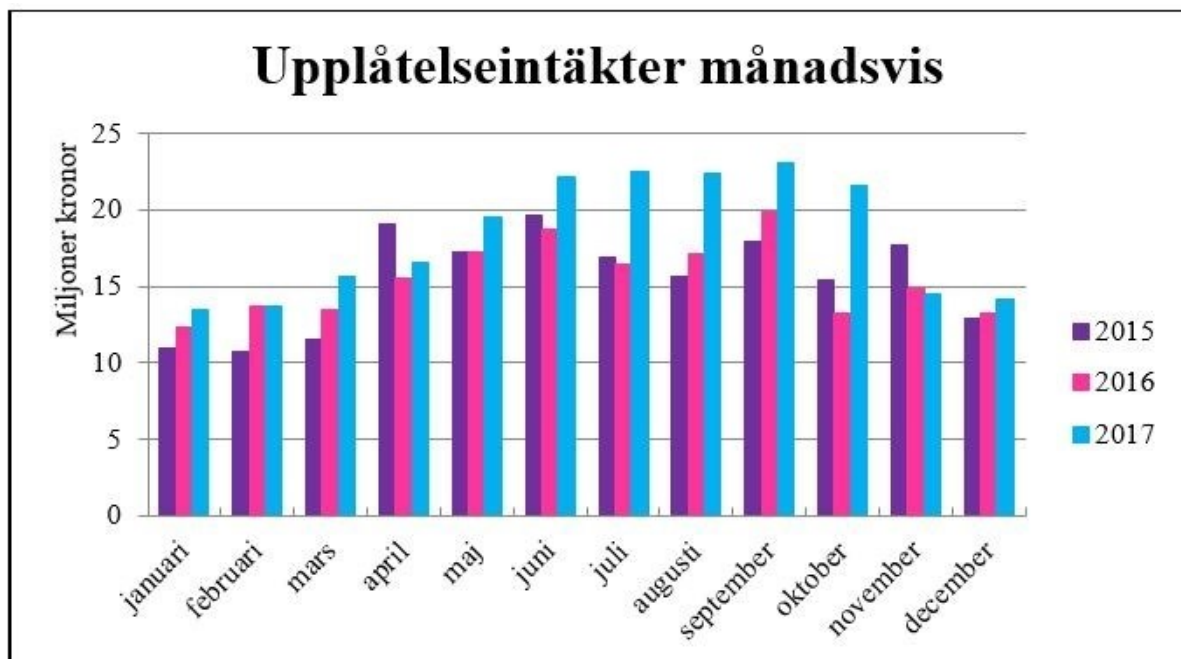
Under 2017 har omskyllningen av taxa 4 och innerstaden färdigställts. Som beskrivet ovan, befarade kontoret i början av året att budget inte skulle uppnås. Kontoret justerade därför tidplanen för omskyllning av innerstaden och färdigställandet har skett sex månader före ursprunglig tidplan som användes som underlag för budget 2017. Arbetet har följts noggrant under året för att säkerställa fungerande betalparkering och fortsatt effektiv övervakning när innerstaden skyltats om och delar av ytterstaden reglerats. För 2017 redovisar kontoret intäkter om 152,7 mnkr med anledning av planen, vilket innefattar intäkter för både parkering och felparkering, en höjning med 29,7 mnkr jämfört med justerad budget.

Upplåtelseintäkter

För verksamhetsområdet redovisas ökade kostnader om 10,6 mnkr och ökade intäkter om 45,4 mnkr. Intäkterna för inhägnade byggetableringar har ökat med totalt 33 procent jämfört med förra året. Det är framförallt under andra halvan av året som den största ökningen av byggetableringar har skett, intäkterna ökade med 50 procent jämfört med samma period förra året. För välskötta byggetableringar återbetalar kontoret 50 procent av avgiften och under året har 10,7 mnkr återbetalats.

I tabellen nedan syns tydligt förändringen under andra halvåret.

Nämnd, förvaltningsledning, stab och administration

För områdena redovisas minskade kostnader om 4,6 mnkr främst med anledning av lägre personalkostnader och ökade intäkter om 1,3 mnkr främst med anledning av ökade ränteintäkter.

Arbeten på uppdrag av andra förvaltningar

Kontoret utför, inom sitt expertområde och på beställning, arbeten åt framför allt exploateringskontoret och stadsdelsförvaltningarna för 116,0 mnkr, vilket är en ökning om 14,0 mnkr jämfört med justerad budget. Detta redovisas som en omslutningsökning, d.v.s. lika höga kostnader som intäkter.

Räntor och avskrivningar

För avskrivning av avslutade investeringsprojekt, inklusive avskrivning av investeringsbidrag, redovisas en sammanlagd lägre kostnad om 8,7 mnkr med anledning av förseningar i planerade investeringsprojekt.

Särskilda satsningar

I budget 2017 har kommunfullmäktige avsatt särskilda medel för nedanstående uppdrag att genomföras under året.

Laddinfrastruktur

Medlen har bl.a. använts till konsult hjälp för att kartlägga framtida lämpliga laddplatser och till ny parkerings- och informationsskyltning vid laddgatorna. Arbetet med att främja laddinfrastrukturen beskrivs närmare under nämndmål 2.2. Budget: 1 mnkr. Utfall: 1 mnkr.

Lokala utvecklingsprogram

Medlen har använts för särskilda städ- och renhållningsinsatser i de sju prioriterade stadsdelarna och för mindre underhållsinsatser. Medlen har koordinerats av kontorets LUP-samordnare och detta arbete beskrivs närmare under nämndmål 4.7. Budget: 3 mnkr. Utfall: 1,9 mnkr.

Levande Stockholm

Medlen har använts till att bedriva arbetet med konceptet Levande Stockholm, stadens gångplan och evenemanget ”I stan utan min bil”. Insatserna syftar till ett mer levande stadsliv med trivsamma vistelsemiljöer. Åtgärderna beskrivs i detalj under nämndmål 1.3 och i bilaga 9. Budget: 8 mnkr. Utfall: 12,1 mnkr.

Medborgardialog

Medlen har använts till kontorets löpande arbete med medborgardialog, t.ex. marknadsföring av Tyck till-appen, besvarande av inkomna synpunkter och andra former av medborgardialoger, t.ex. i arbetet med säkra skolvägar där barns och ungdomars behov och upplevelser är utgångspunkten för arbetet. Kontorets arbete med medborgardialog beskrivs närmare under nämndmål 4.7. Budget: 4 mnkr. Utfall: 4 mnkr.

Trädåtgärder

Medlen har använts till den löpande skötseln av stadens 40 000 gatuträd, ett arbete som innefattar uppbyggnadsbeskrifning, fñasning (borttagande av vattenskott) och beskärning. Inom kontorets investeringsverksamhet har träd återplanterats och nya träd planterats. Budget: 5 mnkr. Utfall: 5,3 mnkr.

Trafiksäkerhet

Medlen har använts för löpande trafiksäkerhetshöjande åtgärder, t.ex. framtagande av riktlinjer för cykelöverfarter, insiktsutbildning, olycksanalyser och arbetet med säkra och trygga skolvägar. Arbetet beskrivs närmare under nämndmål 1.3. Budget: 3 mnkr. Utfall: 2,6 mnkr.

Framkomlighet stombuss

Medlen har använts för en rad olika åtgärder för att förbättra medelhastigheten, regelbundenheten och attraktiviteten för stadens stombussar, vilket beskrivs närmare under nämndmål 2.2. Budget: 2 mnkr. Utfall: 2,1 mnkr.

Utökad dubbdäcksförbud

Medlen har använts för löpande arbete med strategiska miljöfrågor, bl.a. utredningen om fossilbränslefria vägtransporter och arbete med miljöprofilen för Norra Djurgårdsstaden. Budget: 1 mnkr. Utfall: 1 mnkr.

Förstudie samlastning

Medlen har använts till att bistå i stadsledningskontorets arbete med att genomföra en förstudie kring samlastning av stadens egna varuleveranser, främst i form av konsultstöd. Budget: 1 mnkr. Utfall: 1 mnkr.

Samspel i trafiken

Medlen har använts till att planera och genomföra kampanjer för att förbättra samspelet mellan trafikanter, vilket beskrivs närmare under nämndmål 2.2. Budget: 1 mnkr. Utfall: 1 mnkr.

Investeringar

För investeringar redovisas totalt minskade nettoutgifter om 329,7 mnkr jämfört med justerad budget för 2017. Den redovisade avvikelserna består av minskade utgifter om 289,9 mnkr och ökade inkomster om 39,8 mnkr.

Större projekt som har pågått under året är bl.a. fortsatt upprustning av tätskiktet vid Sergels torg, byte av bro för Västberga allé, ny bro mellan Rinkeby och Stora Ursvik, åtgärder inom cykelplanen, avslutande arbeten vid Norra Länken och Söderledstunnelns trafikstyrningssystem (MCS) samt fortsatta åtgärder inom beslutade reinvesteringsprogram för belysning, trafiksignaler, gatuytor och mindre konstbyggnadsåtgärder.

I tabellen nedan redovisas utfallet totalt för utgifter och inkomster jämfört med justerad budget 2017 samt prognos i tertialrapport 2. Budget och prognos redovisas uppdelad på långsiktig plan och utökad plan.

Investeringar totalt	Budget 2017	Justerad budget 2017	Prognos T2	Bokslut 2017 1)	Avvikelse jämfört med	
					Justerad budget	Prognos T2
Långsiktig plan						
Utgifter	868,6	868,6	850,7	761,0	107,6	89,7
Inkomster	-38,6	-38,6	-40,7	-46,4	7,8	5,7
Netto	830,0	830,0	810,0	714,6	115,4	95,4
Utökad plan						
Utgifter	498,9	559,5	427,0	377,2	182,3	49,8
Inkomster	-38,4	-38,4	-70,0	-70,4	32,0	0,4
Netto	460,5	521,1	357,0	306,8	214,3	50,2
Investeringsplan, totalt						
Utgifter	1 367,5	1 428,1	1 277,7	1 138,2	289,9	139,5
Inkomster	-77,0	-77,0	-110,7	-116,8	39,8	6,1
Netto	1 290,5	1 351,1	1 167,0	1 021,4	329,7	145,6

1) I tabellen har utfallet justerats med 18,2 mnkr avseende gångplanen mellan långsiktig plan och utökad plan.

Enligt kommunfullmäktiges budget 2017 uppgick nämndens långsiktiga investeringsplan till 830,0 mnkr, inklusive utökning avseende cykelplanen. Inom den långsiktiga planen redovisas minskade nettoutgifter om totalt 115,4 mnkr jämfört med justerad budget. Större avvikelser

jämfört med budgeten består bl.a. av minskade utgifter på grund av senareläggning av projekt inom cykelplanen, trafiksäkerhetsåtgärder, gångplanen, samt planerad gångtunnel under Odengatan och upprustning av bergbanan i Skärholmen. Ökade utgifter redovisas för gatuupprustning utöver reinvesteringsprogrammen, avslutande arbeten vid Västberga allé och upprustning av Brunkebergstorg.

Inom nämndens utökade investeringsplan, som efter budgetjusteringar uppgår till 521,1 mnkr netto, ingår budget för Sergels torgs tätskikt, klimatinvesteringar för gång, cykel m.m., en satsning på träd, utredning av park på Järvafältet samt satsningen på ett Grönare Stockholm. Under året har nämndens budget utökats med klimatmedel för klimatsmarta parkeringsautomater om 24,0 mnkr, energibesparande armaturbyte om 24,0 mnkr, "eco-asfalt" om 1,6 mnkr och åtgärder för stombusslinje 6 om 2,8 mnkr samt ombudgerade medel för gångplanen om 8,2 mnkr. Totalt för projekten inom utökad investeringsplan redovisas minskade nettoutgifter om 214,3 mnkr. Avvikelsen består främst av senarelagda utgifter för Sergels torg och projekt inom Grönare Stockholm.

Jämfört med prognosen i tertialrapport 2 har de totala nettoutgifterna minskat med 145,6 mnkr, varav 95,4 mnkr inom långsiktig plan och 50,2 mnkr inom utökad plan. Resultatet avviker från prognosen i tertialrapport 2 med cirka 12 procent. Större förändringar jämfört med tertialrapport 2 redovisas bl.a. för Sergels torg, projekt inom cykelplanen samt trafiksäkerhetsåtgärder.

Prognos per verksamhetsområde

I tabellen nedan redovisas beräknad prognos och avvikelse per verksamhetsområde jämfört med justerad budget för 2017 och prognosen i tertialrapport 2.

Investeringar per Verksamhetsområde mnkr	Bokslut 2016	Justerad budget 2017	Prognos T2 2017	Bokslut 2017	Avvikelse mot VP	Avvikelse mot T2
Ökade utgifter/minskade inkomster (-)						
Utgifter						
Gator och vägar	1 061,5	1 321,3	1 179,2	1 028,0	293,3	151,2
<i>Varav:</i>						
<i>Gator och trafikanordningar</i>	460,4	593,1	539,0	448,6	144,5	90,4
<i>Gång- och cykelbanor</i>	167,7	339,3	304,2	261,8	77,5	42,4
<i>Broar och viadukter</i>	209,3	100,3	109,0	103,2	-2,9	5,8
<i>Trafiksignaler</i>	31,7	38,8	31,4	28,8	10,0	2,6
<i>Belysning</i>	71,0	74,7	79,1	78,7	-4,0	0,4
<i>Tunnlar (väg-, GC-, lednings-)</i>	56,3	59,1	29,8	16,3	42,8	13,5
<i>Offentliga rum</i>	64,6	113,5	86,2	91,5	22,0	-5,3
<i>Trafikstyrning</i>	0,5	2,5	0,5	-0,9	3,4	1,4
Vinterväghållning	0,7	0,0	1,3	1,2	-1,2	0,1
Barmarksrenhållning	4,3	0,0	0,0	0,1	-0,1	-0,1
Parkering	14,0	49,3	48,0	45,7	3,6	2,3
Parker och grönområden	4,7	81,0	32,8	30,4	50,6	2,4
Träd	29,2	27,9	29,1	32,8	-4,9	-3,7
Förvaltning, administration	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Erfarenhetsmässig förskjutning	0,0	-51,4	-12,7	0,0	-51,4	-12,7
Summa utgifter	1 114,5	1 428,1	1 277,7	1 138,2	289,9	139,5

Investeringar per Verksamhetsområde <i>mnr</i> Ökade utgifter/minskade inkomster (-)	Bokslut 2016	Justerad budget 2017	Prognos T2 2017	Bokslut 2017	Avvikelse mot VP	Avvikelse mot T2
Inkomster						
Gator och vägar	-139,9	-78,4	-110,7	-115,1	36,7	4,4
Varav:						
Gator och trafikordningar	-75,1	-42,6	-77,0	-78,3	35,7	1,3
Gång- och cykelbanor	-32,2	-23,7	-24,5	-24,5	0,8	0,0
Broar och viadukter	-11,6	-5,0	-3,9	-1,6	-3,4	-2,3
Trafiksignaler	-1,6	0,0	-0,5	-0,6	0,6	0,1
Belysning	-1,1	0,0	-0,1	0,0	0,0	-0,1
Tunnlar (väg-, GC-, lednings-)	-18,0	-4,4	-4,4	-7,8	3,4	3,4
Offentliga rum	-0,4	-2,7	-0,3	-2,3	-0,4	2,0
Trafikstyrning	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vinterväghållning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Barmarksrenhållning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Parkering	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Parker och grönområden	0,0	0,0	0,0	-1,7	1,7	1,7
Träd	-1,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Erfarenhetsmässig förskjutning	0,0	1,4	0,0	0,0	1,4	0,0
Summa inkomster	-141,6	-77,0	-110,7	-116,8	39,8	6,1
Netto	972,9	1 351,1	1 167,0	1 021,4	329,7	145,6

I *bilaga 4* redovisas en specifikation av nämndens investeringar.

I *bilaga 5* finns en sammanställning över beslutsläget i större investeringsprojekt och i *bilaga 6* redovisas planerade cykelåtgärder under året.

I *bilaga 7* redovisas slutredovisning av investeringsprojekt som har avslutats under året.

Reinvesteringsprogram

I justerad budget för 2017 avsattes sammanlagt 211,7 mnr för genomförande av de beslutade reinvesteringsprogrammen för belysning, trafiksignaler, gatuytor och mindre konstbyggnadsåtgärder. Beloppet inkluderar även beviljade klimatmedel för energibesparande armaturbyte som tillfördes nämndens budget under året, eftersom åtgärderna tidigare har redovisats bland reinvesteringsprogrammen. Tillgängliga medel för reinvesteringsprogrammen kunde utökas i samband med prognoser under året, men i bokslutet redovisas totalt minskade utgifter om 1,4 mnr jämfört med justerad budget, och 14,4 mnr jämfört med prognosen i tertialrapport 2. Under året har flera entreprenörer haft svårt att genomföra planerad omfattning inom reinvesteringsprogrammen.

I tabellen redovisas bokförda utgifter inom beslutade reinvesteringsprogram under åren 2011-2016 samt bokfört 2017 jämfört med justerad budget och prognos i tertialrapport 2.

Reinvesteringsprogram - bokfört 2011-2017, netto	Tidigare bokfört						Justerad budg 2017	Prognos T2 2017	Bokfört 2017	Avvikelse jmf med VP	Avvikelse jmf med T2
	2011	2012	2013	2014	2015	2016					
Belysning	15,5	36,7	36,9	34,7	53,5	35,5	35,6	35,6	42,7	-7,1	-7,1
Energibesparande armaturbyte	24,8	25,3	24,3	27,8	18,1	19,6	24,0	24,0	23,6	0,4	0,4
Trafiksignaler	18,1	28,8	29,6	23,6	26,9	24,7	31,0	31,0	26,2	4,8	4,8
Mindre konstbyggnadsåtgärder	0,0	0,0	0,0	21,4	55,8	35,4	36,9	54,3	47,5	-10,6	6,8
Gatuytor	0,0	0,0	90,8	91,5	88,3	62,6	84,2	79,8	70,3	13,9	9,5
Summa reinvesteringsprogram	58,4	90,8	181,6	199,0	242,6	177,8	211,7	224,7	210,3	1,4	14,4

Ökade utgifter jämfört med justerad budget redovisas för belysningsåtgärder och mindre konstbyggnadsåtgärder, medan minskade utgifter redovisas för reinvestering trafiksignaler och gatuytor. Jämfört med prognosen i tertialrapport 2 innebär bokslutet minskade utgifter om

14 mnkr.

Nedan lämnas kommentarer till större avvikelser totalt per verksamhet jämfört med justerad budget 2017 och prognos i tertialrapport 2.

Gator och vägar

Gator och trafikordningar

Inom verksamheten gator och trafikordningar ingår större projekt som tätskiktet vid Sergels torg, Norra Länken, huvuddelen av reinvesteringsprogrammet för gatuytor, kollektivtrafikåtgärder, delar av gångplanen, trafiksäkerhetsåtgärder samt övriga gatuprojekt. För verksamheten redovisas minskade nettoutgifter om 180,2 mnkr jämfört med justerad budget. Avvikelsen består av minskade utgifter om 144,5 mnkr och ökade inkomster om 35,7 mnkr. En stor del av avvikelsen består av minskade utgifter och ökade inkomster för Sergels torgs tätskikt.

Minskade utgifter redovisas även för trafiksäkerhetsåtgärder, dels när det gäller fysiska åtgärder i samband med nya hastighetsplaner, dels övriga trafiksäkerhetsåtgärder, samt för åtgärder inom gångplanen och reinvestering gatuytor. Ökade utgifter om sammanlagt 39,9 mnkr jämfört med justerad budget redovisas däremot för gatuupprustning som genomförts på gator och trafikleder utöver reinvesteringsprogrammet för gatuytor.

Sergels torg

En första etapp av upprustningen av Sergels torgs tätskikt slutfördes 2013. Det fortsatta arbetet startade i oktober 2014 och nya etappstarter har skett kontinuerligt enligt planerade skeden i projektet. Till och med 2017 har 26 av 27 deletapper för tätskiktsbytet genomförts, och därutöver kvarstår återställnings- och beläggningsarbeten som slutförs under 2018.

I budget 2017 ingick 353,0 mnkr netto för projektet, inklusive upprustning av glasobelisken som redovisas inom verksamheten Offentliga rum. I bokslutet redovisas minskade nettoutgifter totalt för projektet om 156,4 mnkr jämfört med budget och prognoser under året, varav 4,3 mnkr avser upprustning av glasobelisken. Den sammanlagda avvikelsen består av senarelagda utgifter om 126,1 mnkr och tidigarelagda inkomster om 30,3 mnkr. Jämfört med tertialrapport 2 har nettoutgifterna minskat med 39,2 mnkr. Den totala utgiften för projektet beräknas kunna inrymmas inom genomförandebeslutets budget om 1 483,0 mnkr.

Norra Länken

Projektet som avser trafikplatsen har slutreglerats gentemot Trafikverket, vilket medförde en något lägre utgift än beräknat. I prognosen i tertialrapport 1 beräknades en ökad inkomst om 18,0 mnkr jämfört med justerad budget avseende planerad försäljning av en dagvattenanläggning som byggts inom projektet. Försäljningen som enligt tidigare beslut ska göras till Stockholm Vatten och Avfall AB beräknas genomföras 2018. För projektet redovisas minskade utgifter jämfört med justerad budget om 1,7 mnkr.

Gång- och cykelbanor

Inom verksamheten redovisas projekt som helt eller till övervägande del avser cykelåtgärder, d.v.s. även de delar av cykelprojekten som bedöms vara gatuåtgärder och avräknas vid avstämning mot cykelmiljarden. Här ingår även reinvesteringsåtgärder på cykelbanor som avser särskilda klimatmedel samt övriga cykelåtgärder som bl.a. skyltning, cykelparkering

och mätstationer. Enligt justerad budget planerades cykelåtgärder för en total nettobudget om 315,6 mnkr, vilket var en betydligt större omfattning än senare år. Under året har ett stort antal projekt genomförts och av de större projekt som har pågått kan nämnas bl.a. Lidingövägen, Gamla Huddingevägen, Värtavägen, Ulvsundavägen, Långholmsgatan och Bällstavägen samt fortsatt utbyggnad av cykelparkeringsplatser.

För verksamheten uppgår bokförda nettoutgifter till totalt 237,3 mnkr. Totalt redovisas minskade nettoutgifter om 78,3 mnkr jämfört med justerad budget, och jämfört med tertialrapport 2 uppgår förändringen till 42,4 mnkr.

I tabellen nedan redovisas bokförda utgifter under åren 2012-2017 för de cykelprojekt som ingår inom satsningen cykelmiljarden. I avstämningen mot cykelmiljarden inräknas även 19,0 mnkr avseende den nya gång- och cykelbron över Åbyvägen som ingår i projektet Västberga allé.

Investeringar inom cykelmiljarden - bokfört 2012-2016, netto	Bokfört						Summa bokfört
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Utbyggnad av pendlingsstråk	40,1	60,4	127,9	85,6	94,9	190,1	599,0
Gång- och cykelbro inom Västberga allé						19,0	19,0
Utbyggnad av huvud- och lokalstråk	13,6	20,7	5,4	8,5	20,0	14,1	82,3
Övriga åtgärder framkomlighet, trygghet, säkerhet	0,4	1,0	6,6	3,9	2,4	5,7	20,0
Parkering, vägvisning, pumpar	3,4	6,3	19,0	9,6	8,6	14,4	61,3
<i>Avgår ej cykelåtgärder i blandprojekt</i>	-2,3	-12,8	-39,9	-22,1	-18,6	-29,9	-125,6
Summa cykelinvesteringar	55,2	75,6	119,0	85,5	107,3	213,4	656,0

Enligt justerad budget planerades åtgärder för 249,3 mnkr netto inom cykelmiljarden, exklusive de delar av blandprojekt som inte bedöms vara cykelåtgärder. Under 2017 uppgår nettoutgiften inom cykelmiljarden till 213,4 mnkr, vilket innebär minskade utgifter om 35,9 mnkr jämfört med justerad budget. De minskade utgifterna beror på att planerade cykelprojekt av olika skäl har skjutits framåt i tiden. Större avvikelser jämfört med verksamhetsplanen redovisas bl.a. för Lidingövägen, Gamla Huddingevägen, Sockenvägen, Bromstensvägen och Tallkrogens bollplan. Jämfört med tertialrapport 2 har utgifterna inom cykelmiljarden minskat med 35,9 mnkr, bl.a. för projekten Gamla Huddingevägen och Hässelbystråket.

Läget i cykelprojekten och kommentarer till större avvikelser redovisas i *bilaga 6*.

Broar och viadukter

Inom verksamheten ingår bl.a. reinvestering av mindre konstbyggnader, ny bro mellan Rinkeby och Stora Ursvik samt byte av broar för Västberga allé. För verksamheten redovisas sammanlagt ökade nettoutgifter om 6,3 mnkr jämfört med justerad budget. Ökade utgifter för Västberga allé och reinvesteringsprogrammet för mindre konstbyggnadsåtgärder vägs delvis upp av minskade utgifter för ny bro mellan Rinkeby och Stora Ursvik.

Västberga allé

Projektet avser byte av bro där Västberga allé passerar över järnvägen strax norr om Älvsjö, samt en ny gång- och cykelbro över Åbyvägen. Omfattande markarbeten har utförts, projektet slutbesiktades i juli 2017 och de nya broarna öppnades för trafik den 2 juni. På grund av minskad tillgång till spårområdet fördröjades projektet, och pågående förhandlingar med entreprenören medför att den slutliga utgiften för projektet fortfarande är osäker. För projektet

redovisas ökade nettoutgifter om 10,3 mnkr jämfört med justerad budget 2017.

Ny bro mellan Rinkeby och Stora Ursvik

Broförbindelsen är ett samarbetsprojekt mellan Stockholms stad och Sundbybergs stad. Under våren 2017 gjordes de sista arbetena med bron, marken återställdes och träd planterades längs rampen till bron på Rinkebysidan. Slutbesiktning godkändes i augusti, och vissa kompletterande åtgärder på gång- och cykelbanorna kommer att genomföras under våren 2018. Bron kommer tills vidare att vara avstängd, i avvaktan på Sundbybergs stads planering av anslutande vägnät på Ursvikssidan. Arbeten med broskärmen kommer att återupptas 2019. För projektet redovisas totalt minskade nettoutgifter om 10,0 mnkr jämfört med justerad budget.

Trafiksignaler

Huvuddelen av projekten inom verksamheten ingår i reinvesteringsprogrammet för trafiksignaler. Under året har reinvesteringsåtgärder genomförts för sammanlagt 26,2 mnkr. För verksamheten totalt redovisas minskade nettoutgifter om 10,6 mnkr jämfört med justerad budget. Av de minskade utgifterna avser 4,8 mnkr reinvesteringsprogrammet, och övriga 5,8 mnkr avser framkomlighetsåtgärder och övriga åtgärder.

Under 2017 beviljades centrala klimatmedel om 2,8 mnkr för handlingsplan för stombuss 6. Bokförda utgifter uppgår till 1,1 mnkr för projektet som fortsätter under 2018. Åtgärderna kunde dels genomföras till en lägre kostnad än beräknat, och vissa åtgärder som inte kunde genomföras under året har senarelagts till 2018. Resterande åtgärder beräknas kunna inrymmas inom medel som beviljats för 2018.

Belysning

Inom verksamheten ingår reinvesteringsprogrammet för belysning, energibesparande armaturbyte där nämnden erhållit särskilda klimatmedel om 24,0 mnkr 2017, anslag för trygghetsbelysning samt övriga belysningsåtgärder. Åtgärder om totalt 78,7 mnkr har genomförts enligt plan under året, och för verksamheten redovisas minskade nettoutgifter om 4,0 mnkr jämfört med justerad budget.

Tunnlar

I verksamheten ingår bl.a. nytt trafikledningssystem, MCS (Motorway Control System) i Söderledstunneln, gångtunnel under Odengatan samt del av reinvesteringsprogrammet för mindre konstbyggnadsåtgärder. För verksamheten redovisas totalt minskade nettoutgifter om 46,2 mnkr jämfört med justerad budget. Minskningen består huvudsakligen av senarelagda utgifter om 39,2 mnkr för planerad gångtunnel under Odengatan, och därutöver en ökad satsning på reinvesteringsåtgärder samt senarelagda utgifter och inkomster för avslutande arbeten för Söderledstunnelns trafikledningssystem.

Offentliga rum

Inom offentliga rum ingår bl.a. upprustning av glasobelisken inom projektet Sergels torg, tillgänglighetsåtgärder, upprustning av Brunkebergstorg, upprustning av bergbanan i Skärholmen samt större delen av åtgärderna inom gångplanen. För verksamheten redovisas totalt minskade nettoutgifter om 21,6 mnkr jämfört med justerad budget. De minskade utgifterna avser främst senareläggning av upprustningen av bergbanan i Skärholmen, minskad omfattning av upprustningen av Raoul Wallenbergs torg samt senarelagda gångåtgärder, bl.a.

inom kvarteret Våktaren vid Fridhemsplan. Minskningen vägs delvis upp av ökade utgifter för upprustningen av Brunkebergstorg, samt ökade utgifter för åtgärder inom lokala utvecklingsprogram och Levande Stockholm.

Åtgärder enligt gångplanen

Av större projekt inom gångplanen som har pågått eller påbörjats under året kan gångstråk på Drottninggatan, åtgärder vid kvarteret Våktaren vid Fridhemsplan och gångåtgärder i Norra Hammarbyhamnen nämnas. Flera av projekten senarelades jämfört med planeringen i verksamhetsplanen, men under året har gångåtgärder för sammanlagt 23,8 mnkr genomförts.

För åtgärder enligt gångplanen avsattes ursprungligen 10,0 mnkr inom nämndens utökade investeringsplan. Under året har ombudgetering av 8,2 mnkr beviljats, vilket innebär att den utökade budgeten sammanlagt har uppgått till 18,2 mnkr under 2017. Medel avsattes därutöver inom nämndens långsiktiga investeringsplan och den justerade budgeten för gångåtgärder uppgick till sammanlagt 45,1 mnkr.

Under året har samtliga projekt inom gångplanen bokförts inom långsiktig plan p.g.a. svårigheten att göra en uppdelning av specifika projekt mellan de olika anslagen, medan 18,2 mnkr av budgeten har ingått i den utökade planen. I tabellen som visar resultatet per anslag har utfallet därför justerats och avvikelserna jämfört med justerad budget, som utgörs av minskade utgifter om totalt 21,4 mnkr, redovisas i sin helhet inom långsiktig plan.

Delar av åtgärderna, och redovisad avvikelse, ingår inom verksamheten Gator och trafikanordningar.

Trafikstyrning

För trafikstyrning redovisas minskade utgifter om 3,4 mnkr. De åtgärder som planerades har bokförts inom driftbudgeten.

Vinterväghållning

Ökade utgifter om 1,2 mnkr avser markvärmeanläggningar inom reinvesteringsprogrammet för mindre konstbyggnadsåtgärder.

Parkering

Inom verksamheten ingår medel för genomförande av parkeringsplanen samt särskilt beviljade klimatmedel om 24,0 mnkr under 2017 för klimatsmarta parkeringsautomater.

Implementeringen av planen för gatuparkering som påbörjades hösten 2016 har fortsatt under 2017. Taxa 4-området och innerstaden färdigställdes under året, och åtgärder inom taxa 5-området fortsätter under 2018. Under året har även utbytet av befintliga parkeringsautomater i innerstaden utförts enligt plan. Hälften av automaterna har bytts ut och driftsatts i innerstaden, och utbytet fortsätter under 2018.

För verksamheten redovisas minskade utgifter om 3,6 mnkr jämfört med justerad budget. Minskade utgifter för parkeringsautomater om 8,2 mnkr vägs delvis upp av ökade utgifter för genomförande av parkeringsplanen samt avslutande arbeten för uppställningsplatsen i Lunda.

Parker

Parker och grönområden

Inom verksamheten ingår den särskilda satsningen på ett grönare Stockholm samt mindre

projekt inom kommuncentrala parker. För verksamheten redovisas totalt minskade nettoutgifter om 52,3 mnkr jämfört med justerad budget. Avvikelsen avser främst minskade utgifter inom satsningen på ett Grönare Stockholm om 43,1 mnkr, där flertalet åtgärder beräknas genomföras under åren 2018-2019. Minskade utgifter därutöver avser senarelagda åtgärder inom kommuncentrala parker, bl.a. Kungsträdgården och Järvafältet.

Grönare Stockholm

Under året har inriktnings- och genomförandebeslut för etapp 1 och 2 för ett Grönare Stockholm behandlats i nämnden. Arbete har påbörjats inom 14 delprojekt, och för ett stort antal projekt med inriktningsbeslut har årets arbete bl.a. bestått av programarbete. Andra projekt med genomförandebeslut har planerat färdigställande under 2018, bl.a. Bodholmsgången, Flatens entréer, Gröna stugan och Tenstagången. För ytterligare ett antal projekt kommer etapper att färdigställas under 2018. Utredningsarbete pågår även för en ny stadspark vid Vårbergstoppen med planerat programarbete under 2018.

Totalt avsattes 70,0 mnkr för åtgärder för ett Grönare Stockholm i nämndens budget för 2017. Redovisade nettoutgifter uppgår till sammanlagt 28,6 mnkr, vilket innebär minskade utgifter om 1,4 mnkr jämfört med prognosen i tertialrapport 2 som låg till grund för omfördelning av den totala budgeten om 300 mnkr i budgeten för 2018.

En specifikation av genomförda åtgärder inom Grönare Stockholm redovisas i bilaga 10.

Träd

Inom verksamheten ingår trädåtgärder inom reinvesteringsprogrammet för park och stadsmiljö, samt särskilda medel för trädplantering. Under året har åtgärder för sammanlagt 32,8 mnkr genomförts. För verksamheten redovisas ökade utgifter inom reinvesteringsprogrammet om 3,7 mnkr och 1,2 mnkr för övriga trädåtgärder.

Erfarenhetsmässigt beräknad förskjutning

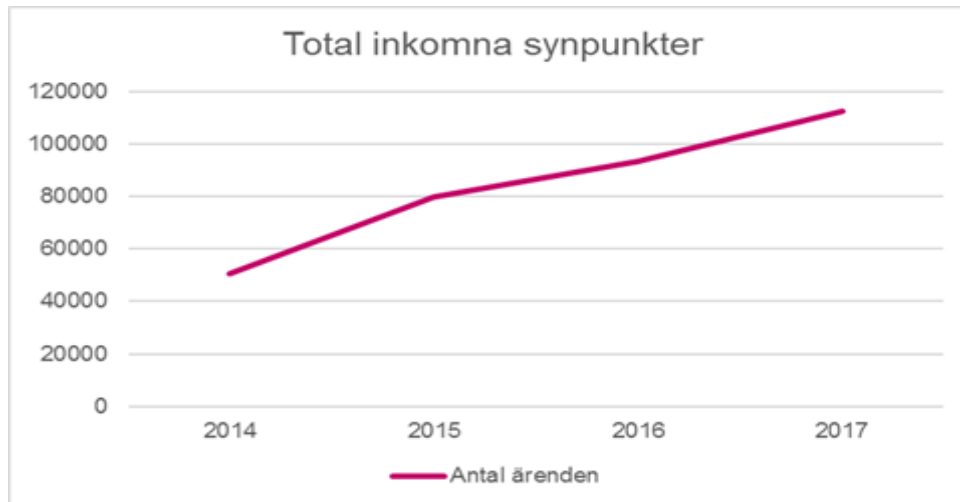
Erfarenhetsmässigt ändras förutsättningarna inom flera projekt under ett budgetår på ett sätt som medför senareläggning och minskade utgifter innevarande år. För att kunna disponera budgetmedlen inom nämndens långsiktiga investeringsplan så effektivt som möjligt, utan alltför kortsiktig planering, görs initialt en erfarenhetsmässig generell nedrundning i verksamhetsplanen. I verksamhetsplanen för 2017 ingick en generell nedrundning om 50,0 mnkr. I tertialrapport 2 kvarstod en nedrundning om 12,7 mnkr på grund av osäkerheter i prognosen.

Analys av balansräkning

Se bilaga 3 för analys av balansräkningen.

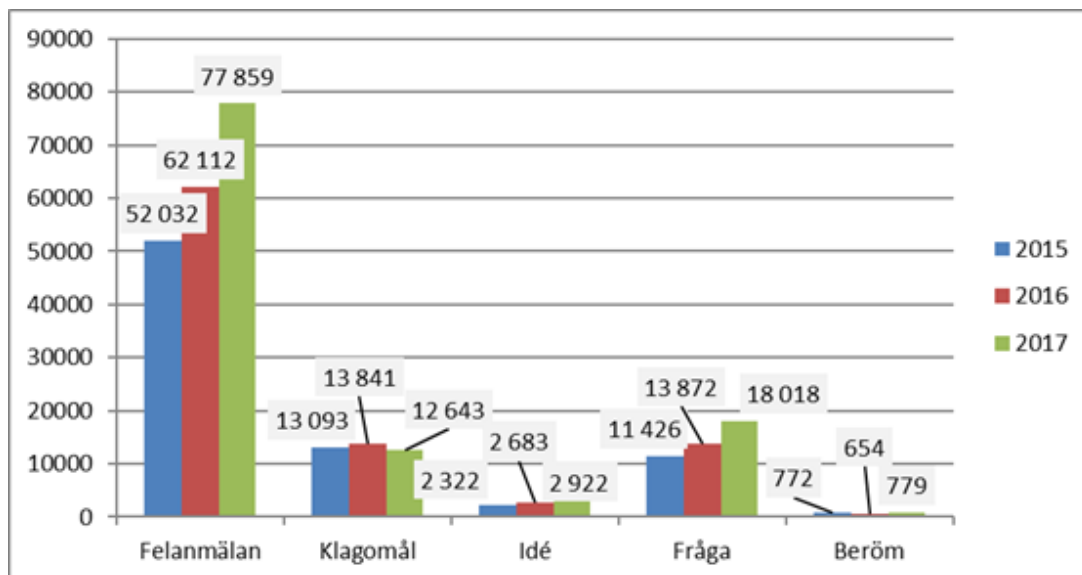
Synpunkter och klagomål

Antalet inkomna synpunkter och klagomål till trafikkontoret har ökat kraftigt sedan ett nytt webbformulär driftsattes 2013 på stockholm.se och en mobilapp togs i drift 2014 där stockholmarna kan felanmäla och lämna synpunkter på stadens trafik- och utemiljö. 2017 inkom 112 221 ärenden, vilket är en ökning med drygt 122 % sedan 2014.

Ca 80 % av synpunkterna inkommer via formuläret och mobilappen Tyck till. Synpunkterna registreras med automatik i verksamhetssystemet Synpunktsportalen, där de sedan besvaras och handläggs. En mindre del av synpunkterna inkommer till kontorets officiella e-postadress och dessa ärenden registreras manuellt i Synpunktsportalen. Under 2017 har två kampanjer om mobilappen genomförts, vilket genererade ett ökat antal nedladdningar.

Vad synpunkterna handlar om är kopplat till årstiderna. På vintern inkommer t.ex. många synpunkter om vinterväghållning och på hösten inkommer synpunkter om lövupptagning. Synpunkterna leder till utredningar och löpande förbättringar för stadens trafik- och stadsmiljö. De används även i enskilda projekt där synpunkterna tas tillvara både under projektets gång och i dess utvärdering.

För de synpunkter där återkoppling önskas finns riktlinjer för svarstider framtagna. För enklare ärenden som kan besvaras utan handläggning ska svarstiden vara högst tre arbetsdagar, medan svarstiden för ärenden som kräver handläggning ska besvaras inom tio arbetsdagar. Svarsstatistiken för 2017 visar att andel svar som lämnas inom tio arbetsdagar uppgår till 81 procent, andelen ej besvarade ärenden uppgår till 14 procent och resterande fem procent fick återkoppling efter tio dagar. Vid en jämförelse med motsvarande period

2016 framgår att andelen lämnade svar inom tio dagar har ökat med två procentenheter medan andelen ej besvarade ärenden har minskat med fem procentenheter.

Övrigt

IT-utveckling

Digitalisering

Stadens målsättning är att Stockholm ska bli världens smartaste stad, som underlättar vardagen för invånarna med modern och heltäckande IT-infrastruktur och hög innovationsgrad. En strategi för Stockholm som en smart och uppkopplad stad beslutades av kommunfullmäktige i april 2017. Kontoret har deltagit i stadens arbete och också påbörjat arbetet med att genomföra strategin. På olika sätt har kontoret under året deltagit i och drivit arbetet med att pröva nya lösningar och användningsområden för ny informationsteknik i syfte att bidra till en hållbar samhällsutveckling, bl.a. genom deltagande i projektet GrowSmarter och i Urban ICT Arena.

Kontorets identifierade förbättringsområden för digitalisering är bl.a. projektplats, system för hantering av ritningar, digitala gränssnitt för externa samarbetspartners, enkel koppling till digital arkivering och digital dokumenthantering. Under 2017 har en förstudie genomförts med syfte att titta på hur befintlig dokumenthantering kan effektiviseras, bl.a. med hjälp av ett nytt digitalt dokumenthanteringssystem. Planen är att ett nytt system för dokumenthantering ska införas under 2018.

Öppen data

Kontoret publicerar trafik- och vägdata i enlighet med det av Sverige antagna PSI-direktivet (lag 2010:566) som avser att underlätta enskildas användning av handlingar från myndigheter. Ambitionen är att arbetet ska fortgå med fler e-tjänster och ytterligare verksamhetsdata som publiceras som öppen data. Under 2017 har ett arbete pågått med publicering i stadens Geodataportal och kvalitetssäkring av befintlig publicerad data.

E-tjänster

Kontoret fortsätter sitt arbete med att göra vardagen för privatpersoner och företag enklare. Tyck till, kontorets e-tjänst där invånare kan felanmäla och lämna synpunkter på trafik- och utemiljö, har fortsatt att utvecklas. Med finansiering från programmet för Digital förnyelse har en lösning tagits fram där kontoret kan återkoppla på felanmälningar och denna lösning planeras att införas under januari 2018.

Under året har en uppgradering av stadens gemensamma e-tjänsteplattform påbörjats. E-tjänster som nyttjar denna kommer därför att behöva byggas om, vilket för kontorets del påverkar e-tjänsten för boendeparkering där utveckling har påbörjats under året och slutförs 2018.

Gemensam IT-service

Det under 2017 planerade förberedelsearbetet inför överföring till ny gemensam IT-leverantör har försenats p.g.a. överprövad upphandling och kommer igång först 2018.

Ny dataskyddsförordning

I maj 2018 börjar en ny dataskyddsförordning att gälla. Den ersätter nuvarande

personuppgiftslag (PUL) och kommer att ställa större krav för att skydda den personliga integriteten. Arbetet har påbörjats med genomgång och analys av kontorets personuppgiftsbehandlings- och -system för att kartlägga åtgärder som kan behöva genomföras för att uppfylla den nya förordningen.

IT-system

En aktiv förvaltning av kontorets IT-system är av största vikt och även att resurser som personal och arbetet med att etablera ytterligare förvaltningsgrupper enligt stadens metod FGuide har fortsatt. Lokal vägdata (LV), kontorets nav vad gäller geografisk information, har fortsatt att anpassas för att följa teknikutvecklingen, t.ex. genom att förenkla gränssnitt för att möjliggöra enkel integration mot fler verksamhetssystem och på så sätt öka nyttan och nyttjandet. Arbetet har fortgått med projektet ”Ett tillgängligt gångnät för alla” som drivits med stöd av finansiering från programmet för Digital förnyelse. Tillsammans med de digitala näten för bil och cykel kommer detta att utgöra bra grunddata för olika typer av planering.

Kartan är en viktig komponent i merparten av kontorets IT-system. Ett arbete har pågått med att förbättra och vidareutveckla den gemensamma karttjänstemotorn för att möta verksamhetens önskemål och behov. Fortsatt utveckling har pågått med ett inventeringssystem för mobila enheter. Med stöd av kartdata och företeelser från exempelvis LV kommer datafångst ute på fält att underlättas. De inventerade uppgifterna överförs sedan direkt till aktuellt verksamhetssystem. Ett exempel på där denna överföring kommit igång är Parkdatasystemet. Utveckling fortsätter under 2018.

Det interna ärendehanteringssystemet Driftportalen har fortsatt att utvecklas, bl.a. har arbete pågått med att förbättra gränssnittet för entreprenörer. Arbetet med att utveckla en parkmodul i Driftportalen pågår, för att t.ex. hantera ärendeflödet mellan felanmälan och arbetsorder till entreprenör. Upphandling för att utveckla ett rapportverktyg för inledningsvis Drift- och Synpunktsportalerna samt Public 360° har genomförts. Utvecklingen påbörjas 2018.

Kontoret har drivit ett centralt finansierat projekt under namnet Gatuvyer. Projektet har bl.a. handlat om att etablera lagringsutrymme för 360°-bilder och laserortofoto, samt bildhanteringsprogram och integration med GIS-verktyg. Projektet har avslutats under 2017. Införande av ett nytt IT-stöd för belysningsverksamheten har slutförts under 2017. I januari 2017 började kontoret att använda stadens gemensamma inköpssystem för beställningar av varor och tjänster.

IT-infrastruktur

Ett kontinuerligt arbete pågår för att säkerställa anpassning till stadens tekniska roadmap för IT-infrastruktur. Detta omfattar bl.a. uppgradering till nya versioner av SharePoint, Oracle- och SQL-databaser samt mobila appar och kontorsprogramvaror. Arbetet med säkerhet i kontorets tekniska processnät har fortgått under året genom att förvaltningsetablera samt införa ny struktur och utrustning.

IT-stöd

Sedan hösten 2017 hanterar trafikkontoret IT- och telefonistöd för stadsbyggnadskontoret, och sedan tidigare också för exploateringskontoret.

Stockholms stads miljöprogram 2016-2019

Ett nytt miljöprogram antogs av kommunfullmäktige i april 2016. Programmet innehåller 30

delmål, varav trafiknämndens verksamhet berörs av 21. Arbetet för att uppfylla dessa delmål har integrerats i verksamhetsplanen och verksamhetsberättelsen är på så vis även en uppföljning av kontorets arbete enligt miljöprogrammet. I ILS-webb har kontoret specificerat vilka av kontorets mål, aktiviteter och indikatorer som syftar till att uppfylla delmålen i miljöprogrammet. På så sätt kan en samlad bild av kontorets arbete med att uppfylla de olika delmålen fås. Kontoret arbetar för att samtliga delmål ska nås under programperioden och det planerade arbetet har fullföljts under året. En slutlig bedömning av måluppfyllelse kan dock bäst göras av de nämnder som fått uppföljningsansvar. Trafiknämnden är uppföljningsansvarig för sju delmål och i samband med underlag för budget 2019 med inriktning 2020 och 2021 kommer kontoret redogöra för uppfyllelsen för dessa sju delmål.

Trafiknämndens arbete under 2017

Trafiknämnden har under 2017 haft följande sammansättning:

Ledamöter	Ersättare
Daniel Helldén (MP) ordförande	Martin Engman (S)
Cecilia Brinck (M) vice ordförande	Roland Eliasson (S)
Jan Valeskog (S)	Åsa Janlöv (S)
Bawer Kevir (S)	Petra Schagerholm (MP)
Kristina Öberg (S)	Viveca Wallqvist (MP)
Inger Lagerman (S)	Zakarias Zouhir (V)
Lorentz Tovatt (MP)	Malin Ericson (Fi)
Sara Stenudd (V)	Anette Hellström (M)
Bo Arkelsten (M)	Jonas Lilleberg Eriksson (M)
Peter Jönsson (M) t.o.m. 2017-09-04	Erik Persson (M)
Eva Ekmebag (M)	Jan Erik Leijon (M)
Jan Tigerström (M) fr.o.m. 2017-11-06	Jill Eriksson (L)
Patrik Silverudd (L)	Mikael Valier (KD)
Karin Ernlund (C)	

Personalföreträdare

Ordinarie Luis Lopez, Vision

Ersättare Carina Ericsson, Vision

Trafiknämnden har haft tio ordinarie sammanträden under 2017. Därutöver har nämnden träffat rådet för funktionshinderfrågor vid ett tillfälle.

Under året har ledamöter deltagit i:

- Nämndkonferens den 15 juni 2017

Årets verksamhet i övrigt framgår av redovisningen nedan:

Nämnden har behandlat ett stort antal lokala förbättringar av vägnät däribland gång- och cykelbanor samt ett flertal upphandlingar, remisser, utredningar och motioner i olika ärenden. Nämnden har även behandlat verksamhetsberättelse för 2016, verksamhetsplan för 2018 och underlag för budget för 2018 med inriktning för 2019 och 2020 samt tertialrapporter och

ekonomiska månadsrapporter.

Bland de frågor som nämnden behandlat under året kan nämnas:

- Delegationsordning för trafikkontoret. Revidering
- Revisionskontorets årsrapport 2016 för trafiknämnden. Yttrande över revisionsrapport
- Ombyggnad av Tekniska nämndhuset, Klamparen 7. Genomförandebeslut
- Tyck till trafik- och utemiljö. Beskrivning och planerad vidareutveckling av tjänsten
- Reinvesteringsåtgärder på cykelbanor under 2017. Genomförandebeslut
- Reinvesteringsåtgärder på cykelbanor 2016. Slutredovisning
- Utveckling av Brunkebergstorg, upprustning och samfinansiering. Reviderat genomförandebeslut
- Ett grönare, mer attraktivt och levande Stockholm – förslag till strategi för genomförande
Investering för genomförande av ny större park. Utredningsbeslut
Investering för ett grönare, mer attraktivt och levande Stockholm. Inriktningsbeslut
Investering för ett grönare, mer attraktivt och levande Stockholm.
Genomförandebeslut – åtgärder med start 2017
- Vinterväghållningsinsatserna vintern 2016- 2017. Uppföljning och redovisning
- Årsavtal för vinterväghållning och barmarksrenhållning av gatumark inom stadsdelsområdena Bromma, Hägersten-Liljeholmen, Skärholmen och del av Älvsjö, samt längs trafikleder. Upphandling
- Grönare Stockholm. Inriktningsbeslut
- Levande Stockholm 2018. Genomförandebeslut
- Pilotprojekt för yttlig dagvattenhantering. Genomförandebeslut
- Åtgärder för dagvattenfördröjning inom klimatområdet. Genomförandebeslut
- Miljökrav vid upphandling av entreprenader. Revidering
- Hastighetsplaner. Trafiksäkerhetsåtgärder i delområde 1 (Hägersten med del av Liljeholmen, Spånga-Tensta och Kungsholmen). Inriktningsbeslut
- Hastighetsplaner Trafiksäkerhetsåtgärder i hela staden. Inriktningsbeslut
- Hastighetsplaner. Trafiksäkerhetsåtgärder i Hägersten med del av Liljeholmen och Spånga-Tensta etapp 1. Genomförandebeslut
- Hastighetsplaner. Trafiksäkerhetsåtgärder i delområde 2, etapp 1, Hässelby-Vällingby, Norrmalm, Skärholmen, Liljeholmen inkl Fruängen. Precisering av inriktningsbeslut (KF 2017-06-12 §22)
- Översyn av hastighetsgränser i Hässelby-Vällingby, Liljeholmen, Skärholmen och Norrmalm. Åtterrapporering av remissen. Genomförandebeslut
- Trafiksäkerhetsprogrammets åtgärdsplan 2017. Genomförandebeslut
- Cykel- och trafiksäkerhetsåtgärder längs Hässelbystråket/Bergslagsvägen. Genomförandebeslut
- Ny gång- och cykelbana längs Bromstensvägen. Genomförandebeslut
- Cykel- och gångåtgärder mellan Gustav Adolfs torg och Nybroplan. Genomförandebeslut
- Genomförande av åtgärder på Drottninggatan, del av Gångstråk Medborgarplatsen – Norrtull. Genomförandebeslut
- Breddning av Farstastråket. Del av projekt Cykel i Gubbängsmotet.

Genomförandebeslut

- Cykelförbättrande åtgärder på Valhallavägen. Genomförandebeslut
- Nya cykelbanor och upprustning av Vasagatan. Genomförandebeslut
- Cykelbro mellan Gamla stan och Tegelbacken. Lägesredovisning och förslag till fortsatt arbete
- Förbättrad gång- och cykelbana längs Spångavägen mellan Enebyvägen och Enevägen. Genomförandebeslut
- Breddad gång- och cykelbana längs Stadsgårdsleden. Genomförandebeslut
- Pendlingscykelstråk utmed Örbyleden. Genomförandebeslut
- Gångstråk Hornstull-Telefonplan. Inriktningsbeslut
- Gångtunnel mellan Annedal och Solvalla. Inriktningsbeslut
- Gångåtgärder längs Norra Hammarbyhamnen. Genomförandebeslut
- Ombyggnad av södra Götgatan. Utredningsbeslut
- Tillgänglighetsåtgärder 2017. Genomförandebeslut
- Trafikolyckor 2016. En årlig redovisning av trafikolycksutvecklingen. Lägesrapport
- Bussframkomlighetsåtgärder vid Henriksdals trafikplats. Genomförandebeslut
- Framkomlighetsåtgärder för stombusslinjerna 178 och 179. Inriktningsbeslut
- Trimningsåtgärder för stombusslinje 1 och 4. Inriktningsbeslut
- Mälarbanan sträckan Spånga-Barkarby. Genomförande-avtal, överenskommelse om fastighetsreglering och markavtal. Genomförandebeslut
- Trafikutveckling i Stockholm 2016. Årsrapport
- Vision för City. Redovisning av arbete med program samt trafik- och gatumiljöplan. Reviderat utredningsbeslut och beslut om remiss
- Nya trängselskattens effekter. Svar på uppdrag från kommunfullmäktige
- Transportstyrelsens rapport Miljözoner för lätta fordon. Svar på remiss från kommunstyrelsen
- Ny översiktsplan för Stockholm. Svar på samrådsremiss från stadsbyggnadskontoret
- Gångplan för Huddinge kommun. Svar på remiss från kommunstyrelsen
- Utställning av Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUF 2050. Svar på remiss från kommunstyrelsen
- Taxa för upplåtelse av offentlig plats. Revidering
- Överföring av Samlingskartan från Stockholm Vatten AB till trafiknämnden. Genomförandebeslut
- Långsiktigt mål för laddinfrastruktur i Stockholm stad. Redovisning av uppdrag från kommunfullmäktige
- Förslag till höjning av felparkeringsavgifter
- Stadens behov av ändringar i ordningslagen kopplat till markupplåtelser. Utredningsuppdrag
- Utomhusreklam på stadens mark. Etiska riktlinjer
- Översyn av avgifter för färd- och parkeringsdispenser

Rådet för funktionshinderfrågor vid trafiknämnden och Stockholms stads Parkering AB

Samtliga stadens nämnder och bolag ska ha ett råd för funktionshinderfrågor knutet till sig. Råd för funktionshinderfrågor ska bl.a. vara rådgivande i frågor som har handikappaspekter. I

staden verkar 30 handikappföreningar. Genom råden för funktionshinderfrågor kanaliseras värdefull kunskap och erfarenhet från dessa föreningar till stadens verksamhet. Råden tar initiativ till förbättringar för personer med funktionsnedsättningar i alla åldrar. Det gemensamma rådet för funktionshinderfrågor vid trafiknämnden och Stockholms stads parkering AB har under verksamhetsåret 2017 haft följande sammansättning:

Förtroendevalda ledamöter:

Sven Hallberg, ordförande Ångestföreningen i Stockholm, ÅSS (HSO)
Gunilla Anegren, vice ordförande Reumatikerföreningen Stockholm (HSO)
Anders Carlsson, Personskadeförbundet, RTP (HSO)
Lena Huss, Riksförbundet för Social och Mental Hälsa, RSMH (HSO)
Örjan Jörlebo fr.o.m. 2017-03-10, Personskadeförbundet, RTP (HSO)
Gunnar Slätt, Hörselskadade och döva barn och familjer, FHDBF (HSO)
Ulrika Voghera, Hörselskadades riksförbund, HRF (HSO)

Trafiknämnden och Stockholms stads Parkering ABs gemensamma råd för funktionshinderfrågor har hållit tio ordinarie sammanträden under 2017. Rådet har därutöver träffat nämnden en gång och nämndens presidium en gång. Rådets ledamöter har varit delaktiga i arbetet med verksamhetsplanen för 2018.

På rådets sammanträden har aktuella frågor avseende tillgänglighet inom verksamhetsområdena för både trafiknämnden och Stockholms stads Parkerings AB behandlats.

Under året har ledamöter i rådet deltagit i:

- Temakväll om revideringen av Stockholms stads delaktighetsprogram, den 7 mars 2017.
- Temakväll med aktuell information från staden och myndigheten för delaktighet, den 23 oktober 2017.

Bland de ärenden som rådet varit delaktiga i under året för trafiknämndens räkning kan nämnas:

- Samspele kampanj för ömsesidig hänsyn och respekt för varandra i trafiken. Uppdrag från kommunfullmäktige
- Genomförande av åtgärder på Drottninggatan, del av Gångstråk Medborgarplatsen – Norrtull. Genomförandebeslut Gångstråk Hornstull-Telefonplan. Inriktningsbeslut
- Cykelprojekt avseende omdaning på Vasagatan, med flera cykelärenden
- Stadens nya politiska program för tillgänglighet
- Program för City – Riktlinjer
- Trafik- och gatumiljöplan för City
- Ny översiktsplan för Stockholm
- Parkeringsplanen – rapport om utfallet
- Vinterväghållningsinsatserna vintern 2016- 2017. Uppföljning och redovisning
- Trafiknämndens verksamhetsplan 2017

Åse Geschwind från nämndsekretariatet har varit rådets sekreterare under 2017. Berit Mårtensson har varit kontaktperson och sakkunnig för trafikkontorets räkning. Fredrik Söderholm från Stockholms stads Parkering AB har varit rådets kontaktperson hos dem.